

MARIENTJE

en het wereldwonder

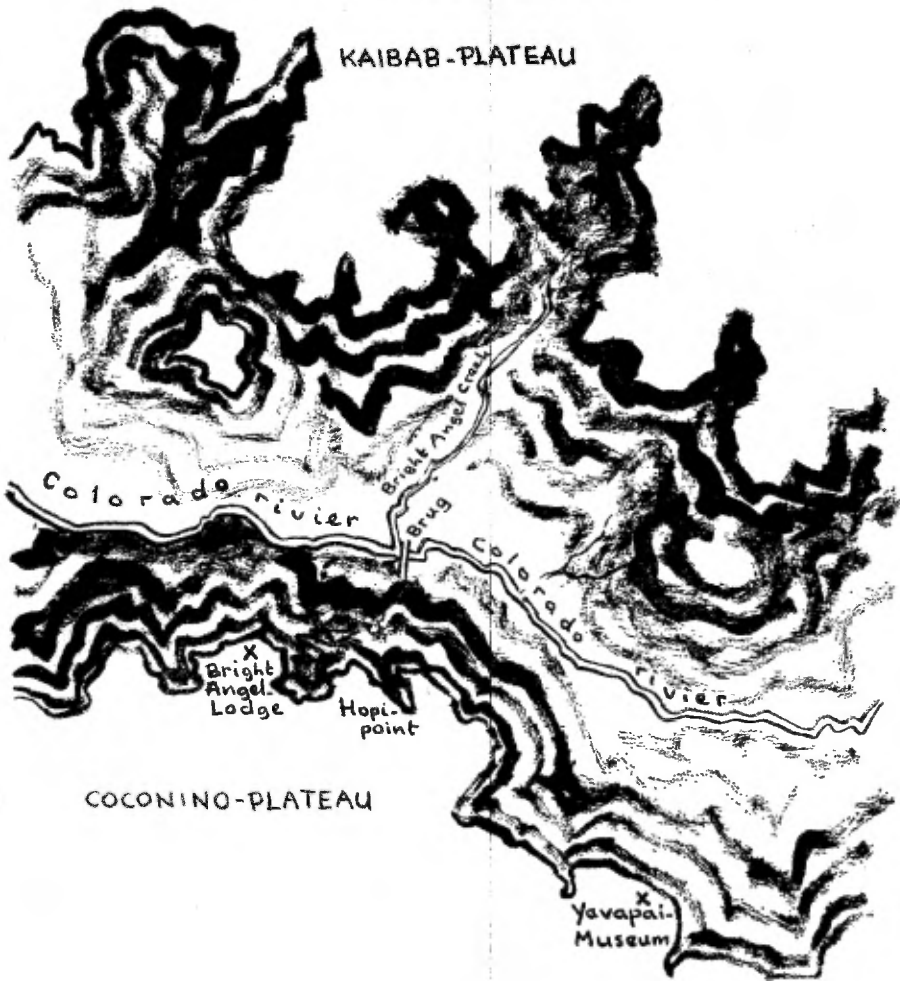
A.G. Lameris-Bolt

cvdB

MARIANTJE EN HET WERELDWONDER

GRAND CANYON

KAIBAB-PLATEAU

COCONINO-PLATEAU

X
Yavapai-
Museum

1. *De grote verrassing* *

Het einde van de bijeenkomst van de familie Halders met Marientje Manders en haar moeder als gasten was al dichtbij.

In het zomerhuis aan het grote meer van Michigan was het een en al bedrijvigheid. Iedereen was al aan het pakken. Morgen zouden de kinderen en kleinkinderen van grandpa en grandma¹ Halders weer afreizen. Ieder naar hun eigen stad of dorp in de verschillende Staten van Amerika.

Alleen grandpa, grandma, met Fred en Judy zouden nog blijven om het zomerhuis weer op te ruimen.

En ook Marientje en mams, die pas in de herfst weer naar Nederland zouden terugreizen, gingen eerst met de Halders-familie naar Grand Rapids. Om later nog andere vrienden te gaan bezoeken. Tenminste . . . dat dachten ze.

Maar mams en Marientje wisten die morgen nog niet dat oom Leslie en tante Hilda uit Oregon een geheimzinnig gesprek hadden. Nadat oom Leslie een voor hem belangrijke brief had ontvangen.

En die brief, die hem veel plezier deed, zou niet alleen voor hem, maar ook voor zijn vrouw en voor hun dochttertje Lisa belangrijk zijn. En niet minder voor mams en Marientje.

Na overleg met zijn vrouw, grandpa en grandma zocht hij mams op. Grandpa en grandma gingen weer met hun werk verder.

Met hun drieën hadden ze een lang gesprek op het grote terras aan het meer.

Marientje en Lisa, die in deze weken dik bevriend waren geworden, liepen met hun reisboeken rond om handtekeningen te verzamelen van de hele Halders-clan².

Het naderend afscheid drukte hun stemming wel.

Zouden ze elkaar ooit terugzien? Lisa ging naar Oregon terug. Dat was aan de westkust van Amerika! En als Marientje weer in Groningen was, lagen heel Amerika en de Atlantische Oceaan tussen hen! Ze hadden al heel wat handtekeningen verzameld, toen ze op het

* Voor uitspraak en betekenis van Engelse woorden en zinnen zie noten achter in dit boek.

terras kwamen. Daar vonden ze Lisa's ouders in druk gesprek met mams.

Toen ze dichterbij gekomen waren, hoorden ze nog net dat tante Hilda zei: „Daar komen ze . . .” en ze zagen dat de drie op het terras elkaar een beetje geheimzinnig lachend aankeken.

Was er iets bijzonders?

„Verbeeld ik het me, of kijken jullie beiden wat sip?” vroeg oom.

„Jullie hebben toch geen ruzie?”

„Ruzie?” vroeg Marientje verbaasd. „We vinden 't alleen helemaal niet leuk dat we morgen afscheid van elkaar moeten nemen.”

„Zóóóó, is dat het?” zei oom Leslie.

Marientje zag dat hij een knipoogje gaf aan mams en tante Hilda. Tegelijk keek hij die twee vragend aan, terwijl hij met z'n hoofd in de richting van de twee meisjes wees.

Ze begrepen er niets van. Waarom deed hij dat? Ze voelden dat er iets geheimzinnigs aan de hand was. Maar wat?

„Jij vindt het toch best fijn weer naar huis te gaan, Lisa?” vroeg oom z'n dochtertje.

„Nou ja, fijn . . . fijn . . . 'k had nog best een poosje bij Marientje willen blijven.”

Weer dat geheimzinnig geknipoog naar elkaar en een goedkeurend knipoogje van tante Hilda naar haar man. Wat hadden ze toch??

„Wel,” vroeg oom toen plechtig, „hoe zouden de beide jongedames erover denken om elkaar nog een poosje gezelschap te houden?” Verbaasd keken ze naar hem. Wat bedoelde hij daarmee?

„Hoe kan dat nu, daddy?” vroeg Lisa. „Marientje blijft nog bij grandpa en grandma en wij gaan naar Oregon terug. Of blijven wij hier ook nog?” vroeg ze hoopvol.

En toen smekend: „Hè ja, toe daddy, laten we dat doen.”

„Nee,” zei oom, „we blijven hier niet. Maar we hebben wel een grote verrassing voor jullie. Willen jullie die horen?”

„Vertel het gauw, daddy,” riep Lisa, „gaat Marientje soms mee naar Oregon?”

„Ja en nee,” zei oom raadselachtig, „wel mee, maar niet naar Oregon.” Hij wachtte om hen nog even in spanning te laten. Lachend keek hij de twee aan.

Die waren nu razend nieuwsgierig geworden.

„Wat gaat er toch gebeuren? Toe daddy, laat ons niet langer wachten. Schiet u alstublieft op en vertel het!”

En Marientje riep: „Toe mams, vertelt u het dan toch!”

Maar die flauwe mams glimlachte alleen maar geheimzinnig.

Oom ging nog even plagerig door: „Wat denk je ervan, vrouw, zullen

we het hun al zeggen of niet? Je hebt natuurlijk kans dat ze allebei vannacht niet slapen en dat is juist heel erg nodig!”

„Ik slaap toch al helemaal niet meer als u niets zegt,” zei Lisa. „U hebt ons nu al zo nieuwsgierig gemaakt!”

„Okee dan. Zetten jullie je maar schrap.”

Hij wachtte weer even. En eindelijk kwam het grote nieuws.

„Ik heb bericht gekregen dat ik voor mijn universiteit naar New Mexico⁴ en Arizona moet. En nu hebben we bedacht dat ik net zo goed hier vandaan rechtstreeks daar naar toe kan gaan, als eerst terug naar Oregon. Het is voor Marientje, jou en jouw moeder een mooie gelegenheid om kennis te maken met het zuidwesten van Amerika. Marientjes moeder en ik kennen het al. Het is een heel bijzondere streek, waar nog veel Indianen in hun eigen omgeving wonen en werken. Jullie hoeven voorlopig dus nog geen afscheid te nemen. Wat zeggen jullie hiervan?”

Ze zeiden niets. Sprakeloos van verbazing keken ze van de één naar de ander. „Meent u het of houdt u ons voor de gek?” vroeg Marientje. En Lisa riep: „Bedoelt u dat wij tweetjes mee mogen naar het zuidwesten?”

„Met de hand op m'n hart, ik meen het,” zei oom, „en ik heb twee getuigen.”

Hij wees op tante Hilda en mams.

„Maar mams dan?” vroeg Marientje.

„Ik ben ook van de partij, hoor,” zei die met een stralend gezicht. „Whow, whow! Joepie, joepie!” gilden de meisjes opgewonden. Ze grepen elkaar bij de hand en maakten een rondedans van plezier. „Kijk dat eens, we zitten al in de Indianendansen,” zei oom lachend, „we hoeven er niet eens meer heen te gaan . . .”

„Dat had u gedroomd!” riep Marientje. „Eens beloofd, blijft beloofd. Pietje, Pietje, nooit weerom, zeggen wij in Holland. Ik had nooit durven denken dat ik nog eens echte Indianen zou zien. Geweldig!” Ze vertelde hem dat ze voor de vakantie met haar schoolklas naar een groot museum in New York was geweest en daar al veel over het leven van verschillende Indianenstammen had gezien.

„Dat komt dan goed uit,” zei oom. „Als je het nu echt ziet, is het nog veel mooier. Ik heb daar geologie⁵ gestudeerd en ken het gebied dus op mijn duimpje. Onder de Indianen heb ik zelfs goede vrienden en als we de gelegenheid krijgen, gaan we hen in hun eigen pueblo's opzoeken.”

„Wat is een pueblo?” vroeg Lisa.

„Dat is een Indianendorp.”

„En een hogan is een hut van aarde en takken en een tipi is een wig-

wam," herinnerde Marientje zich.

„Knap," zei oom, „en waarschijnlijk kan ik jullie ook nog rotswoningen laten zien. Maar ik moet de reisroute nog bekijken en vanmiddag een paar telefoongesprekken in het dorp afwerken om alles te regelen. Het is allemaal nogal onverwacht, deze reis."

„k Weet nog een Indiaans woord, oom: papoose!"

„Een papoose, dat ben jij!" lachte hij.

„Poeh, dat ben ik al lang niet meer!"

„Anders kon je ook niet meegaan op deze tocht. We kunnen alleen kinderen meenemen, die onderweg flink zijn, niet zeuren als 't heet of koud is en die . . ."

Hij maakte de zin niet af, keek naar mams en tante Hilda. Weer even die geheimzinnige ogentaal tussen die drie. Waren er nog méér geheimen?

„Waarom gaat u nu niet verder, dad?" vroeg Lisa.

Tante Hilda en mams hadden hem weer een toestemmend knikje gegeven.

„. . . en die op een paard of muildier kunnen rijden!" maakte oom de zin toen af.

„Hè?" riepen ze allebei tegelijk verbaasd.

„Paardrijden, muildier?" vroeg Lisa.

En Marientje: „Wat is nou eigenlijk een muildier?"

„Ik heb het lekkerste voor het laatst bewaard," zei oom. „Als het eerste deel van de reis vlot verloopt en de besprekingen met de professoren aan de universiteiten daar niet te lang duren, wilde ik jullie nog meenemen naar een wereldwonder. Dat is de Grand Canyon⁷ in Arizona. Een vroegere studievriend van mij is directeur geweest van dat grote nationale natuurreservaat. Ik ben heel vaak met hem op een muildier langs de bergpaden naar beneden gereden, naar de Colorado-rivier, die daar door de Canyon stroomt. Dat is een geweldige belevenis. En daarvan wilde ik jullie ook laten genieten."

„O, mams," riep Marientje, „is dat soms die plaats waar u vroeger al eens geweest bent? Waar we thuis die kleurenfilms van hebben?" Moeder knikte. Lang voordat Marientje geboren was, was ze er met Marientjes vader geweest, toen die nog leefde.

„Dan weet ik geloof ik ook al wat een muildier is. Het lijkt op een ezel en is eigenlijk een paard, is 't niet?"

„Zo zou je 't kunnen zeggen," zei mams. „De vader van een muildier is een ezel en de moeder een paard, half ezel, half paard eigenlijk. En als de vader een paard en de moeder een ezel, dan heb je een muilezel."

„Gaan er dan, net als bij u toen, ook een paar echte cowboys mee?"

vroeg Marientje.

„Ja, er gaan gidsen mee. Zouden jullie het durven?” vroeg oom.

„O, ik heb op Vlieland ook vaak op een pony of een paard gereden en ik vond het altijd fijn,” zei Marientje.

En ook Lisa had al vaak op een pony gereden.

Maar geen van beiden op een muidier.

„Nu, dan zal het wel gaan,” zei oom. „Die dieren worden goed afgericht. Twee jaar lang lopen ze als pakkier, of rijdier voor de cowboygidsen, elke dag op de bergpaden mee, voor ze een bezoeker op hun

rug krijgen. Ze kennen het pad dus heel goed. De begeleiders zijn ook zeer betrouwbare gidsen."

De meisjes konden het grote nieuws nog niet helemaal goed verwerken.

„Maar hoe komen we dan terug in Grand Rapids?" vroeg Marientje.

„Lopen natuurlijk, suffie," zei oom, „'t is toch maar een paar duizend kilometer. En wat is dat nu voor een flink Hollands meisje?"

„Als ik nu een duizendpoot was, niets," grapte Marientje terug. „En m'n fiets heb ik thuis. Dus . . .?"

„Dat hadden we nog even geheim willen houden," zei oom, „maar je vraagt me het hemd van het lijf! Tegen zoveel nieuwsgierigheid kan ik toch niet op. Wat dacht je ervan, als we je moeder en jou na de reis ergens in een vliegtuig zetten?"

Marientjes mond viel open van verbazing. Vliegen??? In een echt vliegtuig, hoog in de lucht? Ze keek ongelovig van de een naar de ander. Droomde ze, of was het echt?

„'t Is echt, meiske," zei mams, „ik vind het ook een reusachtige verrassing. Oom en tante hebben dit alles zo stiekempjes met hun beidjes voor ons geregeld. Het is geweldig!"

Marientje vloog oom om de hals. Hij kreeg een dikke pakkerd.

„Zeg, smoor me niet voordat ik die vliegtuigkaartjes voor jullie gehaald heb," riep hij.

Marientje liet hem snel los. Nu kreeg ook tante Hilda een beurt.

„Okee, okee," lachte die. „Wij vinden 't zelf ook fijn, hoor. Nu hoeven Lisa en jij dus niet meer sip te kijken."

„Mogen we het de anderen al vertellen?" vroeg Lisa.

Dat mocht.

Ze holden, hand in hand, dansend weg.

Lachend keken oom, tante en mams die twee gelukkige kinderen na.

2. *Over Indianen, buffels en buffeltjes*

Het werd een lange reis.

„Een maxi-tocht,” vond Marientje.

Onderweg sliepen ze in motels. De grote tent, die boven op de auto gebonden was, zouden ze pas gaan gebruiken als bleek dat er tijd genoeg was om hem op te zetten. Gelukkig dat oom voor zijn veldwerk een grote auto nodig had. Achterin kon een tafeltje uitgekapt worden. Daar hadden de meisjes volop ruimte voor hun reisboeken. De achterleuning kon ook naar beneden. Dan had je een ligbank. Marientje had als afscheid van de „Halders-clan” een grote legpuzzel gekregen. Ze was er geweldig blij mee. Het was een kaart van Noord-Amerika. Ze konden hem in elkaar leggen en dan meteen zien waar ze die dag ongeveer waren. De staten Michigan, Indiana, Illinois en Missouri lagen al achter hen. Vlakten, heuvels, bergen en dalen gleden voorbij. Langs meren en over veel rivieren, grotere en kleinere, reden ze. Ook over de Mississippi-rivier.

„Met z'n zijrivier, de Missouri, de langste van de wereld,” zei oom. „Zo ongeveer van hier naar Nederland!”

Nu waren ze in Oklahoma, op weg naar Texas. Ze reden door heuvelachtig prairieland¹.

Om beurten gingen hij, zijn vrouw en mams een paar uur achter het stuur zitten.

Oom bekeek de wegenkaart eens en zei tevreden: „We schieten al mooi op. Jullie moeten straks maar eens goed uitkijken, want het is niet onmogelijk dat we een of meer kudden buffels kunnen zien. We komen langs een wildreservaat waar nog honderden bizons, of zoals wij ze noemen, „buffaloes” rondlopen. Misschien hebben we geluk. Die dieren waren bijna uitgeroeid. Eerst door de Indianen, later door de blanken. Maar nu ze in een beschermd gebied leven, breiden ze zich weer uit.

Deze heuvelachtige prairies zijn altijd al het woongebied geweest van diverse Indianenstammen. En nu nog leven er Indianen. Die van vroeger werden de „Indianen-van-de-vlakte” genoemd. In hoofdzaak leefden ze van de machtige oeros of bizon. Die kwamen hier in grote kudden voor. Er waren miljoenen! Het was alleen erg moi-

lijk voor de Indianen-van-de-vlakte ze te vangen. Soms kropen ze in de huid van een buffelkalf of ander dier om zich door hun mensengeur niet te verraden. Zo slopen ze dan naar de kudden en doodden met hun tomahawks² of scherpe stenen pijlen een afgedwaalde buffel. Of ze groeven diepe valkuilen en bedekten die met takken en gras. Dan joegen ze de dieren op, zodat die in de kuilen vielen.”

„Hadden ze dan geen vlugge paarden, oom?” vroeg Marientje. „In het museum van New York waar ik met de schoolklas geweest ben, was alles bijna als echt nagemaakt. Daar zag ik Indianen die op paarden op de buffeljacht waren.”

„Jij hebt gelijk,” zei oom, „en ik ook! Hoe dat kan? Wel, heel vroeger kenden de Indianen geen paarden. Pas nadat Columbus dit werelddeel ontdekte in 1492, kwamen veel Spanjaarden hierheen. Door het zuidwesten van Amerika trokken ze naar Mexico op zoek naar goud, dat daar te vinden was.

Ze brachten scheepsadingen vurige, sterke paarden mee. Want alleen per paard konden ze, na dagen- en soms wekenlange rijtochten, dat land bereiken vanuit de havenplaatsen waar ze per zeilschip landden. Er waren nog geen wegen. Vaak moesten ze langs bijna onbegaanbare bergpaadjes en door moerassige streken. Die paadjes waren ontstaan door de kudden buffels, als die op de trek waren naar de prairies.

Herbergen of hotels waren er ook niet. 's Avonds staken de Spanjaarden een kampvuur aan. Ze haalden hun eetgerei uit de zadelassen van hun pakpaarden en kookten hun maal. De paarden werden zo goed en zo kwaad als het ging aan een rotsblok, een struik of boom vastgebonden aan een lang touw, zodat ze grazen konden. Maar 's nachts gebeurde het wel eens dat de dieren schrokken van een rondsluipende bergleeuw, het huilen van een jakhals, een ratelslang of een plotselinge donderslag. Dan rukten de geschrokken dieren zich los en gingen, dol van angst, er vandoor. De Spanjaarden probeerden hun kostbaar bezit terug te vangen. Dat gelukte hun lang niet altijd. Zo kon het gebeuren dat Indianen zo'n zwervend paard, alleen of in een kleine kudde, tegenkwamen. Die vonden een paard een wonderdier! Ze noemden het een „Shunka-Wagan”. Dat betekende „wonderhond”.

Die „Shunka-Wagan” veranderde hun hele manier van leven. Vroeger moesten ze immers te voet de buffelkudden achterna. Dat betekende dat de mannen het grootste deel van het jaar ver van hun vrouwen en kinderen waren. Die bleven achter in de „hogans”, de eenvoudige aarden hutten. Hun voornaamste voedsel bestond uit gedroogd of gerookt buffelvlees van het vorig jachtseizoen. En uit planten, krui-

den en vruchten die ze op de prairies zochten.

De mannen woonden in hun tipi's, de ronde tenten, die ze uit buffelhuiden gemaakt hadden. Niet voor de herfst kwamen ze met hun buit, gerookt en gedroogd buffelvlies, naar de hogans terug.

Ze hadden honden als dragers bij zich. Maar jullie begrijpt wel dat een hond veel minder dragen kan dan een paard. Zwaar bepakt loopt een hond veel langzamer. En niet zulke grote afstanden achter elkaar. Geen wonder dat een paard voor hen een „wonderhond” was! Nu gaven ze hun dorpen van aarden hutten op. Want per „wonderhond” konden ze niet alleen veel sneller reizen, maar ook veel meer meedragen. Het was nu zelfs mogelijk geworden verre reizen te maken met de hele stam. En zo werd het een zwervend volk.

Als de Indianen op reis gingen, volgden ze altijd de paden waarlangs de voor hen zo belangrijke buffelkudden trokken. Wanneer de kudden zich verplaatsten, konden ze die nu snel inhalen. Waren er op de prairies in hun buurt geen buffels te zien, dan stuurden ze hun verkenner te paard er op uit. Die gaven door rooksignalen of andere tekenen aan de stam te kennen in welke richting de mannen moesten rijden.

Sommige weggelopen paarden waren gezadeld en opgetuigd, soms nog met de zadeltassen vol met voor hen vreemde voorwerpen.

Toen ze eenmaal met de „Shunka-Wagan” hadden leren omgaan, werden de Indianen heel behendige ruiters. Hun rijkdom bestond nu uit paarden. Daarnaast uit buffelhuiden. Het buffelvlies was hun voedsel. Maar van de beenderen en de machtige gekromde horens maakten ze scherpe wapens en gereedschappen. Ze hadden zelfs al uitgevonden dat ze er lijn van konden koken. Daarmee konden ze het leer van de huiden nu aan elkaar plakken in plaats van ze met buffelpezen aan elkaar te naaien.

De dichte donkerbruine haren van de huid gebruikten de vrouwen om er kledingstukken en dekens van te weven. Want in de winter kan het op de prairies bar en boos weer zijn. Met die grof geweven kleden of met de huiden bekleedden ze hun tipi's van binnen, zodat de koude wind en de sneeuw tegengehouden werden.

Het bezit van paarden bracht niet alleen voordeel, maar ook nadeel mee. Want hoewel zij zich veel vlugger dan vroeger konden verplaatsen op die snelle paarden, konden andere, vijandelijke stammen dat nu eveneens.

Ze waren er altijd op uit om elkaars paarden te roven. Die geroofde paarden werden dan uitgewisseld tegen adelaarsveren. Want die waren voor hen het symbool van kracht.

Het was in deze streken bijzonder moeilijk om aan adelaarsveren te

komen. Want die roofvogels bouwen hun nesten bij voorkeur op grote hoogten, op moeilijk te beklimmen puntige rotsen. En die waren ver van deze buurt vandaan, in de hoge bergketens, zoals de Rocky Mountains³. Vooral de krijgers droegen het liefst adelaarsveren. Trouwens, ze mochten zich met die lange mooie veren, wit met een zwarte punt, ook alleen maar tooien als ze zich werkelijk als een echte held hadden gedragen. Elke moedige daad gaf het recht om daarvoor één veer te dragen. Zelfs een opperhoofd moest z'n veren eerst verdiend hebben. Hoe meer veren iemand droeg, des te groter verering hadden zijn stamleden voor hem.

Geen wonder dat adelaarsveren kostbaar waren. Geen wonder ook dat soms wel een paard gegeven werd in ruil voor maar ongeveer tien veren. En om met paarden te kunnen betalen, moesten ze dan weer op paardenroof uit bij de naburige stammen."

„Stel je voor," riep Lisa, „een paard voor een handvol veren! Ik wou dat dat nog kon! Want ik zou zo graag een eigen paard willen hebben!"

„En ik!" zei Marientje. Ze klakte met haar tong en maakte een gebaar alsof ze aan de teugels trok, terwijl ze op en neer veerde op de bank. „Juju, paardje, jaag maar over de prairie! Eventjes een adelaartje vangen en dan maar de veren tegen paarden ruilen. Leefde ik maar in die tijd!"

„Poeh, opschepster," zei oom. „'t Zou je nog niet zo glad zitten. Zelfs de Indianen beschouwden het als hun grootste overwinning tot bij een adelaarsnest te klimmen. Vaak voor ze zo'n top bereikten, werden ze al door de woedende vogels aangevallen. En geloof me, een adelaar heeft een vlijmscherpe bek en klauwen. En bovendien een geweldige kracht in z'n vleugels! Vaak moesten de jagers blindgepikt of met gebroken armen of benen de aftocht blazen. Het allermoeilijkst is het een adelaarsjong te vangen. Want de ouders zijn bijzonder waakzaam en vallen dan met nog meer furie elke indringer aan. Nu waren de Indianen trouwens wel bijzonder slim in het bedenken van allerlei krijgslisten om ook zelfs die vogels te misleiden, maar al met al werden die veren vaak met mensenlevens betaald. En dat is altijd te duur."

De meisjes bekeken het voorbijglijdende landschap met andere ogen. Het was opeens een stukje geschiedenis geworden. De zo eindeloos grote stukken prairie leken daardoor ineens minder saai. Ze zagen alles nu met andere ogen.

„Hoe weet u dat allemaal zo, oom?" vroeg Marientje, die net als Lisa, tante Hilda en mams met veel aandacht had geluisterd.

„Wel," zei oom, „ik moest in mijn studietijd veel praktisch werk doen.

Bodemonderzoek en zo, onder andere in New Mexico en Arizona. Zo kwam ik vaak in verscheidene nog bestaande Indianendorpen. Ook hier in Oklahoma, waar nog meer dan 50.000 Indianen wonen: Pawnee's, Comanches⁴ en andere stammen. Ik ben met de Zuni-, de Navajo- en de Hopi-stammen goed bevriend geworden. Met stamhoofden en stamleden. Door hun verhalen en hun leven werd ik zo geboeid, dat ik daarna alles ben gaan lezen wat ik daarover maar in handen kon krijgen."

Hij keek op z'n horloge.

„Geef me de verrekijker eens even, Lisa. We moeten zo ongeveer in de buurt zijn waar de kudden rondlopen. 't Is natuurlijk niet gezegd dat ze vandaag hier in de buurt rondzwerven. Allemaal op de uitkijk, mensen!"

„Hier begint in ieder geval de omheining," merkte tante Hilda na een poosje op. „Kijk, prikkeldraad!"

Nergens was echter een buffel te bekennen.

„Pech gehad," zei Marientje na een hele tijd van uitkijken.

„Je hoeft de moed nog heus niet op te geven," zei oom, „de weg loopt nog mijlënver langs dit wildreservaat. Als we een uurtje verder zijn, komen we bij een riviertje, dat daar dicht langs de weg stroomt. Met dit droge weer houden ze zich graag op in de buurt van een beetje nattigheid." En hij kreeg gelijk.

Na een poosje ging hij weer voorin zitten, naast z'n vrouw die reed. Mams lag wat uit te rusten op de achterbank.

De meisjes, het turen moe, waren met hun reisboeken bezig. Ze maakten korte aantekeningen, zo goed en zo kwaad als dat in een rijdende auto ging. Ze schreven op losse blaadjes, maakten er tekeningetjes bij, om alles later in hun reisboeken netter te kunnen bijwerken.

Juist zette Marientje het derde vraagteken achter: „en nu buffels???" – omdat ze maar half geloofde dat ze die werkelijk zouden zien – toen oom, de verrekijker nog steeds voor z'n ogen, riep: „Als ik me niet vergis, zijn die donkere stippen, rechts vooruit, buffels!"

De meisjes hingen al over de achterbank om door de voorruit te kunnen kijken. Mams vloog overeind. Ze stootte haar hoofd tegen Lisa's kin.

„Aui!" riepen ze beiden.

Gelukkig kwam Lisa's tong niet tussen haar tanden. Maar ze keek toch wel beteuterd. Mams wreef met een zuurzoete glimlach over haar bol.

„Een buffelstoot," zei Marientje, „en als er nou wat te zien was... Nu is die ook nog voor niks geweest!"

Want wat oom met z'n sterke kijker al kon zien, was voor hen nog

onzichtbaar. Maar in ieder geval zat de spanning erin.

„Ja!” riep oom even later geestdriftig. „k Zie de stippen bewegen. 't Is vast een kudde!”

Om beurten kregen ze de kijker even in handen. Ze zagen nu dat oom hen niet voor de gek hield.

Na een tijdje waren de bewegende stippen met het blote oog ook al te zien. Het duurde niet lang, of in de snelle auto hadden ze de langzame kudde ingehaald.

Het was gelukkig niet druk op de weg. Ze verminderden na een tijdje hun vaart tot ze op de volgende parkeerplaats konden stoppen.

De geweldige oerossen bekommerden zich niet om de auto. Rustig,

soms even grazend, trokken ze in de richting van de drinkplaats. De geweldige koppen met de forse, korte gebogen horens en de ruige donkerbruine beharing deden hen er woest uitzien. De voorpoten en de voorste bultige helft van het lijf waren alleen maar dik behaard. De achterpoten waren korter en onbehaard. Evenals ook het achterlijf, dat glad en veel smaller was dan de brede kop en de bult.

„Net een vette grote poedel, die alleen van achteren getrimd is,” vond Lisa. „Kijk die stier daar eens! Die is nog eens „hip” met z'n lange baard!”

Ze lachten om haar opmerking.

„Och, en dan dat kalfje daar,” riep Marientje vertederd. Ze wees naar een heel klein buffeltje.

„Dat kon wel eens pas geboren zijn,” zei oom, „kijk, het is nog helemaal vochtig en kan nog maar nauwelijks vooruitkomen!”

De moederbuffel likte haar jong met haar grote tong. Daarna duwde ze het af en toe zachtjes met haar kop wat vooruit. Het was vertederend om te zien hoe andere koeien steeds bij de moederkoe en het kalfje in de buurt bleven. Ze joegen de speelse, nieuwsgierige oudere kalveren weg. Net alsof ze een beschermende kring rond het nieuwe jonge leven vormden. Het was ontroerend dit natuurgebeuren mee te maken. En nog wel zo dicht langs een autosnelweg.

Ze waren uitgestapt.

Op nog geen tien meter van de weg liep de kudde hen voorbij. Mams en oom stonden druk te filmen en kiekjes te nemen. Zo iets bijzonders moest je later thuis nog eens opnieuw beleven. De dieren trokken zich ook niets van hen aan. Ze werden immers niet meer opgejaagd door mensen. Voor deze kudde waren mensen niet langer vijanden, zoals vroeger.

De vijf op de weg zagen dat de moederkoe staan bleef. Het jonge dier drukte z'n snoet onder het achterlijf van z'n moeder, snuffelend, alsof het wat zocht. Het duurde even, toen vond z'n bekje de uier en het dronk voor het eerst. Feilloos wist het waar het z'n voedsel kon vinden. De beide meisjes keken geboeid toe.

„Wat is de natuur toch prachtig,” zei tante Hilda. „En wat heeft God zijn schepping mooi gemaakt. Zonder dat iemand het die dieren vertelt of dat ze hun wijsheid uit boeken halen, weten ze nauwkeurig wat er gebeuren moet.”

De moederbuffel en het kalfje liepen weer een eindje verder. Ze mochten niet te ver bij de kudde achterblijven. Maar de andere buffelkoeien bleven steeds bij hen in de buurt.

Er was nog meer „buffelgrut”. Grotere en kleinere kalveren, die met elkaar stoeiden. Ze daagden elkaar uit met hun nog korte horens en

speelden krijgertje en verstoppertje om en achter de zware lijven van de oudere buffels.

Het duurde een hele tijd voor de enorme kudde voorbijgetrokken was. Marientje en Lisa probeerden nog de dieren te tellen. Maar na driehonderd raakten ze de tel kwijt. Oom schatte dat er meer dan vijfhonderd waren.

Ze moesten nu wel snel weer doorrijden, hoewel de verleiding groot was bij de volgende parkeerplaats opnieuw de kudde op te wachten. Maar ze moesten nog een heel eind die middag.

De meisjes schreven gauw alles op en probeerden de buffels met hun kromme horens na te tekenen. En vooral dat piepjonge kalfje en het spelende buffelgrut. Ze lachten er nog eens om. En ook om elkaars meer of minder zotte tekeningen. Ze waren er nog opgewonden van. „Mensenkinderen en dierenkinderen zijn over de hele wereld gelijk, in hun speelsheid, hun liefde en hun stoutigheid,” zei mams. En die kon er een beetje over mee praten, want ze was in vier van de vijf werelddelen geweest, had er gewoond en rondgezworven.

In al die landen werden verschillende talen gesproken, de mensen waren van een ander ras en huidkleur. Ook was er een grote verscheidenheid in hun manier van wonen en leven.

Maar overall waren de kinderen van die vele soorten mensen gelijk in hun spel en hun verdriet.

Mams had bij de apen en allerlei andere vreemde dieren gewoond. Er vaak van gegriezeld ook.

Maar toch ook heel veel mooie dingen ervan meegemaakt. Vooral als het ging om de liefde en waakzaamheid van dierenouders voor hun jongen. Net als de ouderliefde van mensen voor hun kinderen. Maar wat ze hier met elkaar hadden gezien, was ook voor haar een nieuwe belevenis.

3. In het land van de cowboys

Het leek wel of er nooit een eind aan deze „maxi-tocht” kwam, vond Marientje. Maar dat hoefde voor haar ook niet!

Elke dag was er een nieuw avontuur. Lisa en zij hadden het soms gewoon te druk de aantekeningen voor hun reisboek bij te houden. Marientjes eerste was al voll

Nu reden ze door het noordwestelijk deel van Texas.

Volgens oom heette dat deel de „Panhandle”¹. Het was dan ook maar een heel klein stukje van die geweldig grote staat waar ze doorreis-

den, de allergrootste van Amerika.

Toen ze de staatsgrens van Oklahoma en Texas passeerden, lazen ze op een groot bord: You are now in Texas! Welcome!²

De harten van Marientje en Lisa klopten vol verwachting. „Texas! Cowboys!” riepen ze. En ze meenden dat meteen al een troep cowboys-te-paard op hen zou staan wachten.

Wat ze hoopten te zien, was er helemaal niet. Geen cowboys met breedgerande hoeden, hooggehakte gespoorde laarzen, pistolen in leren gordels en een lasso in de hand.

Het landschap was, net als in Oklahoma, heuvelachtig, maar bruin van dorheid en er was weinig groen.

„De Sahara van Texas,” zei oom. „Het regent hier haast nooit. Door die geweldige droogte heb je hier wel vaak de beruchte zandstormen. Dat merken de mensen die wel twee dagreizen ver hier vandaan wonen ook nog. Het fijne stof stuift daar zelfs hun huizen nog binnen. Heel veel boeren zijn hier weggetrokken. Omdat hun bouwland gewoonweg in de lucht verdween. Kijk, daar heb je weer zo’n vervallen, verlaten boerderij.”

Een grauw, haveloos, half ingestort houten huis stond, met een puinhoop van schuren ernaast, een eindje van de weg af. Het doodse landschap paste erbij.

Urenlang kwam je niets tegen. Maar in de verte, tegen en op een heuvelrug, zagen ze wel grote kudden rundvee.

Hier begon ook een prikkeldraadomheining, ongeveer vijf meter van de landweg die oom ingeslagen was. Telkens zagen ze een bordje met de woorden: Brown’s Ranch³.

„Elke mijl zul je nu een paal met zo’n bordje zien,” zei oom. „Jullie moeten ze maar eens gaan tellen, anders gelooft Marientje het niet als ik zeg dat deze ranch wel bijna zo groot is als heel Nederland.” Marientje keek ongelovig. Bestond zo iets?

Nou, ze zouden heus wel te weten komen of hij hen voor de mal hield of niet! Bij elk bord dat ze voorbijkwamen, zetten Marientje en Lisa daarom een streepje. Het bleek in de loop van de dag een heel lange rij te worden. Rijen van streepjes!

Maar behalve het logge rundvee, met een witte borst en kop, was er geen levend wezen te bespeuren in velden of wegen.

„Hè,” zei Lisa teleurgesteld, „waar zijn nu de cowboys? Ik had zo graag eens gezien hoe ze met hun lasso’s een koe of een kalf vangen. Net als ik dat wel eens op de t.v. zag.”

„Het is de goede tijd er niet voor,” zei haar vader. „De „round-ups”⁴ zijn meestal wat eerder in het jaar, als de kalfjes gemerkt moeten worden. Iedere ranch heeft z’n eigen merk. Als het vee door een

kapotte omheining heen tussen het vee van een andere ranch terecht komt, kan het daardoor gemakkelijk opgespoord worden.”

„Hoe wordt dat merken gedaan?” vroeg Mariëntje.

„Met een gloeiend merkijzer. Ze schroeien de haarvacht daarmee weg in de vorm van hun ranchmerk, bijvoorbeeld een cirkel of een kruis. Dat stukje huid blijft altijd korter behaard of kaal. De kudden worden bij elkaar gedreven door cowboys op hun vlugge paarden en de kalveren met de lasso gevangen.

„k Heb het een paar keer gezien,” zei mams, „het was een fantastisch schouwspel. Het paard en zijn berijder werken op een heel fijne manier samen. De paarden worden erop getraind pijlsnelle wendingen te kunnen maken. Als de cowboy dicht bij een vluchtend kalf komt, laat hij de teugels los en stuurt z'n paard met z'n knieën in de goede richting, neemt de lasso van de zadelknop en probeert het dier daarmee te strikken. Een heel goede cowboy lukt dat in één keer! En anders moet het spel weer van voren af aan beginnen.

Dan komt dat prachtige samenspel van paard en ruiter goed te pas. Want totdat de cowboy het dier bij de poten vast kan binden, moet het in de lasso blijven. Het mag natuurlijk daarin niet stikken als het probeert weg te rennen met de schuiflus van het touw om z'n nek. Het eind van de lasso zit stevig vast aan de zadelknop. De cowboy springt vlug van zijn paard en rent naar het kalf. Ondertussen houdt het pientere paard de lasso zó strak gespannen, dat die net nog los genoeg blijft om stikkingsgevaar te voorkomen. En toch ook weer zo stijf, dat het dier niet ontsnappen kan. Je ziet dan hoe het paard nu eens weer een paar stappen vooruit, dan weer achteruit of op zij doet. Of stilstaat. Net zo lang tot de cowboy het natuurlijk tegenspartelende dier tegen de grond heeft gekregen. Heel handig bindt hij dan de voor- en achterpoten bij elkaar.

Eén van de medehelpers, meestal een jonge cowboy die het vak nog leren moet, rijdt achter hem aan. Hij komt met het merkijzer. Het karwei is dan gauw gebeurd en het kalf wordt weer losgelaten.”

„Waar halen ze zo gauw een heet ijzer vandaan?” vroeg Lisa.

„De dieren worden eerst in afgepaalde stukken prairie gedreven. Dat heet een kraal. Daar worden de vuurpotten brandend gehouden. Zo'n voorjaars-round-up gebeurt soms wel met veertig cowboys tegelijk. Dagen achtereen zijn ze dan in het zadel. 's Nachts slapen ze onder de blote hemel, bij hun paarden, en koken hun eigen potje. Samen drijven ze op hun „cowpony's”, zoals ze hun paarden noemen, het vee naar de kralen. En het zijn geen honderden, maar wel duizenden runderen op zo'n grote ranch. Al rijdend scheiden ze het jongvee van de kudde.

Het merkseizoen is nu voorbij. Voor de herfst-round-up is het nog te vroeg.

Dan worden de kudden van ver uit de heuvels naar de kant van de wegen bijeengedreven. Ook weer door de goede samenwerking van een groep cowboys. Er is veel moed en vooral ook veel kalmte voor nodig om zo'n dierenmassa in beweging te brengen en te houden zonder dat ze wild worden en in paniek op de cowboys aan komen stormen. Want dan komen er ongelukken.

De kudden worden binnen grote kralen langs de weg gebracht. Daar worden de oudere dieren afgezonderd en per trein, vee-auto of zelfs per vrachtvliegtuig naar de grote steden vervoerd. Naar de slachthuizen, die het vlees verwerken voor de slagerijen en het inblikken. Van de huiden wordt leer voor schoenen, tassen, zadels, riemen en nog een heleboel andere dingen gemaakt."

Mariantje en Lisa hadden ook tijdens mams verhaal streepjes gezet. Een paar uur reden ze nu al langs de Brown's Ranch. Nog geen enkel huis hadden ze er gezien.

Ze telden de streepjes. Het waren er al 121!

Mariantje ging eens uitrekenen hoeveel kilometer dat was.

„Allemensen, al ruim 193 kilometer!” riep ze.

„Zo ongeveer van Groningen naar Utrecht,” zei mams. 't Was haast niet te geloven!

„Waar woont de familie Brown eigenlijk? En al die cowboys?” vroeg Lisa. „Het lijkt me maar eenzaam hier.”

„Waarschijnlijk ergens achter die heuvels, een paar uren van de weg af,” zei oom. „Je hoeft geen medelijden met hen te hebben. De 'ranchers' wonen meestal in een prachtig 'ranchhouse'⁵, vaak met een zwembad erbij. Het huis is luchtgekoeld en van alle gemakken voorzien.

De baas van zo'n ranch heeft tegenwoordig gewoonlijk een helikopter naast z'n huis staan, of een vliegtuigje dat hij of een van zijn helpers zelf bestuurt. Dat gebruikt hij om, als het nodig is, snel te weten te komen waar z'n vee is. Dan kan hij z'n cowboys vertellen waar ze heen moeten rijden. Hij kan er in de winter balen hooi mee vervoeren, na een hevige sneeuwstorm. Hij spoort de ingesneeuwde kudden, die dan geen voedsel kunnen vinden, vanuit de lucht op. Als bij grote droogte de drinkplaatsen geen water meer hebben, is het mogelijk dat in vaten aan te voeren. Daarom zijn bij zijn huis heel diepe waterputten geboord.

En tenslotte vliegt hij z'n gezin ermee naar de dichtstbijzijnde stad. Er moet wel eens iemand naar de tandarts en ook moet er geregeld van alles ingekocht worden. Als z'n kinderen niet op een kostschool

zijn, worden ze soms per vliegtuig naar school gebracht. Van hieruit zal dat in Amarillo zijn."

„Nou," zei Marientje, „'t lijkt mij veel leuker om op een paard naar school te gaan. En anders ga ik maar liever met de benenwagen, zoals thuis. Even door het park, langs de eenden en zwanen, en hup, daar ben ik er al."

„Tja," zei oom, „maar in Texas gaat nu eenmaal alles in het groot!"

Er was geen verkeer op deze eenzame weg door het uitgestrekte land, waar veel ranches waren.

Maar eindelijk zagen ze toch ver voor hen uit een gele auto. Die stond aan de kant van de weg.

„'t Lijkt wel of iemand pech heeft," zei oom. „Dat is hier wel dubbel pech! Misschien kunnen we even helpen."

Maar er viel niets te helpen. Want toen ze dichterbij kwamen, zagen ze een jongeman in een overall, die bezig was iets aan het prikkeldraad te doen.

„Hè, jammer, nòg geen cowboy," verzuchtte Lisa.

De jongeman keek even naar hen, toen ze passeerden. Ze staken hun hand op als groet en de meisjes wuifden door de achterrait nog eens naar hem. Maar hij groette niet terug, keek zelfs nijdig naar hen.

„Van hem zijn we niet welkom in Texas," lachte oom, die nog eens achterom keek.

De man keek hun auto na.

„Hij kijkt op het nummerbord waar we vandaan komen. Hij houdt vast niet van mensen uit Oregon, want hij kijkt nog zwarter dan daarnet."

„Je zou anders denken dat je blij bent hier mensen tegen te komen," vond mams. „'t Leek net of hij het land had dat wij er langs kwamen."

De meisjes hadden alweer vijf streepjes gezet, toen ze door de achterrait zagen dat de gele auto met een geweldige snelheid achter hen aan kwam jagen.

Toen hij dichterbij kwam, gaf de bestuurder met hard getoeter te kennen dat hij hen voorbij wilde. Zonder ook maar z'n vaart iets te minderen, vloog hij hen op de vrij smalle weg voorbij, zodat ze wel gedwongen waren de berm in te rijden. Bijna had tante Hilda, die chauffeerde, de macht over 't stuur verloren op de oneffen zachte en rulle berm. Het ging gelukkig na op en neer gehobbel en heen en weer geslinger nog nèt goed.

Eerst verschrikt, toen verontwaardigd over zo'n brutaliteit keken ze elkaar aan. Marientje had Lisa vastgegrepen. Hun spullen waren

van het tafeltje gegleden. De kaartpuzzel was op de vloer uit elkaar gevallen.

„Die vent lijkt wel gek!” mopperde oom. „Waarvoor die haast op zo'n smalle weg . . .?”

„Voor mijn part zien we hem niet meer terug,” zei mams. „k Vind hem gewoon een engerd!”

De gele auto werd een kleine stip in de verte en verdween toen. „Die zijn we kwijt!” riep tante Hilda opgelucht. De schrik zat haar nog in de benen.

Maar even later ontdekten ze de gele stip opnieuw. Ze zagen dat de auto weer aan de kant van de weg stilstond. De man was andermaal met de omheining bezig. Dat zag oom door de kijker.

„Bah, nu moeten we hem toch weer voorbij,” zei tante.

„Hij zal ons toch niets willen doen, daddy?” vroeg Lisa met een benauwde stem.

„Dan ben ik er ook nog,” stelde hij haar gerust. „M'n judo ben ik nog niet verleerd, hoor! Bovendien wij zijn met z'n vijven!”

Ja, dat was wel zo, maar toch werd de spanning groter, naarmate ze dichterbij de stilstaande auto kwamen.

„Gewoon weer groeten als we hem voorbijrijden,” zei oom.

Maar dat was niet nodig. Toen zij al vrij dicht bij de gele auto waren gekomen, draafde de man naar zijn wagen, sprong erin en gaf meteen vol gas. Hij stootte met een vaart voor hen uit.

„Ga je gang, man,” zei oom, „als je nu beslist een ongeluk wilt hebben . . . Als je ons maar niet voor de wielen komt!”

Hetzelfde spelletje herhaalde zich nog twee keer. Hij verdween telkens uit het gezicht, om dan een heel eind verder weer op te duiken. Kwamen zij dichterbij zijn stilstaande auto, dan liep de man bij de omheining weg, kroop snel in de gele wagen en stootte er met een gevaarlijk hoge snelheid vandoor. Over een weg die niet al te best was.

Ze hadden geen van allen erop gelet wat hij steeds bij het prikkeldraad deed.

Eindelijk sloeg hij een smal weggetje in, dat eigenlijk niet meer dan een pad was. Ze zagen zijn auto over de prairie hobbelen en schommelen. Hij moest noodgedwongen daar wel langzamer rijden. Al gauw was hij echter achter een heuvel verdwenen.

„Die zijn we weer kwijt!” zuchtte Lisa opgelucht.

„Nu voorgoed, hoop ik,” wenste Marientje.

En toen kwamen ze er al heel gauw achter wat hij uitgevoerd had. Het bleek dat het beslist niet iets goeds geweest was. Het werd hun nu ook duidelijk waarom hij zo nors gekeken had, toen zij hem de

eerste keer voorbijgereden waren. Want Marientje, die door de achterraut de lange rechte weg aftuurde, omdat ze daar een grote vogel zag neerstrijken, riep: „Hé, daar loopt een grote kudde vee op de weg!”

„Stop eens even, Hilda,” zei oom tegen z'n vrouw.

Die remde langzaam af, tot de auto stilstond.

Alle vijf keken ze naar wat achter hen gebeurde.

Een grote groep vee, die ze eerder nog ver van de omheining hadden zien grazen, liep nu over de weg en in de bermen erlangs. Een deel stak de weg over en verspreidde zich op en achter de heuvels tegenover de ranch.

„Die lelijkerd!” riep oom. „Ik dacht dat hij bezig was de omheining te repareren. Nu geloof ik beslist dat hij die in plaats daarvan juist doorgeknipt heeft!”

Het moest wel waar zijn.

„Hoe kunnen we nu die ranchbaas Brown waarschuwen dat door een gemene streek een deel van z'n vee er vandoor is? En daarbij komt het gevaar voor het verkeer op de weg. Het is hier nu weliswaar helemaal niet druk, maar 't zal 's avonds en 's nachts aarde-donker zijn zonder lantaarns. In de zomer rijden veel mensen bij voorkeur 's nachts. Je zult maar ineens zo'n kolos van een koe of stier voor je wielen krijgen . . . Zo'n zwaar beest zal het misschien overleven, maar de chauffeur hoogstwaarschijnlijk niet. In elk geval ligt je auto in puin. Je kunt hier ook nergens telefoneren. Er is maar een klein kansje dat we iemand tegenkomen die op weg is naar dat plaatsje waar we vanmorgen getankt hebben. Dan kon vandaar de ranch gewaarschuwd worden. Laten we goed opletten. Ik vermoed dat het draad verderop ook stuk is.”

En dat vermoeden was juist.

Ze kwamen nog één keer langs een plek waar het tussen paaltjes gespannen draad doorgeknipt was en de einden op de grond hingen. Een dier kon er gemakkelijk door het gat stappen.

Ze stopten.

Oom haalde een tang uit de gereedschapstas en probeerde de einden van het draad weer om elkaar heen te draaien. Het lukte niet zo best. Toen draaide hij er een stukje snoer, dat hij uit die tas opdiepte, zo goed en zo kwaad als het ging omheen. Dat was in ieder geval beter dan een zichtbaar gat.

„Waarom doet zo'n kerel zo iets?” vroeg hij. „Uit wraak? Uit jaloezheid? Ik begrijp het niet . . . Kom, gauw verder nul!”

„Hij is gelukkig weg!” zei Marientje. „Ik wou maar liever dat we een cowboy tegenkwamen. Oom, waar zouden die toch allemaal

zitten? Op zo'n grote ranch moeten toch ook wel veel cowboys zijn!" „Vraag dat je moeder maar, nieuwsgierig Aagje," zei oom, „die heeft per slot een tijd in Texas gewoond."

„En wat een avontuurlijke tijd was dat!" zei mams. „Ons huis stond in Houston. Maar we waren ook vaak in andere plaatsen, waar veel ranches waren. Ook wel eens hier in de Panhandle. Ik heb het geluk gehad vaak de cowboys aan het werk te kunnen zien en heb daar veel van genoten.

Waar die cowboys nu zijn? In deze tijd van het jaar is er op de ranch niet zo veel voor hen te doen. Vooral de jongere cowboys trekken dan naar allerlei plaatsen in Amerika om daar wedstrijden te houden tegen andere cowboys. Dat noemen ze een „rodeo". Tijdens zo'n rodeo laten cowboys elkaar en het publiek de sterkste staaltjes van hun rijkunst zien, zoals wie het langst een bronco kan berijden."

„Wat is nou weer een bronco?" wilde nieuwsgierig Marientje weten. „Dat wou ik net vertellen. Het is een jong ongetemd paard. In hele kudden zwerven ze rond in de Rocky Mountains en in de bergen van New Mexico en Arizona. Op zichzelf is het al een hele kunst die dieren te vangen en in een kraal te drijven. Daar moeten ze eerst aan de mensen gewend raken om dan getemd te worden.

Alleen de allerbeste cowboys krijgen dat voor elkaar. Ze berijden een nauwelijks getemde bronco in de rodeo. Het duurt soms maar seconden en dan heeft zo'n bronco z'n berijder al afgeworpen.

Vaak worden ze zelfs ongezadeld bereden. Wie het vlugst op zo'n bronco klimt en het het langst op de paarderug uithoudt is winnaar. Dan komen de winnaars van meerdere rodeo's tegen elkaar uit en zo krijg je de rodeo-kampioen. Geloof maar, het is griezelig spannend en toch machtig mooi om die behendige kerels op die wilde paarden te zien uitvechten wie de baas is: de man of het paard.

Zo'n bronco, die nog maar heel kort met mensen te maken heeft gehad, moet er niets van hebben iemand op z'n rug te dragen. Hij zal zich dan ook met al zijn slimheid en kracht daartegen verzetten, door

te steigeren en dan plotseling met het hoofd naar beneden alleen op z'n voorbenen te gaan staan en achteruit te slaan met de achterbenen. Zo probeert hij z'n berijder over z'n hoofd heen af te werpen. Lukt dat niet, dan springt hij op alle vier z'n benen op en neer. Dat heet bokken, „bucking”⁶ in hun cowboytaal. Je begrijpt dus wel dat zelfs een minuut al heel lang is . . .”

„Whow! Wat spannend! Maar zeker wel gevaarlijk!” riep Lisa.

„Ja, het kan natuurlijk ongelukken geven als je valt. Zo'n afgeworpen cowboy rent voor z'n leven op de omheining af. Als de wind probeert hij hoog boven de bronco te komen om geen trap te krijgen. Maar het is geweldig hoe die jongens met die bronco's kunnen omgaan. En hoe ze van zo'n ongetemde wildebras een trouwe, gewillige kameraad kunnen maken. Daar is veel geduld, tijd en liefde voor het dier voor nodig. Juist omdat ze hun leven grotendeels op en bij paarden doorbrengen, begrijpen ze die dieren goed. Ze voelen als het ware hoe ze zo'n bronco moeten aanpakken. Niet op een harde, wrede manier, maar door kalmte en vriendelijkheid. En natuurlijk strengheid. Als het dier maar voelt dat de cowboy de meester is. Het wordt dan een vriendschap voor het leven.”

„Er zijn al veel boeken over cowboys geschreven,” zei oom. „Wat heb ik die met rode oren verslonden! En dan de films die over hen gemaakt zijn! Vroeger was het nog boeiender, geloof ik. Met de moderne hulpmiddelen, zoals helikopters en vliegtuigen, is er ook weer veel van de echte cowboywereld verloren gegaan.”

Lisa zette juist weer een mijlenstreepje, toen de auto ineens hevig begon te slingeren. Voor ze goed en wel doorhadden wat er aan de hand was, had tante Hilda, voorzichtig remmend, de wagen al naar de kant van de weg gereden en tot stilstand gebracht.

„Lekke band, geloof ik,” zei ze.

„Pech!” riep Lisa.

Oom stapte meteen uit en liep om de auto heen. De linker voorband stond plat!

„Poeh! Geen pretje om in deze hitte de band te moeten verwisselen,” zei hij, „maar 't zal toch gedaan moeten worden.”

Mams en tante Hilda boden allebei aan hem te helpen, maar oom zei dat hij het wel alleen kon doen. Hij pakte de tas met gereedschappen en gespte de reserveband los.

Marientje en Lisa sprongen, ondanks de hitte, wat rond. Ze zetten hun nieuwe breedgerande zonnehoeden op, die ze net de dag ervoor in een motelwinkel gekregen hadden van hun moeders. Die konden ze nu meteen inwijden.

„Nu zijn we „cowgirls”⁷,” zei Lisa. „Toch wel jammer dat we nog

geen enkele cowboy hebben gezien. Ik vind, als je in Texas bent, dan hoort er gewoon een cowboy te wezen!”

Ja, daar was Marientje het roerend mee eens. Vooral na wat mams verteld had. Dat je nou niet even een cowboy, en dan nog liefst een op een bronco, uit de grond kon stampen . . . Dan zouden die twee daar op die weg in Texas zeker gestampt hebben tot de rode aarde ervan gedreund had.

Maar . . . wat Marientje en Lisa niet wisten was, dat er al een cowboy naar hen onderweg was!!!

En die cowboy wist het zelf ook niet . . .

4. Pechvogels . . . toch geluksvogels

O nee, die cowboy kon het ook niet weten dat hij binnen een half uur een hartewens van twee meisjes zou vervullen. Hij heette Billy Brocks en woonde en werkte op de Brown's Ranch. Z'n baas had hem die morgen er al op uitgestuurd na een telefoontje uit Amarillo van een automobilist. Die had in de vroege vee van de ranch op de weg ontmoet.

De ranchbaas was de man dankbaar voor z'n inlichtingen. Meteen liet hij Billy Brocks zijn paard zadelen, samen met twee andere cowboys, Jack en Jim. Een deken, voedsel en water moesten ze meenemen. Je wist nooit hoelang het kon duren.

„Ik begrijp er niets van dat er vee uitgebroken is,” zei de baas. „De omheining naar het westen is pas nog helemaal nagekeken. „Ik moet zelf met de helikopter naar Oklahoma vandaag. Daarom moeten Jack en Jim het vee opsporen en terugdrijven. Het moet in de buurt van paal 150 zijn. Bill, jij rijdt langs de omheining en kijkt die na.” Het was helemaal geen straf voor hen er op uit te trekken en misschien in het veld te moeten overnachten.

Een heel eind konden ze samen rijden. Bij paal 150 scheidden zich hun wegen. Jack reed langs de weg naar het westen. Jim stuurde zijn paard naar de overkant van de weg en beklom een heuvel, zodat hij met zijn kijker vanaf de top de omgeving kon verkennen.

Billy had draad en gereedschap in de zadeltas. Op zijn paard Quick-foot¹ reed hij langs de omheining naar het oosten. Dat was de richting waaruit de vijf autoreizigers hem tegemoet kwamen.

Hij floot onder het rijden en zong af en toe een liedje van zijn cow-

boyland. Met die liedjes, die hij van zijn grootvader en vader had geleerd, was hij opgegroeid. 's Avonds, om het kampvuur bij de round-ups, werd er ook veel gezongen. Hij hield ervan. Quickfoot ook! Die spitste zijn oren en 't leek wel of hij met dansende passen liep.

Opeens hield Billy de teugels in. Quickfoot stond stil. Daar was het gat!

Billy floot tussen zijn tanden, toen hij ontdekte dat het ijzerdraad kapotgeknipt was.

„Als jij Jack of Jim was, Quickfoot, zou ik nu een weddenschap met je aangaan dat dit opzettelijk gedaan is,” zei hij.

Quickfoots oren draaiden. Hij was wel gewend dat zijn meester tegen hem praatte. Hij zwaaide met zijn hoofd alsof hij zeggen wilde:

„Nou nou, 't is me wat!”

Billy bekeek aandachtig de sporen van runderhoeven op de stoffige weg. Vele ervan gingen in de richting Amarillo. Maar ook vele over de weg heen, de kant van de heuvels op. Nergens was echter ook nog maar iets van het vee te bespeuren. Afijn, dat moeten Jack en Jim maar opknappen. 't Zal mij niets verbazen, als die ellendeling Jesse Jones hier meer van af weet. Sedert de dochter van Brown hem heeft verteld dat ze niet met hem wil trouwen, is hij met allerlei pesterijtjes begonnen. We hebben niets kunnen bewijzen tot nu toe, maar als ik hem ooit betrap, komt hij er niet gemakkelijk af. Dat is zeker! Wat zal de baas nijdig zijn, als hij hoort dat dit met opzet is gedaan! Wel, eerst de boel maar eens dichtmaken!

Hij haalde een tang en het ijzerdraad uit de zadeltas en knipte er een stuk af. Daarmee bevestigde hij de losse einden weer stevig aan elkaar.

Quickfoot zocht ondertussen naar wat eetbaars. Hij bleef uit zichzelf dicht bij Billy in de buurt.

Het karwei was vlug gedaan. Billy schonk koffie uit zijn thermoskan en zittend op het gras at hij er een stuk brood bij. Quickfoot kwam bij hem staan. Zo zat hij fijn in de schaduw van het paardelijf. Het dier wachtte geduldig tot z'n meester klaar was. Hij wist best dat hij straks ook wel wat zou krijgen.

Terwijl Billy zijn brood zat te eten, bedacht hij dat hij nog maar verder langs het hek moest rijden om te zien of er ergens nog meer vernield was.

Die ellendige Jones zie ik erop aan dat hij zo'n smerige streek verderop nog eens uitgehaald heeft. Maar goed dat de dochter van de baas niet met die vent gaat trouwen. Dat zou haar maar ongelukkig gemaakt hebben. Waarom heb ik die vent van 't begin af niet vertrouwd? Misschien omdat hij je nooit recht in de ogen kijkt . . .

Ik moet eens goed opletten of ik zijn auto op de weg tegenkom.

Hij stond op en haalde een plastic kan met water uit de zadeltas. Toen nam hij de breedgerande hoed van zijn hoofd en zette die omgekeerd op het gras. Uit de kan liet hij water in de hoed stromen. Quickfoot stak de hals al naar voren. Hij wist wel wat dit betekende. „Ho ho, Quicky Ongeduld,” zei Billy en duwde hem met zijn elleboog op zij. „Even wachten tot de laatste drup eruit is. Water is kostbaarder dan goud in deze tijd. Dat moest je zo langzamerhand weten!” Quickfoots lippen pakten speels het rechteroor van Billy.

„Zeg, wil je dat wel eens laten! Anders zet ik de hoed op je oren en dan heb je niets te drinken!”

Hij zette de kan neer, nam de hoed met zijn beide handen beet en hield hem omhoog.

Quicky stak z'n snuit erin. Het ging maar net, maar hij kon het water eruit drinken. Zo hadden ze het wel vaker gedaan, zijn meester en hij. Toen de laatste drup verdwenen was, zette Billy de natte hoed weer op zijn hoofd.

„Lekker fris, Quickyboy, wat jij?”

Quickfoot legde nog even als dank zijn hoofd op de schouder van Billy. Daarna keek hij zijn baas aan. Het leek wel of hij grijnslachte. Lachend streek Billy hem over de neus. „Vooruit ouwe jongen, 't is weer werken geblazen!”

Hup, daar zat hij al in het zadel. Hij liet Quickfoot in een kalme galop lopen, zodat hij onder het rijden het prikkeldraad goed kon bekijken. Zo draafde Quickfoot, met zijn meester op z'n rug, op de ranch langs het draad naast de weg.

Hij was nog een eind van de plaats waar oom Leslie, hevig transpirerend in de hitte, bezig was de auto weer rijklaar te maken. Het zat hem niet mee deze keer. Het ging niet zo vlot als hij gewend was. Er was iets niet in orde met de krik. Daardoor kon hij de auto niet van de grond krijgen.

Mams en tante Hilda waren ook uitgestapt. „Dat scheelt minstens vierhonderd pond,” grapte oom. Hij veegde met zijn zakdoek de straaltjes van zijn gezicht. Z'n sporthemd had hij er al bij uitgetrokken om gemakkelijker te kunnen werken.

Er was geen auto te bekennen. Mams en tante wilden hem helpen, maar er was geen beweging in de krik te krijgen.

„Ik had niet langs deze stille landweg moeten gaan; ik had beter de hoofdweg kunnen houden,” zei oom. „Maar omdat deze weg toch in dezelfde richting gaat, wilde ik de meisjes eens langs een ranch rijden, zodat ze een idee konden krijgen hoe uitgestrekt die wel kan zijn. Op de grote weg had ik een andere automobilist kunnen

vragen of ik zijn krik even mocht lenen. Wat doen we nu?"

Ja, wat konden ze nu doen? Eerst maar eens wat drinken en fruit eten.

De meisjes waren gaan kijken of er langs de berm ook bloemen of grassen groeiden, die ze nog niet in hun verzameling tussen vloeibladeren hadden; om te drogen en later bij hun reisverhaal te plakken. Wat een dorre, eenzame wereld was het hier! Ze dwaalden nogal een eind van de auto af. Al zoekend, nu en dan zich bukkend om iets te plukken. En toen . . .

Lisa ontdekte hem het eerst. Ze tuurde de verlaten weg af of er soms toch nog een auto kwam.

„Hé zeg!” riep ze opgewonden. „Kijk daar eens! Daar komt iemand op een paard!”

„Een cowboy zeker, grapjas,” zei Marientje zonder om te kijken. Lisa wilde haar natuurlijk voor de zoveelste maal weer eens voor de mal houden. Ze had het wel door, hoor!

„’t Is echt waar! Kijk dan zelf! Daár, aan de rechterkant, op de ranch. En hij komt hierheen!”

Nog half ongelovig draaide Marientje zich om. Van onder de brede rand van haar zonnehoed tuurde ze in de verte. Lisa had gelijk! Er kwam een ruiter hun kant uit.

„O ja zeg, en het is warempel nog een cowboy ook! Kijk maar naar zijn grote hoed!”

Billy had Quickfoot de vrije teugel gegeven. Hij hield zijn ogen onafgebroken op het prikkeldraad gevestigd. Al drie keer had hij moeten afstijgen om het kennelijk vernielde draad te herstellen. Daarom besloot hij die dag maar zo ver mogelijk te rijden om te onderzoeken tot hoever die kwaadwillige vernielingen waren aangericht. Maar goed dat hij op een nachtje buiten had gerekend. Wie weet hoever weg de dader begonnen was.

Die Jones moet maar eens goed in de gaten worden gehouden, dacht hij. En omdat hij nu niet Jones, maar het prikkeldraad in de gaten hield, had hij de meisjes in de verte nog niet gezien.

Maar Quickfoot wel. Die ging uit zichzelf van galop over in stapvoets. Alsof hij zijn meester een sein wou geven.

Daardoor merkte Billy dat er wat bijzonders was. Toen zag hij de twee meisjes staan. En achter hen, in de verte langs de weg, een auto met drie mensen erbij. Hij begreep meteen dat die daar niet voor hun plezier in de middaghitte stonden. Hij spoorde Quickfoot weer tot een galop aan.

De meisjes keken met open mond naar de dichterbij komende ruiter. Hun wens werd vervuld. Daar was een cowboy! En hij zag er ook

uit zoals ze zich een echte hadden voorgesteld. Een magere, lange man op een fier paard. Op z'n hoofd een grote hoed met een naar boven omgebogen brede rand. Hij droeg een bonte halsdoek over het geruite sporthemd. De nauwe leren broek met franje uit de zijnaden had grote opgestikte zakken. Maar het waren vooral de mooi bestikte laarzen met de hoge hakken en de sterretjessporen, die hun opvielen. Hij zat kaarsrecht op zijn paard. Om de zadelknop hing in wijde lussen de lasso. Alleen een pistool droeg hij niet!

Met open mond staarden ze hem aan. Breed glimlachend bracht hij Quickfoot dicht bij hen tot staan. Het prikkeldraad scheidde hen nog. „Dag meisjes, wat is daar aan de hand?” Hij wees naar de auto.

„Hallo,” antwoordde Lisa, „ja, een lege band en daddy's krik doet het niet.”

„Misschien kan ik helpen. Waar komen jullie vandaan?”

„Ik kom uit Oregon en zij,” Lisa wees op Marientje, die haar ogen niet van de ruiter en het paard kon afhouden, „komt uit Holland.”

„Holland in Michigan?” vroeg hij.

„Nee, Holland in Europa.”

„Wel, wel, 't is een eer jullie te ontmoeten.” Lachend nam hij zijn hoed af en daarmee zwaaiend, maakte hij een halve buiging. „Ik ben Billy Brocks van de Brown's Ranch. Ik heb nog nooit iemand uit Holland in Europa ontmoet. Daar wordt mijn bedorven dag dan toch nog goed door. Ze hebben me verteld dat jullie land steeds groter wordt. Hoe kan dat?”

„Door dijken in de zee te bouwen en dan het water eruit te pompen,” zei Marientje.

„Lijkt me knap werk. Ik wed dat het bij jullie lang niet zo droog is als hier. Wij moeten verschrikkelijk diep boren om water te kunnen oppompen voor het vee en de mensen op de ranch.”

„Ja, bij ons is het gras groen doordat het er zoveel regent,” zei Marientje. „Maar hoe komt u straks bij de auto als u helpen wilt? Er is niet eens een hek hier.”

„O, dat is voor Quickfoot geen bezwaar. Die kan springen als de beste. Ik heb hem als bronco gekregen. Wat is die slimmerd me vaak ontsnapt uit de kraal. Geen hek was hem te hoog! Maar nu al jarenlang zijn we de beste kameraden. Springen doet ie alleen als ik hem wil laten springen. Hij is nu zo mak als een schoothondje, is 't niet, Quicky?”

Hij klopte Quickfoot op z'n hals. Die bewoog z'n hoofd weer op en neer. Deze keer alsof hij „ja” knikte.

„Zeg, willen jullie samen even op hem rijden? Hij is aan kinderen gewend, hoor. Die van de baas doen 't ook wel. Hij houdt best van

kinderen.”

Ze keken elkaar aan. Ze konden hun oren niet geloven. Meende hij het? Ze keken hem ongelovig aan.

„Blijf daar maar even staan,” zei hij, „we komen wel bij jullie in de berm!”

Hij wendde het paard en reed een klein eindje de prairie op. Toen liet hij Quickfoot met een vaart op het hek af draven.

Het paard zette zich af dicht voor het hek. Toen sprong het met een sierlijke boog over het draad. In de mulle berm kwam hij terecht, wendde zich snel naar links en kwam op de meisjes af . . .

Die stoven elk een kant uit.

Billy hield de teugels in en het dier stond tussen hen stil.

Hup, de cowboy was al uit het zadel. „Jullie hadden niet weg hoeven lopen,” zei hij.

Nee, maar ze waren ook niet aan een cowpony gewend. Al wisten ze eigenlijk wel dat die stoppen zou zonder hen te raken.

„Stap maar op,” zei Billy en hield Marientje de stijgbeugel voor. Die stak nog vlug even de gevonden bloemen en grassen tussen de band om haar hoed. Toen zette ze haar rechtervoet in de stijgbeugel, greep zich aan de zadelknop vast en hees zich daaraan op. Daarna zwaaide ze haar linkerbeen over de paarderug.

„Goedzol” prees Billy haar. „Je doet het bijna zo goed als een cowboy!”

Marientje straalde om dat complimentje. „Kom maar, Lisa!” moedigde ze aan.

Die moest achter het zadel zitten. Billy maakte van zijn handen een stijgbeugel. Zo zat ze in een ommezien achter Marientje. Stijf klemde ze zich met haar beide armen om haar vriendinnetje vast.

De stijgbeugels hingen veel te laag voor Marientjes te korte benen. Billy gespte ze hoger en gaf haar de teugels. Haar hart begon te bonzen. Zou Quickfoot er niet vandoor gaan met hen?

„Kalm aan, Quickyboy,” zei Billy.

Quicky stapte zo rustig voort naast Billy, dat haar angst snel verdween en plaatsmaakte voor een opgewonden blij en trots gevoel. Oom, tante en mams stonden hen lachend op te wachten. De drie hadden alles uit de verte gezien, verbaasd en vrolijk om dit onverwachte pretje voor de meisjes.

Triomfantelijk kwamen deze aanrijden.

Oom hoopte stilletjes dat hij nu hulp zou krijgen.

Die hoop werd niet beschaamd. Billy was gekomen om hem te helpen. Ze stelden zich aan elkaar voor.

„Nou nou,” zei oom, „op al m'n zwerftochten heb ik het nog nooit

voor elkaar kunnen krijgen een echte cowpony te mogen berijden. Die twee deugnieten lukt het zo maar! Een mooi oefeningetje voor als we nog in de Grand Canyon naar beneden gaan.”

„Grand Canyon?” vroeg Billy. „Gaat u daarheen? Vraagt u daar maar naar Bob Brocks, mijn broer. 's Zomers is hij gids voor kleine groepen bezoekers, die per muildier naar de Colorado-rivier willen afdalen. Als u hem zegt dat u zijn broer Billy hier ontmoet heeft, zal hij dat best leuk vinden. U moet in 't hotel op de zuidrand naar hem vragen. Ze zeggen dat hij een erg goede gids is en een heleboel dingen weet over de Canyon. Hij houdt veel van Texas, maar hij is gewoon verliefd op de Grand Canyon. Iedere zomer trekt hij er weer heen.”

„We zullen proberen hem op te snorren,” zei oom, „als we er tenmin-

ste nog heen kunnen gaan. Dan moeten we niet, zoals nu, met pech beginnen."

„Och, dat is met z'n tweeën wel gauw te verhelpen, geloof ik," zei Billy. Hij sloeg de teugels om een paal van de omheining en hielp de meisjes bij het afstijgen. „U hebt pech en wij op de ranch hebben ook pech," zei hij. „Twee pechvogels die elkaar tegenkomen."

„Maar u helpt mij bij onze pech en wij kunnen niets voor u doen. Of wel soms? Wat is eigenlijk uw pech?" vroeg oom.

„Wel, iemand die de ranchbaas niet vriendelijk gezind is, heeft hier en daar de omheining doorgeknipt. En nu is er heel wat vee aan 't zwerven geraakt."

„O," riepen oom, tante en mams tegelijk. Ze keken elkaar veelbetekenend aan.

„Weet u er soms meer van?" vroeg Billy. „Hebt u misschien iemand in een gele auto langs deze weg zien rijden?"

„Niet alleen hem zien rijden," riep oom, „we hebben hem de vernielingen zien doen!"

En hij vertelde Billy alles van hun ervaringen met die brutale, onge-manierde vlegel. Ook dat die hen nog bijna een ongeluk bezorgd had. Zijn beschrijving van de man die hen zo nijdig had aangekeken toen ze hem de eerste keer voorbijreden, klopte uitstekend.

„Ik was er al zo goed als zeker van dat hij erachter zat," zei Billy. „Zoudt u mij uw adres misschien willen geven als hij het ontkent? Dan kan de baas u altijd er nog iets over vragen, als dat nodig mocht zijn."

„Natuurlijk," zei oom, „de ene dienst is de andere waard. Achter ons zijn nog een paar openingen. Eén ervan heb ik zo'n beetje dichtge-maakt met snoer. We hebben ook vee buiten de ranch gezien. Die Jones zagen we de heuvels inrijden aan de overkant van de weg."

„Dat klopt," zei Billy, „z'n kleine ranch ligt daar ergens. Laten we eerst maar proberen uw pech te verhelpen. Ik weet nu tenminste waar ik aan toe ben vandaag. Twee van mijn maats zijn de andere kant op. Het zal wel morgen worden voor ik dat vee weer op de ranch heb. Zo is ons leven. Maar ik houd ervan. Geef mij het vrije veld maar. De stad is niks voor mij!"

Onderzoekend bekeek hij de krik aan alle kanten en ontdekte al gauw waar de fout zat. Met zijn krachtige handen, die gewend wa-ren zwaar werk te doen, kon hij het mankement verhelpen. Met z'n tweeën was de band nu in een ommezien verwisseld.

Ondertussen stonden de meisjes Quickfoot te verwennen, nadat ze Billy gevraagd hadden of het paard wel een banaan mocht heb-ben en een paar suikerklontjes. „Als dank dat wij op hem hebben

mogen rijden.”

„t Was een hele eer voor hem Oregon en Holland op z'n rug te hebben,” lachte Billy. „Een banaan is een reuzetraktatie voor hem. Laat hij vandaag ook geluk hebben!”

Marientje fluisterde even met Lisa. Daarna wipten ze de auto in en kwamen met papier en een balpen er weer uit.

„Mogen we uw handtekening en adres, meneer Brocks?”

„Laat dat meneer maar weg, noem me maar Billy,” zei hij lachend.

„En ik wil je m'n handtekening wel geven. Maar dan vraag ik iets van jou!”

„Okee Billy, zeg het maar.”

„Ga je naar Holland terug of blijf je in Amerika?”

„We gaan in de herfst terug.”

„Nou, dan vraag ik jou om mij uit jouw land een kaart te sturen van die dijken en dat nieuwe land dat jullie maken.”

„Afgesproken,” zei Marientje.

„En als je dan niet vergeet je adres erop te zetten, stuur ik jou een foto van het ranchhouse met een stel van mijn kameraden en mij erop.”

„Joepie, joepie!” juichte Marientje.

„Mij ook?” vroeg Lisa.

„Jou ook,” beloofde hij. „Uit Oregon wil ik ook wel eens post krijgen.” Met forse letters schreef hij: Cowboy Billy Brocks, Brown's Ranch, Carson, Texas.

Marientje wilde de balpen al weer aanpakken, maar hij zei: „Wacht nog eventjes!”

Voor haar verbaasde ogen tekende hij met een paar lijnen een steigerend paard met een cowboy erop. Die hing aan het paard om er niet af te tuimelen. Daaronder datzelfde paard in galop met een cowboy in het zadel. Hij schreef erbij: Quickfoot, first a rascal, now my faithful pal.² „Asjeblijft,” zei hij, „om niet alleen mij, maar ook Quickfoot niet te vergeten.”

Opgewonden van vreugde liet Marientje het aan de anderen zien. Die bewonderden de geestige sneltekeningen om beurten.

Ze zouden nog wel graag uren met elkaar gepraat hebben, maar Billy wilde proberen het ontsnapte vee voor het donker te vinden en naar de ranch terug te drijven. En zichzelf moesten ook beslist nu verder. Door de pech was nogal wat tijd verloren gegaan.

„Heel hartelijk bedankt voor de hulp,” zei oom.

„Geen dank! Ik had echt geluk dat ik die inlichtingen kreeg.”

„Pechvogels hebben van elkaar geluksvogels gemaakt,” zei tante.

„En voor ons was het een meevaller dat we op het paard van een

cowboy mochten rijden. Een bronco nog well" zei Lisa. Ze klopte Quickfoot nog eens op de hals.

„En de bof van die leuke tekeningen!" vulde Marientje aan.

„Ik wens jullie nog veel meevallers toe onderweg. Wacht, mag ik nog even een papiertje?" Hij legde het op het zadel en krabbelde er een haastige groet voor z'n broer op en het verzoek deze mensen zoveel mogelijk te helpen.

„Geef dit aan Bob als jullie hem zien. Het kan te pas komen."

Ze beloofden het. Hij gespte de stijgbeugels weer tot op de goede lengte. Ze bleven kijken hoe handig hij Quickfoot besteeg en hoe prachtig de sprong over de omheining werd genomen. Quickfoot wendde zich en daar gingen ze, in galop van hen weg. Maar de cowboy draaide zich nog eenmaal naar hen om en zwaaide met z'n hoed. Ze wuifden terug.

„Een ridderlijke ruiter!" zei mams.

„En nu als de wind er met onze Quickfoot, of liever Quickwheels³, vandoor," zei oom. „Mijn plan is vanavond even over de grens van New Mexico te overnachten. Anders zal er geen Bob Brocks te groeten zijn. We nemen zo gauw mogelijk de snelweg. Er moet nu nog even flink gespurt worden."

Daar gingen ze weer.

De pech-geluksvogels . . .

Het westen tegemoet!

5. Reisverbalen in telegramstijl

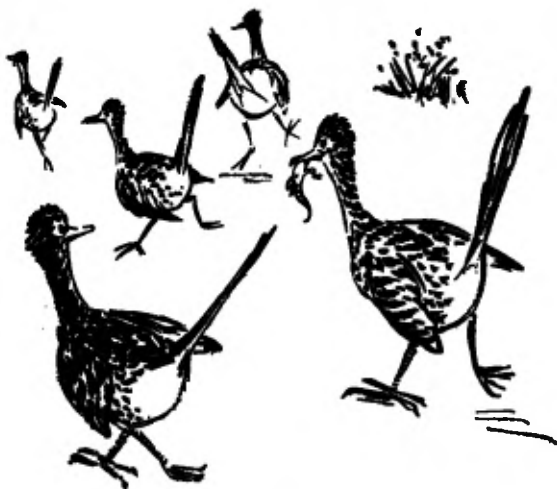
(Een greep uit de aantekeningen in de reisboeken van Marientje en Lisa.)

Vrijdag.

Lisa: Zijn al in New Mexico! Overnacht in Tucumcari. Voorbij Santa Rosa „pinyons" gezien. Dat zijn erg kromgegroeide dennebomen. Geven heerlijke noten. Worden door Indianen in de herfst verzameld als wintervoedsel. Pinyon is state tree¹ van New Mexico.

Marientje: Bergtoppen in de verte. Rechts de Rocky Mountains. Links de Sacramento Mountains. In het veld massa's zwarte brokken. Dat is lava. Uit vroegere vuurspuwende bergen! Vulkanen die nu

dood zijn. Gestopt. Lisa en ik elk brokje lava meegenomen. Ons wild gelachen om groepje heel grappige vogels. Volgens mams „roadrunners”². Wel een halve meter groot! Rennen dat ze doen! Eén had grote hagedis in zijn bek. Kunnen ook vliegen. Doen dat haast nooit. Roadrunner is state bird³ van New Mexico. (Tante vindt dat wij ook roadrunners zijn!!)

Lisa: Wedstrijd gehouden wie gekste roadrunner kon tekenen. Niemand prijs. Allemaal even gek!! Lunch gehad in schaduw van groep pinyons. Eindje van de weg af. Takje geplukt met nootjes eraan. Nog niet rijp. Jammer!

Marientje: Mams zag „horned toad”⁴ lopen. Dier lijkt op een pad. Heeft staartje en uitsteeksels als puntige knobbels op kop. Is eigenlijk hagedis. Lisa wilde hem meenemen naar Oregon. Mocht niet. Ze zijn beschermd (zegt oom). Nog geen Indianen gezien.

Lisa: In de verte kleine kudde bronco's!! Dad stopte. Met kijker heel goed gezien. Veertien paarden, vijf veulens. Veel dieren bontgevekt. Heten: „palamino's” of „pinto's”. Indianen dol op pinto's.

Zaterdag.

Marientje: Op de kampeerplaats van Albuquerque aangekomen. (Gekke naam: Albekéukiel) Kamperen vannacht. Hoera! Sla-

pen in „kamertjestent”. Kamertje voor oom en tante. Kamertje voor mams. Kamertje voor Lisa en mij. Grote stad! Oom nu naar universiteit. Met mams en tante stad bekeken. Daar Indianen gezien! Navajo's! Droegen, als in 't museum in New York, prachtige sieraden. Zilver en turkoois. Wilden ons die verkopen. Mams zegt: „Als 't schip met geld aankomt!” Als ik rijk was, kocht ik wat voor ons allemaal

Lisa: Zag Indianenvrouw met kindje op de rug. Papoosel! Leuk woord voor leuk kind.

Mariantje: Onverwacht feestje gisteravond! Lisa en ik nog wakker in slaapzakken. Oom kwam terug. Mochten even komen. Hij fuifde ons. Op ijs. Oom erg in z'n schik. Bespreking klaar. Professor vroeg hem boek te schrijven! Over zijn veldwerk. Was heel belangrijk! Na ijsjes klap op vuurpijl! Kregen alle vier klein doosje. Moesten die tegelijk openmaken. Eén, twee, drie... open! In elk doosje een... zilveren roadrunner! Als broche. Oogjes van edelsteentjes uit New Mexico. Dragen die nu alle vier. Van nu af naam reisclub: de „Roadrunners”! Oom zelf altijd al Roadrunner! Is nu weer naar de universiteit. Wij alvast ingepakt. Inkopen voor onderweg gedaan. Gaan straks verder. Naar Arizona. Joepiel!

Lisa: Tussen Albuquerque en Gallup pueblo⁵ gezien. Niet ver van weg af. Heet Laguna. Vierkante adobehuizen⁶, platte daken. Wilden er graag heen. Dad zei: „Morgen.” Dan naar een zendingskerk in de Zuni-pueblo. Steeds meer toppen van hoge bergen in de verte. Land hier woest, rotsachtig. Doen nu wedstrijd wie 't eerst een Yucca (state flower)⁷ ziet!

Mariantje: Iets heel bijzonders gezien. Rotsen in vorm van kathedraal, „Church Rock”⁸. Door natuur zo gevormd. Heeft toren. Van heel ver te zien. Zijn uitgestapt. Veld ingewandeld. Kwamen Indiaan tegen! (Navajo op pinto.) Met hem gesproken!! Vertelde: Church Rock heel vroeger verzamelpunt van krijgers. Bij oorlog tussen stammen. Hij op school geweest, spreekt Engels (beetje). Vertelde trots over vroegere Indianenhoofdman Hosteen Tso⁹. Zijn hogan toen vlak bij Church Rock. Hoofdman trok met Amerikaanse generaal Crook mee als verkenners in strijd tegen oproerige Apachen. Hun hoofd Geronimo. Apachen verloren. Handtekening van Navajo gekregen! Zijn naam: Lorenzo Aisetewa. Lorenzo droeg zelfgesmede sieraden. Prachtig! Liet deken en zadeltas zien. Mooie patronen en kleuren. „Mijn squaw¹⁰ geweven,” zei hij, „wol van mijn schapen. Kleuren van planten en bloemen. Ik op weg naar familie. Moet nog acht uur

rijden. In open lucht geslapen. Want bij zuster papoose geboren. Zondag gedoopt. Wij christen geworden. Familie ook. Andere Nava-jo's nu boos op ons. Willen dat wij afgoden dienen. Wij blij zijn bij kerk in Church Rock horen. Niet bang meer voor boze geesten." Tante hem vruchtensap gegeven. Hij op pinto verder. Wij met „paard-op-wielen”.

Lisa: Bij Gallup (dicht bij grens Arizona) rotswoningen gezien. Hoog in steile rotsen. Holen vroeger woonplaatsen van Indianen. Dad wel eens in geweest. In rotswoningen veel tekens op muren.

Zondag.

Marientje: Gekampeerd, niet ver van Zuni-pueblo. Vanmorgen naar Zuni-zendingskerk geweest. Na afloop oom met Zuni-zending gesproken. Veel Zuni's christen geworden. Maar moeilijk, hun oude heidense gebruiken op te geven. Mochten met christen Zuni-familie mee naar Zuni-pueblo, hun huis zien. Aan overkant Zuni-rivier. Veel Zuni's in zomer naar „zomerboerderij”. Hebben daar kudden schapen en tuinen. Zuni-kinderen helpen op schapen passen. Maïs-veldjes bij dorp. Lijken wafelvormen. Allemaal vierkantjes. Maïs in allerlei kleuren! Rood, blauw en oranje, ook rood en blauw op één kolf!

Maandag.

Lisa: Zijn in Arizona. Door veld met liggende reuzenbomen gekomen. Hebben duizenden jaren onder de grond gelegen. Daardoor tot steen geworden. Wordt „versteend bos” genoemd. Marientje en ik wilden stukjes meenemen. Mocht niet! Krijgen stukje van Dads verzameling. Fijn!

Marientje: Bij Winslow geweldig cirkelvormig gat in de grond gezien, 174 meter diep, 1200(1) meter breed! Heet „meteoorkrater”. Ontstaan door brok „vallende ster”. Nou moe, als brok meteoorsteen al zo'n gat maakt, wat dan als hele „vallende ster” neerkomt op aarde?

Lisa: Omweg gemaakt. Door „Painted Desert”¹¹. Woestijn met alle mogelijke tinten woestijnklei en gesteenten. Prachtig! Dad zegt, kleuren lijken wel wat op die van Grand Canyon. In Flagstaff daddy naar universiteit geweest. Is klaar. Houden nu twee dagen over voor de Grand Canyon. Hoe zal die zijn?

6. *Het wereldwonder*

Daar lag het nu, toch nog onverwacht, aan hun voeten. Ze stonden aan de rand van de Coconino-vlakte, waarover ze de laatste uren gereden hadden.

Vol ontzag keken ze in de diepte.

Daar, in een enorme kloof, lagen tientallen hoge, grillig gevormde rotsblokken. Zo ver als je maar links en rechts en vooruit kon kijken! Het gekke was dat je ze al niet eerder uit de verte kon zien. Je stond er eigenlijk als het ware ineens met je neus bovenop. Het was alsof de vlakke aarde hier door een geweldige krachtige reuzenhand uit elkaar getrokken was.

En in die brede, diepe scheur waren de brokken in allerlei vormen en kleuren blijven staan. Met ertussen diepe kloven waarin de ene gekleurde aardlaag na de andere op elkaar gestapeld leek. Eeuwen en eeuwen lang hadden de wind en de regen de vormen hier en daar bijgeslepen en afgerond. De meeste rotsbergen hadden een vrij platte top.

Het was vooral het wonder van al die kleuren die hen zo verrukte. In het late namiddaglicht gloeiden ze op, in allerlei schakeringen. Roodbruin, oranje en okergeel, veel tinten paars, bruinig roze en geelwit, zandkleurig en donkergrijs. De schaduwen die de rotsen op elkaar wierpen, waren donkerblauw, hier en daar diep purper. Het was het boeiend spel van zonlicht, wolken en schaduw, dat de kleuren steeds veranderde. Ze werden nu eens dieper, dan weer lichter van tint.

De „Roadrunners” waren, elk op hun eigen manier, beduusd van het schouwspel aan hun voeten. De beide meisjes, omdat ze zich verloren voelden in die onmetelijke ruimte rondom en onder hen. Tante Hilda was sprakeloos. Zo mooi had ook zij het zich niet kunnen voorstellen. Oom, die het al meerdere malen had gezien, was opnieuw onder de indruk van het schouwspel. Evenals mams, die het nu voor de tweede keer zag.

Zo stonden ze daar en keken, keken maar. Alsof hun ogen dat allemaal wilden indrinken. Ze hadden eerst geen woorden. Tot tante zei: „De koningin van Scheba uit de bijbel zei tegen koning Salomo, toen ze zijn schitterende tempel zag: „De helft was mij niet verteld.” Nu begrijp ik dat pas goed!”

„Je zult wel niet de eerste zijn, die dit zegt,” zei haar man. „Kijk eens naar die rots daar,” hij wees een rots aan, die heel in de verte lag en van rood goud leek, „die wordt de Sheba Temple genoemd.

En ook koning Salomo is hier niet vergeten. Die daar, ook met zo'n platte top als de Sheba Temple, is de Solomon Temple. Die Arabische koningin van Scheba vond de tempel van Salomo in Jeruzalem onbeschrijfelijk mooi. Oneindig veel mooier nog dan men haar erover had kunnen vertellen. Pas toen ze zelf de verre reis gemaakt had van Arabië naar Israël en met eigen ogen de schoonheid van het Godshuis had gezien, wist ze hoe prachtig en vol betekenis alles was. En zo komen de mensen hier bij het zien van dit scheppingswonder onder de indruk van de grootheid ervan. Ze hebben er wel over horen vertellen en er kleurenfoto's of -films van gezien. Maar het kan pas goed tot hen doordringen als ze door hun eigen ogen dit wereldwonder mogen bekijken. Mensenwoorden kunnen dit niet beschrijven. Daarom is het zo fijn dat wij hierheen konden komen.

Hierboven is het al prachtig. Maar als je, langs al die gekleurde aardlagen, kunt afdalen naar de bodem van de Canyon tot de Colorado rivier, beleef je het nog veel geweldiger.

Moet je je eens even indenken dat miljoenen jaren geleden de Colorado rivier hierboven op de vlakke stroomde!

We staan hier ongeveer 6900 voet (ruim 2000 meter) hoog. Zien jullie dat witte randje daar heel beneden? Dat is zowat een mijl (1600 meter) lager dan dit punt. Het is een heel klein stukje van diezelfde rivier, die nu schuimend en kolkend z'n weg beneden tussen de steile rotswanden door baant. En nog elk jaar schuurt hij de kloof een héél klein beetje dieper."

Met het blote oog was de rivier nog net te zien. Met de kijker beter. „Poeh, wat is die ver weg,” riep Lisa. „Hoe moeten we daar toch komen? Ik zie nergens een weg of een pad, daddy. Hoe kun je ooit langs al die steile rotsen gaan?” Ze keek heel bedenkelijk.

Oom sloeg z'n arm om z'n dochttertje heen. „Maak je maar geen zorgen, lieverd. Zelfs de knapste klimmers zouden het van hieruit niet proberen. Dat zou echt een waagstuk zijn. Wij gaan op een veel gemakkelijke manier naar beneden. Tenminste...” hij wachtte even en keek haar en Marientje aan, „als ik dappere meisjes meekrijg. En dat zijn jullie toch?”

Ze keken hem onzeker aan. Dapper... Ja, op Quickfoot in Texas hadden ze zich dat wél gevoeld. Maar dat was op het vlakke veld. Hier, bij die hoogten en diepten zonk hun de moed in de schoenen. En 't waren niet alleen de meisjes wie de schrik om 't hart sloeg. Het idee om op een muilddier langs steile paden te moeten rijden, vond tante eigenlijk ook maar zo zo... Maar ze liet het niet merken.

Mams herinnerde zich dat ze, toen ze lang geleden die tocht maakte, er eerst ook tegenop gezien had, hoe sterk het avontuur ook lokte.

Maar ze wist ook nog hoe, na het eerste begin, alles erg meeviel en hoe ontzaglijk fijn het was geweest. En zo echt de moeite waard. Daarom stelde ze, evenals oom, de anderen gerust. Zodat die toch ook weer moed en zin kregen om het ook te beleven.

Héél ver weg, maar toch duidelijk te zien, zette de hoogvlakte zich aan de overkant verder alsof er geen brede kloof tussen lag, met deze wondere wereld erin.

„De overkant ligt hoger, zou je zeggen,” zei tante.

„Dat is ook zo. De Kaibab-vlakte daar is wel 1000 voet (ruim 300 meter) hoger. Je kunt je haast niet voorstellen dat het van hier tot de andere rand op sommige plaatsen wel 18 mijl (\pm 28 kilometer) is. Op andere plaatsen is de Canyon weer heel smal. En de hele kloof is ongeveer 220 mijlen lang.”

Mams hielp Marientje gauw even om het om te rekenen. Toen ze hoorde dat de Canyon wel meer dan 350 kilometer lang was, keek ze ongelovig.

„’t Is waar, hoor,” zei mams, „die is nog langer dan de afstand van de Waddenzee tot het puntje van Limburg!”

„Het is maar goed dat een heel groot gedeelte daarvan een nationaal natuurreservaat is geworden in 1929, zoals dit gedeelte hier. Alles moet zo woest blijven als het was. De planten en dieren en de nederzettingen van de Indianen die er ook in liggen, worden beschermd. De natuur in al haar woeste ruigheid kan op die manier ongerept blijven. Zodat het hele Amerikaanse volk en de buitenlanders ervan kunnen genieten,” zei oom.

Ze overlegden samen hoe ze het best de tijd die nog over was konden besteden. Het was het verstandigst eerst de tent op het Mathers kampeerterrein op te zetten. Daarna konden ze langs de Canyonrand naar het hotel, waar je de gidsen kon bespreken, wandelen.

„We moeten zo gauw mogelijk die Bob Brocks proberen op te sporen,” meende oom. „Anders is hij misschien besproken. ’t Zal nu aardig druk zijn in de vakantietijd. ’t Lijkt me best leuk als we hem als gids mee konden krijgen.”

’t Was hutjemutjevool in ’t Mather’s kamp.

Geen wonder! Uit alle staten en vreemde landen kwamen de mensen om dit natuurwonder te zien. Je hoorde er dan ook niet alleen Amerikaans, maar ook allerlei andere talen. Gelukkig kregen ze nog een plaats voor hun tent. Met vijf paar handen was die vlug opgezet en ingericht. Ze boften dat ze net in de schaduw van pinyonbomen stonden.

„Jammer dat de noten nog niet rijp zijn,” zei Marientje.

„Zoveel te beter voor de Indianen die hier in de herfst komen om ze

te verzamelen," zei oom.

Ze sloten de tent af en gingen op stap.

't Was heerlijk na de lange rit weer eens een flinke wandeling te maken en je „rijkriebels" kwijt te raken. Het was inmiddels ook wat koeler geworden gelukkig.

Het hotel waar ze binnengingen stond aan de rand van de Canyon. In de achterwand van de hall was een groot venster. Als je binnenkwam, leek het net of er een groot schilderij van de Canyon hing. „Het spijt me voor u, maar u bent al te laat met bespreken," zei de jongeman die oom te woord stond, „morgen is er geen enkele gids meer vrij."

„Dat is pech," zei oom „wel, dan overmorgen maar."

„Ook overmorgen is er niemand meer vrij. 't Is bijzonder druk deze week. Er is een rodeo in Flagstaff en die trekt veel mensen. Vanuit Flagstaff komen ze hierheen, terwijl juist veel gidsen vrijaf nemen om naar de rodeo te kunnen gaan."

Hè, wat was dat nu jammer! Zouden ze nu toch niet naar de Colorado kunnen? „Waar zou ik de gids Bob Brocks kunnen vinden?" vroeg oom.

„Als u geluk hebt, treft u hem nog net als hij straks van een dagtocht terugkomt. Maar dan moet u wel meteen gaan. Om deze tijd komen de ruiters terug. Weet u waar de „Look-out"¹ is?"

„Dat stenen gebouwtje, met een uitkijktorentje bij het begin van het pad?" vroeg oom.

„Juist. Daar komt hij. Ik hoop dat het u zal gelukken."

Ze haastten zich naar buiten.

Aan hun rechterhand was er nog steeds het wisselend kleurenspeel. Je moest je wel heel klein voelen bij het grootse daarvan. En tegelijk ook geweldig groot en rijk, omdat je er mocht zijn en het zien!

Mams kon niet nalaten om hier en daar een kleurenfoto te nemen. Om iets van al dat moois in kleuren mee naar huis te kunnen nemen was óók een wonder . . .

Daar was de „Look-out". Uit grove steenbrokken gebouwd op de rand van een steile wand. Buiten stonden meer mensen te wachten.

„Hier begint de Trail²," zei oom. „Dit eerste stuk heet de Jakobs Ladder."

Zigzaggend, dadelijk vrij steil naar beneden lopend en veel smaller dan ze zich voorgesteld hadden, was dat pad. De meisjes zeiden maar weer niets. Dachten alleen: „Hu . . .!"

Het eerste stuk ging nog wel. Maar daarna . . . Oei, oei . . .

Aan één kant lag het pad tegen een loodrechte rotswand aan. Maar naast de andere kant was de steile diepte. En dan die haarspeld-

bochten waar het om scherpe rotspunten heen verder ging . . .

Oom merkte best dat de meisjes het maar zo vonden. „Luister eens,” zei hij, „wat we van plan zijn is geen moeten. Als jullie het niet aandurft, wel, dan is dat heel jammer. Omdat je dan een belevenis zou missen, waarvan je later spijt krijgt. Maar het moet ook een pleziertocht zijn voor jullie. Anders kunnen we beter niet gaan en in plaats daarvan hierboven een rijtocht te paard maken.”

De meisjes zwegen. Ze keken maar naar het pad.

Ineens kwam van achter een scherpe bocht een stoet ruiters te voorschijn. Voorop reed een cowboy. Daarachter een klein gezelschap. Twee heren, een mevrouw en drie kinderen. Als laatste ruiter weer een cowboy. Nog gevolgd door twee muilieren zonder berijder. De jonge ruiters zwaaiden vrolijk naar de wachtende mensen boven. Toen Marientje en Lisa die kinderen zo rustig en vrolijk op de muilen zagen zitten, stelde hen dat helemaal gerust.

Ze zagen hoe de stoet langzaam naar boven klom. De gids hield halt. Hij liet de dieren nog eens rusten voor ze het laatste steile stuk moesten klimmen.

Oom keek door de kijker naar hem. Maar hij had z'n gezicht afgewend en hield de karavaan naast hem in de gaten. Zou dat Bob Brocks zijn?

Toen de stoet weer in beweging kwam, zei oom: „Ik moet me al sterk vergissen als dat Billy's broer niet is. Deze man lijkt op hem.”

En dat vonden de anderen ook toen hij boven aankwam.

De muilen stapten nu iets vlugger aan. Ze wisten dat de kraal dichtbij was. Dat plekje betekende voor hen rust, voedsel en drinkwater. Wèl verdiend na zo'n zware tocht!

„Laten we maar even meelopen naar de kraal. Als de ruiters afgestegen zijn, kan ik misschien een ogenblik rustig met hem praten.”

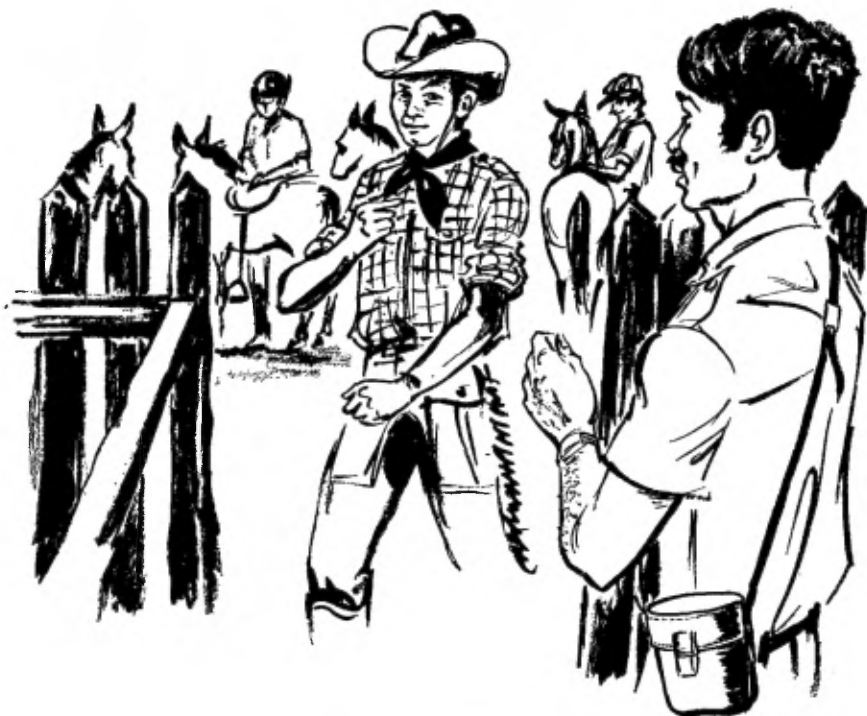
Lisa trok Marientje mee. Bij de kraal stapte ze op het meisje af, dat net uit het zadel sprong. Het meisje streek het dier liefkozend over de neus en klopte het op de hals. „Dank je wel, je hebt me fijn gereden,” zei ze.

„Zeg, was het niet griezelig langs die bochten en die diepe afgronden?” vroeg Lisa.

„Om heel eerlijk te zijn, eerst wel, hoor! Maar al gauw helemaal niet meer. Het was reusachtig fijn! Ik zou het zó morgen over willen doen! Gaan jullie ook?”

„Als we een gids krijgen. Het leek ons zo eng. Maar als jij het durft, durven wij ook wel, is 't niet Marientje?”

Die knikte. Het leek haar nu toch opeens een geweldig fijn avontuur. Ze hoopte vurig dat het toch maar door kon gaan.

Oom had bedaard afgewacht tot alle ruiters afgestegen waren. Die bedankten de gids en zijn helper hartelijk voor de fijne tocht. Je kon wel zien dat ze allemaal genoten hadden. De dieren werden overgenomen door jonge cowboys en afgezadeld. Uit zichzelf stapten ze de kraal binnen. Toen het laatste dier veilig binnen was, draaide de gids zich om.

Op dat moment stapte oom op hem af. „Kan het zijn dat u een broer van Billy Brocks uit Texas bent?” vroeg hij.

Verbaasd keek de gids hem aan. „Jawel meneer, ik ben Bob Brocks. Waarom vraagt u dat?”

Oom stelde zich voor en vertelde door welke gebeurtenis ze Billy ontmoet hadden. Hij bracht de groeten over en gaf het briefje, dat Bob verrast las.

Oom zei ook wat Billy gezegd had. Dat ze proberen moesten z'n broer als gids te krijgen. Omdat die zoveel van de Canyon wist en gek op de Canyon was.

Bob grijnsde. „Die broer van mij is een echte Texasser. Die mag graag opscheppen en overdrijven,” zei hij. „Er zijn heus wel andere

goede gidsen. Maar hij heeft wel gelijk als hij zegt dat ik heel veel van de Canyon houd en die goed ken. De Canyon heeft mijn grote liefde. En ik vind het fijn de mensen, vooral die in de grote steden wonen, de grootsheid ervan te kunnen laten zien.”

„We hoorden in 't hotel dat er voor morgen geen kans meer voor ons is om af te dalen. Kunt u daar wat aan doen? U bent zeker zelf al besproken? Of zou u toch nog met ons mee kunnen gaan?”

Bob keek bedenkelijk. Hij nam z'n cowboyhoed van z'n hoofd, streek over z'n haar, krabde zich eens achter een oor.

„Het zit zo dat mijn kameraad Ernie en ik hadden afgesproken morgen en overmorgen vrij te nemen voor de rodeo in Flagstaff.”

„Ai, dat treffen we dan slecht,” zei oom. Z'n stem klonk spijtig. „M'n vrouw en dochtertje en dat andere meisje zijn nog nooit naar beneden geweest. Wijzelf krijgen misschien later nog wel eens een kans. Maar dit meisje en haar moeder gaan weer naar Nederland. En 't is niet waarschijnlijk dat ze hier ooit weer terug zullen komen. 't Is werkelijk erg jammer als het nu niet door kan gaan. Maar natuurlijk begrijp ik ook best wat een rodeo voor u betekent. Nou, niks aan te doen. Gelukkig is het hierboven ook mooi!”

Bob zag de gezichten van de meisjes betrekken. Ze keken zo sneu toen ze begrepen dat er niets van zou komen. Net, nu ze moed gevat hadden het te doen! En hij maakte liever de mensen blij dan verdrietig. Hij dacht na.

Toen zei hij: „Billy zou het me kwalijk nemen als ik jullie nu in de steek laat. Es kijken wat eraan te doen is. Hé, Ernie, kom nog eens even terug!”

Z'n kameraad, die al een paar stappen in de richting van het gidsenkamp had gedaan, draaide zich om en bleef staan. Bob liep op hem af.

De Roadrunners zagen vol spanning toe hoe Bob druk tegen z'n vriend praatte en hoe Ernie, luisterend naar Bob, toen heel beslist „nee” schudde.

Marietje telde op de knopen van haar bloes af: „Hij wil wel . . . hij wil niet . . .”

„'t Gaat mis, hoor,” zei tante, somber kijkend.

Maar Bob sprak door. Ernie stak een stuk kauwgom in z'n mond. Al kauwend luisterde hij verder naar Bob.

„Hij wil wel . . .” telde Marietje hoopvol verder.

Toen Bob uitgepraat was, keek hij Ernie vragend aan. Die gaf eerst geen antwoord. Hij kauwde maar door, ondertussen nadenkend. Vol spanning wachtten ze wat hij besluiten zou.

„Hij wil niet . . .” Er waren haast geen knopen meer te tellen.

Voor hun gevoel duurde het héél lang. De cowboy keek nog eens naar het groepje, kauwde en kauwde maar.

„Hij wil . . .” begon Marientje.

Toen, tot hun grote vreugde, hoorden ze hem zeggen: „Okee Bob, stel hun dat maar voor.”

„Wèl!” juichte de knopetelster en maakte een vreugdesprong.

Bob wenkte hen. Wat waren ze gauw bij hem!

Hij zei: „We hebben een voorstel. Ernie en ik gaan nu straks meteen al naar Flagstaff. We kunnen de avondvoorstelling nog net meemaken. Daarna en morgenvroeg hebben we tijd onze oude cowboyvrienden te ontmoeten. Morgen om één uur zijn we weer terug. Als jullie dan hier bij de kraal bent en al gegeten hebt, kunnen we meteen wel vertrekken. Voor een dagtocht is de tijd te kort. Maar als we dan eens morgenavond aan de Colorado blijven kamperen? Ik kan het met de hoofdparkwachter wel regelen dat jullie in de schuilhut mogen overnachten. Ernie en ik slapen wel buiten. Het is beneden 's nachts ook warm. Hebben jullie slaapzakken hier?”

„O ja,” zei oom, „we staan in het Mathers kamp.”

„Okee, op deze manier kunnen we wat meer doen dan op een gewone dagtocht. Hoe lijkt dat?”

„Geweldig!” riep oom, „dat is meer dan we durfden hopen. Maar is 't niet te erg dat jullie rodeoplannen in de knoei komen?”

Bob grijsde. „Die broer van me, jullie en de Canyon zelf winnen het van de rodeo.”

„En,” kijkend naar de vijf nu blijde gezichten, „gelukkige gezichten tellen ook meel!”

Bob schreef vlug een lijstje van dingen die ze bij zich moesten hebben. Alleen het allernoodzakelijkste, omdat het lastdier niet te zwaar beladen mocht worden. „Voor de rest zorgen wij,” zei hij. „Draag lange broeken en iets met lange mouwen voor de zon. En zonnehoeden. 't Is er heet.”

Omdat Ernie en hij nu zo gauw mogelijk wilden vertrekken, zou oom ook voor hun proviand zorgen: kant-en-klare maaltijden en blikjes vruchtensap. En die hadden ze voldoende bij zich.

Ernie was intussen de kraal ingelopen, om met de kraalwachter te bespreken hoeveel en welke dieren zij morgen nodig zouden hebben. Aan de keuze van de rijdieren voor de beide meisjes besteedde hij de meeste aandacht. Twee, niet te grote, gewillige muilezels kregen zijn goedkeuring, een witte en een bruine. Toen voegde hij zich fluitend weer bij de anderen. Hij was z'n teleurstelling over de twee vrije dagen al vergeten. Ze konden immers toch nog naar de rodeo. En een avond in de Canyon met deze mensen vond hij ook best goed.

„See you tomorrow,”³ zei hij toen ze weg zouden gaan.

„Without sorrow?”⁴ grapte Lisa rijmend.

„Natuurlijk, juffertje Grapjas,” lachte hij. Samen met Bob sloeg hij een paadje in.

„Sjonge, wat boffen wel!” riep oom. „Hier had ik niet op durven rekenen. Anderhalve dag op stap met deze fijne kerels! Waar die ontmoeting met Texas-Billy al niet toe geleid heeft. Je zou nog haast die bandenpech en die schurk van een dradendoorknipper dankbaar zijn. Want daardoor zijn we met Billy aan de praat gekomen. Nu kunnen we vandaag nog rustig een paar uurtjes de omgeving wat verkennen, en morgenochtend ook.

Mijn landkaarten van dit gebied liggen thuis. We zullen een nieuwe kopen, zodat vooral ook Lisa en Marientje goed kunnen zien hoe we morgen rijden. Marientje kan die kaart mee naar Holland nemen om alles te onthouden. Want in je reisboek kun je ’t deze dagen niet bijbenen. Hela, wat doen jullie nou?”

Die twee riepen tegelijk „Au!”

Ze hadden van louter opgewondenheid elkaar in de arm geknepen. Want ze konden het haast niet geloven dat het echt zou gebeuren. Maar dat „au” bewees dat het tòch waar was!

7. *Geen ogen genoeg*

Ze liepen even naar ’t hotel terug om een landkaart te kopen.

De jongeman vroeg of ze Bob Brocks nog gevonden hadden. „Ik ben blij voor u dat u hem toch nog meekrijgt,” zei hij. „Hij is een van onze aardigste en meest ervaren gidsen.”

Marientje ontdekte nu dat het hotel Bright Angel Lodge¹ heette. Bij het ruiterspad had ze een bord: Bright Angel Trail gezien.

„Angel, engel,” vertaalde ze in zichzelf. „Trail is spoor of pad. En „bright” is gelukkig. Ha ha, we gaan langs het gelukkige engelenpad, mams! Maar wat is nu een lodge? En waarom worden het pad en het hotel allebei gelukkige engel genoemd?”

Mams moest daar even over denken.

Toen zei ze: „Een „lodge” kan een hut zijn. En ’t hotel is als een grote blokhut gebouwd, met kleinere ernaast. Maar ’t betekent ook „wigwam”. En dat past in deze Indianenstreek ook goed. En dat „bright”, ja, dat is wel gelukkig of opgewekt. Maar het kan ook „helder” betekenen of „blinkend”. Waarom die engel erbij genoemd wordt? Ik

herinner me vaag dat het iets te maken heeft met de ontdekkingsreiziger Powell. Dat was de eerste man die ruim honderd jaar geleden met een paar metgezellen de Colorado in de Canyon verkende. Maar het juiste ervan weet ik helaas niet meer. Jij, Leslie?"

„Ik ook niet,” bekende oom. „Wèl dat er aan de overkant op de noordrand een riviertje is dat Bright Angel Creek² heet. Maar waarom die engel er telkens bij is, kan ik je niet vertellen. Vraag het aan Bob morgen. Die zal het zeker wel weten.”

In de Bright Angel Lodge stond aangekondigd dat om halfzes de Hopi-Indianen een verendans zouden uitvoeren.

Dat wilden ze wel graag meemaken. Ze hadden het huis van de Hopi's in 't voorbijgaan wel zien staan. Maar een gids bespreken was toen dringender geweest en daarom waren ze er niet naar toe gegaan. Toen ze er kwamen, waren er al veel mensen. Je kon wel zien dat die stonden te wachten. Ze waren dus nog niet te laat. Misschien konden ze het Hopi-huis nog eerst van binnen bekijken. Maar dat lukte niet meer.

Er kwam juist een groepje Hopi's, mannen en vrouwen, op het platte dak van de bovenste verdieping te voorschijn. Vanaf het hoge dak daalden ze af langs een houten ladder, die tegen de muur leunde. Een verdieping lager stapten ze over op een andere ladder.

Die ladders gebruikten ze vroeger als beveiliging tegen indringers. Ze trokken die eenvoudig door de kleine vensteropeningen naar binnen als hun huis belegerd werd.

Wat zagen die Hopi's er prachtig uit!

De mannen compleet met een lang afhangende veren hoofdtool. Die veren waren in een rode hoofdband gestoken. De verenband viel over hun rechterarm tot voorbij de hand. Om hun hals hing een kraag van bonte kralen in een kleurig patroon geregen. Met een witte franjerand er onderaan. Het stak zo mooi af tegen hun roodbruine huid. Eén droeg een langwerpige trom, waarop hij een roffel sloeg. Donkere, doffe klanken kon hij daarmee laten horen. Een paar Hopi's hadden ratels van gedroogde kalebassen. Het geluid dat daarmee gemaakt werd, klonk zo iets als: krattekrattekratte... Ze maakten ongelooflijk vlugge bewegingen met hun lenige armen, polsen en vingers.

Onder de knieën droegen ze ook kleurig versierde banden, waaraan vrolijke belletjes rinkelden. Evenals om de enkels, die ook nog weer rondom met veren waren bedekt. De voeten waren in leren pantoffels gestoken.

Nu begonnen ze hun verendans uit te voeren. Alle bewegingen hadden iets te maken met hun godsdienstige gewoonten. Om hun goden

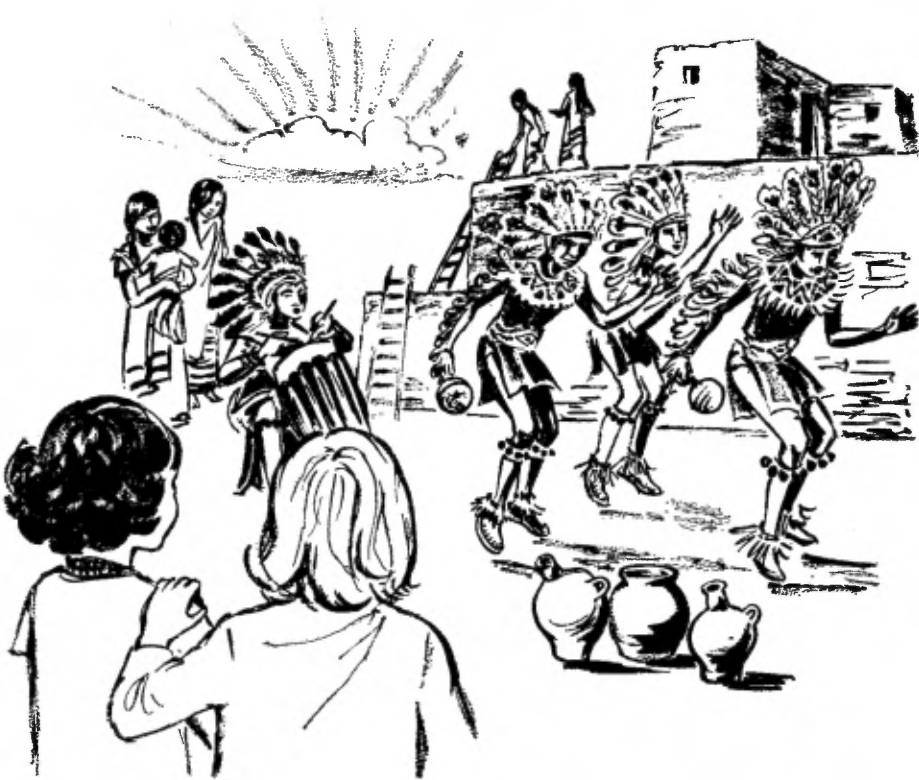
te bewegen iets goeds voor hen te doen. Zoals groei van de geplante maïs, die welvaart betekende. Of het afweren van de boze geesten die ziekten en rampen brachten.

De Hopi's zijn heidenen. In tegenstelling met de Zuni's zijn er bijna geen christenen in hun stam

Doordat oom hun onderweg al had verteld wat de veren voor de Indianen betekenden, begrepen Mariëntje en Lisa ook, waarom die juist bij de dans zo'n grote rol speelden. Verbaasd zagen ze hoe de mannen, onder aanvoering van hun hoofd, zoveel soorten bewegingen konden maken en hoelang ze dat volhielden.

De vrouwen bewogen zich rustiger. Ze zagen er met hun lange, gladgekamde zwarte haren ook veel eenvoudiger uit. En veren droegen ze ook niet. Wel veel kralen.

Na de dans klapten de toeschouwers lang om de Hopi's te laten weten hoe fijn ze het vonden dit mee te mogen maken. Want de meeste

stammen willen geen vreemden bij hun godsdienstige dansen en plechtigheden. Maar de Hopi's zijn een vriendelijk en heel gastvrij volk. Hun naam komt dan ook van Hopituh Shinumuh, het vredige volk.

Boven de hoge jukbeenderen keken de scheefstaande ogen de omstanders vriendelijk aan. De mensen gaven hun wat geld.

Op hun uitnodigend gebaar volgden de vijf, met nog anderen, hen naar binnen in het Hopi-huis. In dat huis kon je mooie, door henzelf gemaakte dingen zien en kopen.

De muren van het huis waren van adobestenen gebouwd naar het voorbeeld van de huizen waarin nu de Hopi's altijd nog wonen: in hun pueblo's op de drie kale platte bergtoppen niet ver van de Canyon vandaan. Daar leven ze in dezelfde adobehuizen, waar hun voorvaders honderden jaren geleden woonden en met nog dezelfde leefgewoonten.

Eén van de vriendelijke Hopi's vertelde hun dit allemaal. Marientje was dicht bij hem gaan staan om hem goed te kunnen verstaan. Z'n Engels klonk heel eigenaardig.

Deze Hopi vertelde ook dat in de pueblo's nog elk jaar in de maand augustus slangendansen gehouden worden. Om door middel van slangen, niet giftige, maar ook gevaarlijke, erg giftige ratelslangen, hun goden om regen voor de maïsogst te bidden. De plechtigheden duren negen dagen. Alleen op de laatste dag mogen bezoekers die bijwonen.

„Jij ook komen?” vroeg hij aan Marientje.

Ze kleurde ervan. Slangen vond ze eng. Wat was ze niet geschrokken door die slang in Michigan, die ineens voor haar voeten kronkelde . . .

„Ik houd meer van de verendans,” zei ze.

Hij keek haar vriendelijk glimlachend aan. „Slang geen kwaad,” zei hij.

Nou, van haar mochten ze met zoveel slangen als ze wilden dansen . . . Ze bekeken het adobehuis van onder tot boven. Binnen stonden ook ladders naar de hogere verdiepingen. Je dacht telkens dat je op een zolder zou komen.

Het was wel te zien dat de Hopi's erg kunstzinnig zijn. In de vertreken zaten mannen zowel als vrouwen achter weefgetouwen mooie patronen in kleedjes en dekens te weven. Met het garen van de schapewol. Die werd door een paar oude gerimpelde vrouwen op een eenvoudig houten werktuigje gesponnen.

Er stonden aarden potten met kleurige plantesappen. Daar werd de wol in geverfd.

Een jonge vrouw vlocht met haar sterke handen een mand met een

erg ingewikkeld kleurenpatroon. Naast haar stonden al heel wat manden klaar. En hier en daar zaten Hopi-mannen eigenaardige, maar mooie figuren op aardewerk te schilderen. Op schalen en kruiken en potten kwamen de tekens van regen en wolken en bliksem. En van al die dingen die in hun leven zo'n grote betekenis hebben.

Hé, daar zat ook iemand griezelige maskers te maken. Ze waren anders dan die van de Iroquois die Marientje ook op het schoolreisje gezien had.

„Kachina,” zei de maskermaker, toen hij zag hoe ze ernaar keek. „Zo worden die maskers hier genoemd,” zei oom. „Ze gebruiken ze ook bij hun godsdienstige feesten.”

De Hopi haalde onder een kleed een paar poppen te voorschijn, die ook maskers droegen. Die leken minder griezelig, meer grappig. „Kachina-pop,” zei hij, „voor kleine vrouw.” En hij wees op Lisa en haar. „Van populierenhout uit Canyon.”

„Hij wil ze aan jullie verkopen,” zei oom.

Jammer, het geld dat hij ervoor vroeg, hadden de meisjes niet.

Oom greep al naar z'n beurs. Maar mams hield hem tegen en zei: „Jij hebt ons al op de Roadrunnerbroches gefuifd. Laat mij dit nu doen. 't Is een aardige herinnering voor hen aan de Hopi's en vooral aan de man die de poppen maakt.”

„Goed dan,” zei oom.

Hij vroeg de Hopi of hij hem mocht fotograferen.

Die knikte toestemmend en liet de meisjes vier Kachina-poppen zien. Daar konden ze uit kiezen. Terwijl hij ze voor hen omhooghield en Marientje, na veel wikken en wegen, haar hand uitstak om haar keuze aan te nemen, knipte oom.

Nu konden ze, behalve elk hun pop, later ook nog in kleuren de andere Kachina-poppen, het masker en de maker zelf zien.

Mams kreeg een pakkerd van allebei.

De Hopi lachte. „Kleine Hopi-vrouwen ook van Kachina-pop houden,” zei hij.

Hij deed zelf even een masker voor. Brrr, nee, daar werd hij beslist niet knapper door.

Ze groetten hem en gingen verder.

Ineens waren ze mams kwijt.

„Die wil zeker bij de Hopi's blijven,” zei tante.

Maar mams dook een poos later weer op. Triomfantelijk liet ze twee geweven kleedjes zien van ruwwitte schapewol met een rood-en-zwarte rand. In het midden waren figuren geweven in zwart en geel. Allebei verschillend. Ze liet tante Hilda een ervan kiezen.

„Zeg, heb je een goudmijn ontdekt?” vroeg oom.

„Zo iets,” grapte mams, „ik kwam langs een pinyon waar zo maar dollars aan groeiden en die moet ik nu kwijt. Jij krijgt ook nog een beurt. Je mag nog een poosje nieuwsgierig zijn . . .”

„Oh, dat is zo moeilijk voor mij,” piepte hij klagend.

„Je moet het ook niet zo gemakkelijk hebben,” zei mams.

„Alsof ik het al niet moeilijk genoeg heb met vier squaws!” zei hij verontwaardigd. Maar z'n ogen twinkelden en spraken tegen.

Tante zag dat de meisjes moe werden. De groten trouwens ook.

Ze besliste: „'t Is wel genoeg geweest voor vandaag. Laten we naar de tent gaan.”

Buiten was de zon bezig achter de noordrand te zinken. Enkele toppen lagen nog in de gloed, als gouden eilanden in een donkerblauwe zee.

„Je hebt hier geen ogen genoeg,” vond tante, „je wilt overal tegelijk kijken omdat het een nog mooier is dan het ander.”

Ja, zo was het. Ze stonden nog een tijdje stil om het in zich op te nemen en de zon te zien verdwijnen. Toen liepen ze naar de tent.

Na een eenvoudige kant-en-klare maaltijd kropen ze moe, maar o zo dankbaar en tevreden, vroeg in hun slaapzakken. Maar niet, voordat ze samen God gedankt hadden voor het grote voorrecht dat zij dit wonderbaarlijk mooie deel van zijn schepping die dag met hun eigen ogen hadden mogen zien.

8. *Van engelen en monsters*

Wat sliepen ze die nacht!

De volgende ochtend werd, na 't vroege ontbijt, alles meteen voor de tocht klaargezet.

Om hun krachten te sparen gingen ze met de auto naar Yavapai Point. Het was niet ver en je had er een schitterend vergezicht naar het westen, noorden en oosten. Vroeger woonden hier de Yavapais, die tot de Apachenstam hoorden.

De Colorado kon je van dit punt op twee plaatsen zien. 't Idee dat ze daar vanmiddag beneden aan de oever ervan zouden staan . . .

Haast niet te begrijpen! Maar het avontuur lokte!

Er viel hier trouwens ook zoveel te zien!

De kaart vertelde hun dat een rots, die uit trapsgewijze gekleurde lagen bestond, het „slagschip” heette. Ze lachten Lisa uit, toen die zei: „Ik zie in de verte een rots die op een zittende eend lijkt.” En

warempel, op de kaart stond de naam Duck-on-the-Rock¹. Toen lachte Lisa en riep: „Wie het laatst lacht, lacht het best!” Had ze gelijk of niet?

Nog mooier konden ze die wereld in de diepten zien, toen ze het Yavapai-museum ingingen. Een geoloog zou juist beginnen het ontstaan van de Canyon aan de bezoekers uit te leggen. Ze konden door heel grote verrekijkers de plaatsen, hoog of laag, opzoeken die hij op een heel bijzondere kaart aanwees.

Voor de luisteraars die naar de rivier waren geweest of nog gingen, wees hij stukken van de Trail aan. Heel duidelijk onderscheidden ze een kleine karavaan van ruiters en muilieren, die als poppetjes en speelgoedbeestjes langzaam bewogen in de richting van de rivier. De karavaan verdween af en toe achter een rotswand. Om bij de volgende bocht weer op te duiken.

Daarna vertelde hij over het ontstaan van dit wereldwonder.

Adembenemend was ook het verhaal over de ontdekkingsstocht van majoor John Powell in 1869. Deze wetenschapsman verloor in de Amerikaanse burgeroorlog zijn rechterarm. Ondanks dat bezat hij de moed met een groepje van negen andere dappere kerels in vier houten roeiboten de loop van de Colorado-rivier te gaan onderzoeken. Dat had nog niemand vóór hen gedaan. Dit hele gebied was toen nog een witte vlek op de kaart van Amerika. Arizona en New Mexico behoorden nog niet eens tot de Verenigde Staten. Dat werd pas in 1912 een feit.

Powell had altijd al veel belangstelling getoond voor de aardrijkskunde en de bevolking van het land ten noorden van de Colorado. Hij had al veel Indianenstammen bezocht en was met velen van hen bevriend geraakt. Zo leerde hij van verscheidene stammen de taal en gewoonten kennen. Ze spraken vaak over die woeste rivier die hem zo trok. Maar de Indianen, die zelf anders geen gevaar uit de weg gingen, waarschuwden Powell dat die rivier véél te gevaarlijk was. Vanaf de noordrand is de Colorado over een grote afstand niet te zien. De Indianen vertelden hem dat de rivier eindeloos lang ondergronds door een donkere tunnel stroomde. Aan het eind daarvan stortte hij volgens hen in een oneindig diepe waterval naar beneden. Juist daarom vond Powell de uitdaging des te groter.

Door z'n hartstocht om alles te weten te komen wat dit onbekende deel nog verborgen hield, liet hij zich door al die goed bedoelde raadgevingen toch niet tegenhouden.

Negen mannen vond hij bereid de gevaren met hem te delen. Eén ervan was zijn broer Wesley, een vroegere legerofficier. Twee broers Howland deden mee, en vijf anderen. Het waren niet allemaal weten-

schapsmannen. Eén ervan was een bergbeklimmer, een ander kok die soldaat geweest was. Dan deden nog een uitgever en een Engelsman mee. De jongste deelnemer was een Schot, negentien jaar oud. Die kon ook goed jagen en was bijzonder handig in het opknappen van allerlei lastige karweitjes, die zich vaak en altijd onverwachts voordeden.

Op 24 mei 1869 vertrok de groep in vier roeiboten.

Via de Green River, een zijrivier, voeren ze de Colorado op, de Rode Rivier zoals de Spanjaarden hem noemden.

Pas 30 augustus bereikte Powell het doel, de plaats waar de Virginrivier in de Colorado uitmondt. Dertig van de achtennegentig dagen waren doorgebracht in het gebied dat nu Grand Canyon heet. Van de vier roeiboten waren toen maar twee over, die erg wrak waren. Powell had nog maar vijf van de negen mannen bij zich.

De Engelsman had hem, nadat hij een angstig avontuur overleefd had, met Powell's toestemming op 5 juli al verlaten. Ze bezochten toen juist op de noordrand een vredelievende Indianenstam. Vandaar kon de Engelsman met een Indiaan als gids de bewoonde wereld bereiken. Powell liet hem die kans benutten.

Veel droeviger ging het met de drie anderen, de twee broers Howland en Dunn, die het einddoel niet bereikten. Ze wisten niet dat ze, op het moment dat ze de groep verlieten, er zo vlakbij waren! Maar zó ontmoedigd door de ontberingen en gevaren die ze steeds opnieuw moesten doorstaan waren ze, dat ze verder niet meer mee wilden doen. Vooral het verlies van twee boten en bijna al het voedsel bracht hen tot dit besluit.

Powell en de andere vijf mannen deden hun best hen van hun plan om terug te gaan, af te houden. Powell wees op de gevaren van het beklimmen van de rotsen die daar loodrecht waren. Als ze al ooit boven zouden arriveren, zouden ze waarschijnlijk in een geheel onbewoonde wereld terechtkomen. Daar konden ze door honger of dorst omkomen. Of mogelijk in handen van vijandige stammen vallen... Maar het hielp niet. Powell moest hen wel laten gaan. Het was de 28ste augustus. Ze hebben elkaar nooit weer gezien.

Na de zware beklimming van de noordwand, op zichzelf al een verschrikking, kwamen de drie op de Kaibab-vlakte.

De geoloog wees hun het punt aan waar de mannen de tocht naar boven begonnen waren en waar ongeveer ze op de Kaibab-vlakte aangekomen waren. De gasten in het museum konden het duidelijk door hun kijkers zien. Hij vervolgde het verhaal:

„Het was het gebied van een vijandige Indianenstam. En het geval wilde dat er nog maar heel kort geleden een plundertocht had plaats-

gevonden door blanken.

Toen een paar stamleden de drie mannen tegenkwamen, werden ze gevangengenomen. De stam beschuldigde hen van de plundering en wilde hen meteen doden.

De drie mannen probeerden duidelijk te maken dat ze hier nog nooit eerder geweest waren. En dat ze van beneden, van de rivier, kwamen! Wat? Met een roeiboot zouden ze tot zover die woeste, ontembare rivier bevaren hebben? Dat kon niet anders dan een grote leugen zijn! Zijzelf, geoefende verkenners en behendige kanovaarders bij uitnemendheid, hadden dat immers ook nooit gekund! Het kon eenvoudig niet waar zijn wat die bleekgezichten vertelden.

En zo werden die drie onderzoekers wreed gedood. Het was des te aangrijpend, omdat maar één dag na hun vertrek de zes doorzetters het einde van de Canyon bereikten, waar de Colorado rustiger stroomde. En nog één dag later was hun doel bereikt!

Ze ontmoetten toen al gauw de eerste blanken.

De tocht was volbracht. Hun familie had de hoop, hen ooit levend weer te zien, al opgegeven.

Voor het eerst waren er mensen op de rivier door de Grand Canyon gevaren.

Powell keerde later nog vaak terug om z'n wetenschappelijke ontdekkingen uit te werken en het hele gebied in kaart te brengen. Ook beschreef hij in een dagboek die tocht. Aan hem is het te danken dat later nog anderen de Grand Canyon met de zijcanyons gingen verkennen. Zijn ontdekkingen werden bevestigd en andere ontdekkingen eraan toegevoegd."

De geoloog zei nog dat iedereen, ook de kinderen, hem van alles mochten vragen als ze nog iets over de Canyon weten wilden.

Dat werd dan ook gedaan.

Nieuwsgierige Marientje overwon haar verlegenheid en vroeg waarom de naam Bright Angel bij de Trail en bij de Lodge voorkwam, en ook aan de overkant. Hij moedigde haar met z'n glimlach aan toen ze, al haar moed bijeenrapend, dat een beetje aarzelend vroeg, zoekend naar de juiste woorden.

„Dat is een leuke vraag,” zei hij. „k Zal het je uitleggen. Powell en z'n mannen gaven alle canyons die ze ontdekten namen. En de grootste noemden ze de Grand Canyon. De namen hadden vaak iets te maken met hun belevenissen van die dag. Ook de rotshoogten en -wanden en de riviertjes schetsten ze op hun kaarten en gaven die namen. Soms naar personen, die hen geholpen hadden deze tocht voor te bereiden. Ook wel naar Indianenstammen of hun stamhoof-

den die ze ontmoet hadden voor en tijdens de reis. Vooral in het begin, toen ze nog gemakkelijk naar de Kaibab- en Coconino-vlakte konden klimmen. Vaak hadden Indianen zelf al namen gegeven aan rotsen en plaatsen die zij vóór Powell ontdekten. Die namen gebruikte hij meestal onveranderd.

Voor Powell en zijn mannen was goed, helder drinkwater heel belangrijk. Beneden in de Canyon kan het 's zomers wel 45° C zijn. Bovendien hadden ze het voor hun koken nodig. Maar juist helder drinkwater was heel schaars. Soms konden ze regenwater opvangen na een hevige onweersbui. Maar ook heel vaak verloren ze hun kleine watervoorraad als er weer eens een boot omsloeg in de woeste stroomversnellingen.

De Spanjaarden mogen de rivier dan al de Rode Rivier genoemd hebben, hij is meer gorig bruin van alle modder en afslijpsels van de rotsen die hij meesleurt. Het water is troebel en ondrinkbaar.

Op een goede dag, toen ze dringend water nodig hadden, kwamen ze bij een poel met heel helder water, gevormd door een riviertje. Verrukt gingen ze op hun knieën met hun handen het water scheppen en drinken. Maar wat een teleurstelling!

Het water smaakte zo walgelijk, dat ze het meteen uitspuwden. Uit boosheid noemde Dunn het riviertje de Dirty Devil².

Maar toen ze op zekere dag juist weer groot gebrek aan drinkwater hadden, kwamen ze voorbij een snel neerstortend zijriviertje. En tot hun grote vreugde was het water daarvan fris en helder. Ze konden ervan drinken zoveel ze wilden. De veldflessen werden gevuld. Verkwikt trokken ze verder.

In zijn uitbundige blijdschap en dankbaarheid noemde Powell dit riviertje de Bright Angel, in tegenstelling met de bedrieglijke Dirty Devil.

En zo hebben wij hier vijf Bright Angels. De Creek en de Canyon waarin de Creek stroomt. Dan de Point³ waar hij van de noordrand naar beneden valt. En de Trail aan deze kant van de rivier, omdat die uitkomt bij de Colorado tegenover de plek waar de Creek erin stroomt. En tenslotte nog het hotel de Bright Angel Lodge met z'n aparte blokhutten ernaast. Dat zijn er dan vijf met elkaar. Wou je nog meer weten?"

„Nee, dank u,“ zei Marietje. Ze was tevredengesteld.

Zo, dat hoefden ze Bob niet meer te vragen. Er zou trouwens voor hem nog genoeg te antwoorden overblijven!

Ze bekeken nog de pootafdrukken van een dinosaurus. Wat moesten dat monsters geweest zijn!

De geoloog legde hun de betekenis van de naam „Schrikaanjagende

hagedis" uit. „Die naam kregen ze pas nadat ze al lang uitgestorven waren. Toen mensen hun resten vonden: een skelet hier, pootafdrukken in gesteenten daar en nog andere bewijzen dat die voorwereldlijke dieren op aarde geleefd hebben. Ze moeten hier ook rondgezworven hebben, toen de Coconino- en Kaibab-vlakte nog samen één grote hoogvlakte vormden.

Geleerden bestudeerden en vergeleken alles. Zo weten we nu dat de dinosaurus poten had zo dik als boomstammen en lange halzen als van giraffen. De kop was niet zo groot. Het hele lichaam woog wel zoveel als een hele olifantenfamilie samen. De staart was maar eventjes tien yard⁴ lang. Kortgeleden is ergens nog een compleet skelet gevonden van twintig yard lang en bijna vijf yard hoog!"

Vol ontzag vergeleek Marietje haar voet met zo'n pootafdruk. Hoogstens had zij een elfenvoetje daarbij vergeleken.

De geoloog wees buiten twee bomen aan. „De afstand daartussen is zo ongeveer de lengte," zei hij, „en die ene boom is bijna even hoog." Nou, dat loog er niet om! „Dino" mocht er zijn!

Er was nog een hele verzameling overblijfselen en afdrucken in steen. Lisa had op school en van haar vader al geleerd dat zo iets een fossiel was, maar voor Marietje was dit iets heel nieuws.

„Thuis hebben we ook fossielen," zei Lisa. „Een vriend van daddy doet niet anders dan zulke dingen bestuderen. Ik kreeg van hem een stukje steen, waar de vorm van een varentje in staat."

„Echt waar?" vroeg Marietje.

„Dad, wat ik van meneer Belt kreeg, is toch ook een fossiel?"

„Ja, dat is zo," zei oom.

„Hé, oom Leslie, ik heb een stenen pijlpunt van Indianen. Die is minstens zevenhonderd jaar oud. Is dat ook een fossiel?"

„Nee," antwoordde oom, „die is door mensenhanden gemaakt. Oud is

die wel, je zou het antiek kunnen noemen. Maar hoe kom jij eigenlijk aan zo iets bijzonders?"

„Van oom Peter Dammers gekregen!" zei Marientje trots. „Die vond hij diep in de grond van zijn tuin in New Jersey."

„k Zou ook dolgraag eentje willen hebben," zei Lisa. „Ruilen? Jij het fossiel, en ik de pijlpunt?"

„Nee, dat kan ik niet doen," zei Marientje, „het is een teken van vriendschap tussen oom Peter en mij. Maar ik wil toch wel dolgraag een fossiel hebben."

„Als ik er een vind als ik weer een veldtocht maak, krijg jij die," beloofde oom.

„Joepiel!" juichte Marientje. „En dan liefst een van een dinosaurus!" „Gekke meid! Okee, als ik die in m'n rugzak kan stoppen, krijg jij je dinosaurus thuis. Al moet ik er een Jumbo Jet voor huren en hem zelf brengen!"

Lisa was net als Marientje slap van het lachen. Ze zag haar vader al met een dinosaurus op z'n rug... Ze giechelden nog na.

Toen vroeg Lisa: „Zoekt u ook eens naar een pijlpunt voor mij, daddy?"

Oom beloofde het gul. Zo hoefde Marientje niet langer jaloers te zijn op Lisa met haar fossiel. En Lisa niet op Marientje met haar pijlpunt. Je kon nooit weten wat hij nog eens vinden zou in oude aardlagen... Vol bewondering keken ze nog naar een groot insect. Het was helemaal gaaf. Nog precies zoals het lang, héél lang geleden door vloeibare hars van reuzendennen overdekt was.

„De hars," vertelde de geoloog, „beschermt dit diertje tegen vergaan. Zo'n klomp hars met een dier of plant erin is daarna onder de grond terechtgekomen, bijvoorbeeld in vloeibare lava uit vulkanen die hier vroeger nog werkten. Die lava stelde door afkoeling. Daar door veranderde de hars in doorzichtig lichtgeel of goudbruin barnsteen.

En duizenden, duizenden jaren later werd het pas door mensen gevonden. Het was een openbaring voor hen. Alsof ze in een oud, heel oud geschiedenisboek lazen. Een boek niet met woorden, maar door de dieren en planten, die al lang niet meer bestaan, zelf uitgebeeld. Deze fossielen vertellen ons, net als de aardlagen, hoe de Canyon er uitzag, wat er leefde, en vóór alles geworden is zoals wij hem nu kennen. Daardoor kunnen wij als het ware bladzij voor bladzij de geschiedenis van de oudste tijden van de wereld lezen. Vanaf de tijden dat de schepping nog jong en nog maar pas uit Gods handen gekomen was. Het ene wonder na het andere, tot nul!"

De geoloog hield op met spreken.

't Was werkelijk jammer dat zijn „les” voorbij was.

Ze bedankten hem hartelijk voor de fijne manier waarop hij hun zoveel verteld en geleerd had.

Maar hij zei: „Geen dank, het is voor mij een plezier het te doen. Ikzelf raak nooit op de Canyon uitgekeken en uitgestudeerd. En het is alleen maar fijn dat anderen daarin kunnen delen.”

De Roadrunners hadden nog meer kunnen gaan zien. Maar ze bleven bij Yavapai Point. Ze bekeken alles nog weer met andere ogen dan voor het museumbezoek.

Voor die morgen waren ze al lang tevreden.

Straks gingen ze eten en dan naar de kraal. De meisjes hadden er toch wel de kriebels van!

Van verlangen . . . ja, maar stiekempjes, zonder het te willen bekenen, ook een beetje van zenuwachtigheid . . .

Wat zou hun wachten op de Bright Angel Trail?

9. Van de kraal tot de oase

Om één uur was iedereen, Bob, Ernie en de Roadrunners, aanwezig. Buiten de kraal stonden negen rijdieren klaar. Acht gezadeld en de negende droeg een pakzadel en de zadeltassen voor de levensmiddelen en de verdere benodigdheden.

„Wat een karavaan!” riep Lisa. „Is er niet één te veel? Wij zijn met z'n zevenen.”

„Eén reservedier nemen we altijd mee. Voor 't geval er eentje onderweg te moe wordt. Dat kan dan verwisseld worden.”

„Welk muildier krijg ik, Ernie?” vroeg Marientje.

„Ik vind dat die witte muilezel mooi bij jouw lichtblonde haren past,” zei hij. „Kom maar mee, dan zal ik je even aan Marble¹ voorstellen.” Ze liep met hem mee.

„Hallo Marble. Dit is een Dutchie². Jij krijgt de eer haar op je rug te hebben. Gedraag je goed onderweg. Zodat ze in Holland over je kan opscheppen . . .”

Hij klopte het dier op de hals en liet Marientje het over de neus aaien. Marble liet dat rustig toe. En om helemaal goede vriendjes te worden, legde Marientje een suikerklontje op haar hand. Marble's zachte lippen pakten het voorzichtig eraf. Zo was de vriendschap gesloten tussen die twee.

„Klim er maar op,” zei Ernie.

Dat ging heel wat gemakkelijker dan bij Quickfoot. Marble was kleiner.

Daar zat ze dan op Marble's rug en voelde zich een hele Piet! Ernie gespte de stijgbeugels op de goede lengte, keek nog even het tuig na en zei: „Luister eens goed. Marble loopt al zeven jaar de Bright Angel Trail op en neer en kent elke bocht en rots van het pad. Je houdt de teugels wel in je handen, maar laat de rest zoveel mogelijk aan haar over. Alleen in een noodgeval trek je ze heel stijf aan. Maar niet anders dan wanneer Bob of ik roepen: „Teugels aantrekken!” En niet bang worden als Marble aan de buitenkant van het pad loopt. De dieren weten waarom ze dat doen. Vertrouw daarop. Okee Dutchie?”

„Okee Ernie!”

Ze keek naar de anderen.

Bob had Lisa onder zijn hoede genomen en lichtte haar in hoe ze rijden moest. Zij zat op een bruin muildier. Dat heette Gem³. „Want,” zei Bob, „het is een juweel van een dier. Zacht van karakter en heel betrouwbaar.”

„Hoe heet dat van jou, Bob?” vroeg Lisa.

„Kicky⁴,” zei hij, „omdat hij als jong dier bij het inrijden nogal eens achteruit schopte. Maar dat doet hij nu nooit meer, hoor,” voegde hij

er geruststellend aan toe. „Ze krijgen hun naam als ze hier komen om ingereden te worden. Dan zijn ze nog jong en ondeugend als kinderen. Als hij nog wel schopte, zouden we hem nooit meenemen naar beneden. Ik rijd altijd zelf op hem.”

De naam van mams' muildier was Pinto. Het was een grappige naam voor een grappig uitzierend dier. Met z'n roodbruin, wit en zwart gevlekte huid als een lapjesdeken was hij een pinto.

Dat van tante Hilda heette Grinny⁶. Als die je aankeek – ze had de ezelssnuit van haar moeder – was het net of ze grijslachte.

Oom Leslie zat op Gloss⁶, die met z'n glanzende zwarte huid z'n naam eer aandeed.

Leuke passende namen, vonden ze.

„Mijn beestje heet King,” zei Ernie. En hij voegde er trots aan toe: „Want hij is de „King of the Trail”⁷.”

„Ja,” lachte de cowboy uit de kraal, die de dieren gezadeld had, „en allemaal samen heten ze de langoor-taxi's. 't Fijnste van deze taxi's is dat je nooit een lekke band krijgt, of dat je benzine op is onderweg. . . En dan zijn ze nog aardig ook en dadelijk goede vrienden met vreemden.”

Je kon wel merken dat hij ook veel hart had voor de dieren die hij voor en na de tochten verzorgde.

„Marble is mijn vriendin al,” zei Marientje en klopte haar op de hals.

Marble draaide haar oren.

De cowboy bond het reservedier Jolly⁸ met een lijn aan de zadelknop van King en het pakdier Burro⁹ weer aan de zadelknop van Jolly. Zodat Ernie behalve op Marientje ook nog op drie dieren moest letten.

„Iedereen klaar?” riep Bob. „Dan gaan we.”

De cowboy maakte de dieren los van de palen.

„Lisa, jij rijdt achter mij,” zei Bob.

„Dutchie, jij rijdt vóór mij,” zei Ernie. „Dan kan ik Marble bij de staart pakken als jij haar te hard laat draven. . .”

„Ben jij de leukste thuis?” vroeg Marientje ondeugend.

„De leukste niet, de lelijkste wel,” grijnsde hij.

Marientje gaf Marble een klopje en zei: „Vooruit maar!”

Marble bleef staan.

„Zij verstaat geen Hollands,” zei Ernie. „En ik ook niet.”

Ze had niet eens gemerkt dat ze Hollands sprak.

„Come on, Marble, get going,”¹⁰ zei ze nu.

En dat verstond het dier wel, want het zette zich meteen in beweging en volgde de andere dieren.

Ernie, met de staart van de karavaan, volgde haar.

Vóór Marientje reed mams op Pinto, daarvoor oom op Gloss en tante Hilda op Grinny. Dan Lisa op Gem en helemaal voorop Bob op Kicky. Een hele rij!

Het was eerst even vreemd, maar al gauw waren ze gewend op het kleine eindje vlak terrein tot de rand.

Maar nu kwamen ze bij het beginpunt van de Bright Angel Trail. Bob was er al op, hij verdween op het steile pad.

Gem volgde. Marientje zag Lisa verdwijnen.

„Lieve help,” dacht ze . . .

„Onthoud wat ik je gezegd heb en vooral niet bang zijn,” riep Ernie achter haar.

Ze knikte.

Tante, oom en mams volgden. Nu was het haar beurt. Marble stapte het pad op. In het schuin voorover hellend zadel dacht Marientje even: „O, als ik maar niet over Marble's hals heen de diepte in tuimel . . .” Maar ze richtte zich op in het zadel en gaf Marble de vrije teugel. Het dier stapte zo rustig alsof het in een vlakke weide liep. „Okee,” riep Ernie achter haar. „En nu met beide ogen open rondom je kijken naar ons wereldwonder. Niet in de diepte zien, maar voor je uit, links en rechts en omhoog.”

Nee, in de diepte wilde ze ook niet kijken.

Marble en ook haar kameraden verkozen het om op het smalle steile pad niet dicht langs de rotswand, maar juist aan de ravijnkant te lopen!

Haar hart klopte eerst wild toen Marble dat deed. Maar al gauw werd ze weer kalm.

„Ik zit er nu eenmaal op,” dacht ze, „en ik wil mee naar de Colorado. Voor hetzelfde geld kan ik net zo goed genieten als bang zijn.”

Het was toch ook wel machtig om je nu langs die rotsen te laten rijden, waar ze gister en vanmorgen met zoveel ontzag op neer gekeken hadden.

„Hoe gaat het, meisje?” riep mams en draaide zich een kwartslag om in het zadel.

„O best, mams,” riep ze terug. „En u?”

„Heerlijk!” riep mams. „Voor 't eerst na zoveel jaren weer eens rijden. Wat is het hier prachtig, hè?”

Je kon alleen maar met iemand voor of achter je praten.

Marientje zag Bob niet eens meer. Nog net het achterlijf van Kicky, die zich op het smalle pad om een scherpe haarspeldbocht moest draaien.

Even later verdwenen Gems hoofd en hals. Marientje zag hoe Lisa

de tanden in haar lip zette en al haar aandacht op Gem gericht hield. Zou 't een griezelige bocht zijn?

Ja, dat was het. Want als het middenlijf van het dier om de rotpunt draaide en de voorbenen vlak om de bocht geplaatst waren, zag je aan drie kanten, voor, naast en achter je, niets dan de diepe afgrond van wel honderd meter diep. Dan draaide het dier zich voorzichtig verder om de bocht. Voort ging het weer, aan de buitenkant van het smalle pad. Maar dan had je tenminste aan je rechterkant weer de rotswand.

Marientje slaakte een zucht van verlichting, toen Marble weer recht vooruit kon gaan. Maar nadat ze eenmaal die eerste scherpe bocht achter zich hadden, vond ze de volgende veel minder eng.

Toch werd het wel gemakkelijker, toen ze eindelijk de Jakobs Ladder achter zich hadden en de hellingen minder schuin afliepen.

Zolang Kicky stevig doorstapte, volgde de karavaan met dezelfde snelheid. Minderde het leiddier echter z'n vaart wat om bij een minder stevig of een bijzonder smal deel van het pad voorzigtiger te stappen, dan volgden de andere dieren zijn voorbeeld.

Ernie had gelijk, je hoefde Marble maar haar gang te laten gaan. Vanzelf ging zij wel naar rechts of links, waar het maar het veiligst was.

Ze waren al een heel eind gedaald, steeds langs een roodgekleurde aardlaag. Wat zagen die kleuren er van dichtbij nog weer anders uit dan van bovenaf. Daar leek zo'n laag één kleur te hebben, maar hier zag je hoeveel soorten stenen in één laag nog weer andere kleuren te zien gaven. Uit de rotsen staken hier en daar de gekronkelde stammen van pinyons en struiken.

Hoe was het mogelijk dat in zo'n dor gesteente nog bomen konden groeien en zelfs heel oud worden?

Toen ze voorbij een stuk rots kwamen, waar aan struiken een overvloed van geelwitte, op rozen lijkende bloemen bloeiden, riep mams naar Marientje dat ze Ernie eens moest vragen wat dat waren.

„O,” zei Ernie, „dat zijn rotsrozen. De Hopi's gebruiken de draderige bast van de takken om er matten en touw van te maken. Uit het hout snijden ze pijlen en ze brouwen een geneesmiddel van de blaadjes. 'k Zou je niet aanraden op een blaadje te kauwen, het smaakt erg bitter!”

„'k Heb liever een ijsje,” zei ze. Het was snikheet. Véeel warmer dan boven op de Canyonrand.

De grote zonnehoed, die eerst op haar rug bengelde, had ze al gauw opgezet.

„Rol de mouwen van je blouse naar beneden,” raadde Ernie, „je

huid verbrandt hier in deze droge hitte. Over een half uur zijn we bij de Indian Gardens¹¹. Daar houden we een poosje halt. De dieren moeten ook rusten. Je zult opkijken als je de Indian Gardens ziet.” „Waarom?” wilde Marientje weten.

„Zul je wel zien,” zei hij.

Ze reden nu op de Tonto-vlakte.

Het was hier veel minder steil en de muilieren konden iets sneller gaan. De rotsen bestonden uit plakken leisteen, laag op laag. Die was trouwens niet grijsblauw, zoals Marientje dat van de leistenen daken op kerken en torens in Holland kende, maar bruinrood. Dat kwam, doordat in hoger gelegen aardlagen veel ijzererts zat. Door de soms hevige regen spoelde dat naar beneden en kleurde ook het leisteen rood.

„Weet je, dat de Bright Angel Trail waarschijnlijk de oudste is in de Canyon?” vroeg Ernie. „Eeuwen geleden al zochten de antilopen, de langhoornbergschapen, herten en burro's de veiligste weg. Met hun hoeven maakten ze zo een smal pad. De Indianen gebruikten dat lang voordat de blanken het ontdekten. Jagers en onderzoekers maakten er ook gebruik van voordat Powell de rivier bevoer. Wel eens over Powell gehoord?”

„O ja, net vanmorgen in het Yavapai-museum,” zei ze trots.

„Dat was me nog eens een kerel,” zei Ernie, „ik bewonder hem om zijn moed. Dat hij die onderzoekstocht aandurfde . . . En nog wel met één arm! Je zult het nog beter begrijpen als je vanavond bij die wilde rivier staat.”

Het duurde nog even voor ze bij de Indian Gardens kwamen. Maar de tijd vloog om, er was zoveel te kijken.

Bonte vlinders, zo groot als Marientje nog nooit had gezien, dansten om hen heen. Op een rots, op de hoogte van haar schouder, lag een grote hagedis zich te zonnen. Hij paste met z'n kleur zo goed bij die rots, dat Marientje hem niet eens gezien zou hebben, als het dier niet, toen de schaduw van Marble's hoofd op hem viel, de kop opgetild had. Zo zat het plotseling oog in oog met Marientje!

Ze schrok zich naar!

Het was een monster van een hagedis. Tenminste naar Marientjes oordeel. Ze had tot nog toe alleen maar heel kleine hagedisjes ontmoet. En deze was wel bijna een meter lang! Het leek wel een krokodil!

Ze was zo onthutst, dat ze gilte: „Ernie, help!”

Mams draaide zich verschrikt om in haar zadel en hield de teugels in, zodat Pinto stilstond en daardoor Marble ook niet verder kon.

Ernie was met King dadelijk vlak achter haar. En in een oogwenk

van Kings rug en naast haar.

„Wat is er?” vroeg hij, toen hij haar grote schrikogen zag.
Ze wees naar het monster naast haar.

„Wel allemensen, heeft die oude chuckwalla¹² je de schrik op 't lijf
gejaagd? Ik Had je even moeten waarschuwen dat die hier z'n lievelings-
plaatsje heeft als de zon 's middags op deze rotsen schijnt. Maar
good old Chucky¹³ zal je niets doen. Meestal verdwijnt hij meteen
onder die overhangende rots achter hem. Ik denk dat hij de Dutchies
eens goed wilde zien!”

Marble schudde onrustig het hoofd op en neer.

„Marble is ook niet bepaald dol op hem. Vooruit, Chucky, ga eens in
je hol, zodat de Dutchies je eens goed kunnen bekijken.”

Ernie bewoog z'n grote hoed vlak voor Chucky's kop.

De hagedis draaide zich om. Hij schuifelde doodbedwaard, bijna veront-
waardigd, naar z'n hol.

„Goeie help,” riep mams, „hij lijkt wel op die leguaan, die altijd bij
ons op Borneo op het erf rondscharrelde. Behalve dat die wel eens
een van onze kuikens at, deed hij ons verder niets.”

„Misschien is Chucky daar een oudoom van,” grapte Ernie. „Hij eet
trouwens alleen maar planten. Geen kuikens en ook geen Dutchies.
Zullen we verder gaan? Bob wacht op ons . . .”

Ja, Bob had meteen gemerkt dat er in de karavaan iets gebeurde.
Het leek wel of hij ogen van achteren had . . .

Ernie beduidde hem dat alles okee was en ze wel door konden gaan. Hij gaf Marientje een stukje kauwgom. Voor de schrik. Ook klopte hij Marble geruststellend op de hals.

Die volgde Pinto weer rustig. Zelf besteeg hij King. Jollie en Burro volgden. Ze hadden geen beweging gemaakt toen hij afgestegen was, maar geduldig gewacht.

Marientje vroeg zich af of Lisa de chuckwalla ook had gezien. Maar ze kon het nu niet vragen. Straks maar, op de rustplaats. Ze was al een beetje over haar schrik heen en vroeg Ernie hoe je die moeilijke naam moest spellen. Haar reisboek zou langzamerhand een echt avonturenboek worden!

„Komen we nog andere griezels van beesten tegen, Ernie?”

„Dat zie je vanzelf wel.”

„Zijn hier soms ook roofdieren?”

„Dat vertel ik je als we weer boven zijn.”

„Doe niet zo flauw, Ernie.”

Maar Ernie hield wijselijk z'n mond. Waarom zou hij haar vertellen dat in de Canyon nog altijd bergleeuwen, prairiewolven en lynxen ronddoelden? En nog meer griezels? Hij begon een cowboyliedje te zingen. Dan kon ze tenminste niet verder vragen . . .

Ze bereikten de Indian Gardens.

Ernie kreeg gelijk. Je kon werkelijk je ogen niet geloven als je na de brandende hitte langs de rotsen in deze groene oase kwam. Je kon er fijn in de schaduw van de populieren gaan zitten. Ze stegen af en bonden de dieren vast aan palen.

„Hoe komt zo'n groene plek hier?” vroeg tante.

Bob vertelde wat hij wist over dit dal, waar de Garden Creek uit opborrelende koele bronnen ontstond.

„Heel lang geleden hebben Havasupai-Indianen hier gewoond en kleine veldjes bevloeid met het water uit de bronnen. Toen onderzoekers voor het eerst het dal ontdekten, groeiden er nog bonen en pompelmoezen, die door de Havasupais geplant waren. Maar de stam was weggetrokken. Waarom? Dat weten we niet. De Havasupais wonen nu nog altijd als enige Indianenstam in de Havasu Canyon. Die ligt in het nationale natuurreservaat de Grand Canyon.”

„Wel,” zei Ernie, „heb ik je niet voorspeld dat je zou opkijken als je bij de Indian Gardens kwam, Dutchie?”

Ja, wie zou zo'n groene oase verwacht hebben in dit rotsgebied? De dieren konden naar hartelust drinken en uitrusten in de schaduw. 't Was ook best leuk dat de ruiters nu weer met elkaar konden praten en hun ervaringen vertellen.

Er was nóg een groepje. Van een karavaan die op de terugtocht was. Ze zetten zich rondom één van de picnicktafels, die daar voor de Canyon-bezoekers stonden.

Lisa en Marientje vertelden druk wat ze gezien hadden. Iedereen lachte om het Chucky-verhaal. Niemand van de anderen had hem gezien, zo onopvallend had hij daar gelegen.

„Ik moet er wel als een vogelverschrikster uitzien, dat hij juist bij mij de kop optilde,” zei Marientje, die nu veel praatte had!

Ernie plaagde: „Je zag er uit als witkalk. Maar nu ben je weer bijgekleurd.”

Lisa vond het jammer Chucky gemist te hebben. Maar zij had ook iets beleefd. Gem was ineens stokstijf blijven staan. Ze begreep helemaal niet waarom. Toen had ze Bob geroepen. Die zag meteen de oorzaak. Een grijze eekhoorn zat parmantig op het pad. Rechtop, voor de voorbenen van Gem. Het was zeker net van de rotswand achter Kicky neergesprongen. En Gem wilde niet verder gaan om het beestje niet te bezeren. Lisa kon het eerst zelf niet zien. Maar even later sprong het op een uitstekende rotspunt, zodat ze het toch goed zag. Het had een witte buik en een grote, grijswit dichtbehaarde staart. Bob had haar verteld dat deze eekhoorns in de winter ook nog zwarte haarpluimpjes aan de oren hadden en daarom pluimooreekhoorns heten. Pas toen het diertje veilig was, volgde Gem Kicky weer. Zo kon je alweer zien dat er in de dierenwereld behalve ruzie en moord ook vaak een ontroerende vriendschap bestond.

Ze waren uitgedroogd en het water dat ze konden krijgen, smaakte heerlijk fris. Trouwens, het fruit en de biscuits die Ernie uit Burro's zadeltas haalde, gingen er ook best in.

Bob vulde een paar grote, lege, plastic kannen met water en bond ze op Jolly's rug. Ook Burro kreeg een paar volle kannen in de zadeltassen. Want vanaf de Indian Gardens zouden ze geen zuiver drinkwater meer kunnen vinden. Tot de Indian Gardens werd het door een pijpleiding gebracht. Al het andere water uit riviertjes en waterfallen was voor mensen onbetrouwbaar.

In een klein gebouwtje waren toiletten en een wasgelegenheid. Zodat iedereen zich verfrissen kon en met nieuwe energie de reis voortzetten.

Maar voordat ze weer opstegen, nam Bob de groep nog even mee naar een plekje waar een paar soorten cactussen bloeiden. Aan één soort, de „prickly pear”¹⁴, zaten gele bloemen en ook een paar roodbruin gekleurde vruchten. „Die zijn al rijp,” zei Bob. Voorzichtig tussen de stekels door sneed hij met zijn mes er een paar af. Die liet hij hun proeven.

„De Indianen zijn er dol op,” zei hij, „jullie ook?”

Nou ja, het was een te vreemde smaak voor hen om ze dadelijk heerlijk te vinden. Maar ze waren best te eten. En als je in een woestijn zwierf en bijna van dorst omkwam, waren deze vreemde vruchten vol sap een uitkomst.

Toen ze bij de muildieren terugkwamen, zagen ze tot hun grote verbazing een ree met een jong, tussen Pinto en Gem, meedrinken uit de watertrog. Ze bleven rustig staan. Ook toen de groep er dichterbij kwam.

„Dat is nu de Canyon,” zei Bob en er klonk trots en warmte in zijn stem. „Elk ogenblik een verrassing, nooit hetzelfde. Herten heb ik hier bij de vleet gezien. Maar zó, tussen de karavaan, nog nooit. En ik ga toch al veertien jaar lang 's zomers bijna elke dag op en neer. Kom mensen, de Colorado roept. Laten we verder gaan, wie weet welke verrassingen er nog komen!”

10. Van waterbonden en waterrotten

Ze waren ongeveer op de helft van de tocht. Over een paar uurtjes konden ze beneden zijn. Er kwamen nog steile, maar ook vlakkere gedeelten.

Toen ze bij een riviertje kwamen, hield Bob halt. Het was de Garden Creek uit de Indian Gardens, die hun weg kruiste. Bob wachtte tot de karavaan naast hem stond.

Het riviertje stroomde snel en bruisend. Volgens Ernie was het water ongekend hoog voor die tijd van het jaar.

„Eergister hadden we een plotselinge, korte, maar hevige onweersbui

met een wolkbreuk," zei hij. „Het was alsof bakken vol water op ons werden leeggegoten. We boften dat we met de karavaan al vlak bij Indian Gardens waren en in het gebouwtje konden schuilen. Maar we waren al kletsnat tot op de huid. Het duurde maar kort, toen scheen de zon weer fel. We waren trouwens alweer droog voordat we boven kwamen. Ik zal nooit die prachtige regenboog vergeten die na de bui over de Canyon te zien was. Ik zag de zeven kleuren in een halve volmaakte cirkel staan, van de zuidrand over de Canyon tot de noordrand. Zo duidelijk als ik nog nooit gezien heb. Het was het natte pak dubbel en dwars waard. Maar 't lijkt wel of de Creek dat water nog niet kwijt is."

Bob bekeek de toestand.

„We kunnen er wel door," zei hij. „Doen jullie de schoenen maar uit en hang ze aan elkaar geknoopt aan de zadelknop. En rol de broekspijpen tot boven de knieën. Ernie, wil jij de zadeltassen op Burro's rug hijsen en vastsjorren? De inhoud moet droog blijven." Ernie sprong van King en sjarde de tassen hoger op.

„Geef de dieren de vrije teugel, maar houden jullie je wel goed vast aan de zadelknop. De rakkers vinden het een genot in het water te zijn. En geef ze eens ongelijk. Daarom willen ze er soms in blijven. Dan moeten jullie dus teugelwerk verrichten en ze aansporen. Met de knieën kun je ook heel wat doen."

Ze deden de schoenen uit en rolden hun broekspijpen op.

Toen ze allemaal klaar waren, stuurde Bob Kicky het water in. Voorzichtig zocht het dier z'n weg tussen de stenen door. Soms maakte het een omweg als de bodem moeilijk begaanbaar was. Het eerste deel was niet diep. Maar in het midden wel. Daar waren kuilen, zodat Kicky af en toe heel even moest zwemmen.

Gespannen keken ze toe hoe Lisa op Gem volgde.

„Heerlijk fris!" riep ze toen het water haar voeten en enkels bereikte. Gem volgde het spoor van Kicky. Dat deden de andere dieren ook.

„Weer een avontuur!" riep Marientje opgewonden, toen Marble op het water toeliep.

Ernie lachte. Hij had helemaal geen spijt dat ze hun vrije dag opgeofferd hadden voor deze groep. „Blijf Marble de baas," zei hij. „Die is dol op het water. Trouwens Gloss ook. Kijk maar, die blijft staan." Oom Leslie had al z'n rijkunst en zoete woordjes nodig om Gloss te bewegen door te gaan. Het dier stond stokstijf en liet met welbehagen het water langs zijn benen en flanken klotsen. Daardoor kon Pinto met mams ook niet verder. Maar Pinto vond dat blijkbaar best. 't Was een complete opstopping in de Creek.

„Houd Marble nog even op het droge," riep Ernie.

Marientje had er wel een beetje moeite mee Marble in bedwang te houden. Die had zo'n zin het koele water in te gaan.

Ernie sprong van King en hield Marble aan de teugel tegen. „Those two naughty waterdogs!”¹ zei hij. „Always the same trick!”²

„Waterdogs?” vroeg Marientje verbaasd. „'t Zijn toch geen honden?” „Dat is bij ons de naam van waterliefhebbers,” zei Ernie.

„O, die noemen wij „waterrotten,” riep ze.

Ernie probeerde dat na te zeggen. Maar de r wilde niet over z'n tong komen . . . Hij maakte er „wottewotten” van. Tot groot vermaak van Marientje.

Bob floot op z'n vingers en riep: „Gloss, hier op aan!”

Gloss wist wel dat hij nu maar beter gehoorzamen kon. De baas was een goede, maar strenge leider. Grinny, die al bijna aan de overkant was, keek achterom, haar snuit leek één en al grijns. Alsof zij zeggen wilde: „Je zult wel moeten, old pall”

„Okee Marble, ga je gang. En haal jij niet zo iets uit als Gloss en Pinto.”

Marientje trok de teugels wat aan en Marble zette de voorbenen in het water. Ondanks Ernie's toespraak probeerde het dier toch het in het diepere deel ervan te nemen en te blijven staan. Maar het kreeg geen kans omdat Ernie op King vlak achter haar aan kwam. Van King kreeg ze een duw tegen de staart omdat Ernie King aanzette door te lopen. En King wist ook wel dat met Ernie niet te spotten viel. Marble keek even verontwaardigd achterom. Maar liep nu door. 't Was een griezelige en toch verrukkelijke gewaarwording toen Marble ook even zwemmen moest. Tot zij weer vaste grond voelde. Heerlijk, om dat koude water tot je knieën tegen je benen te voelen. Marientje hield zich met één hand aan de zadelknop vast, met de andere zwaaide ze overmoedig naar Lisa, die op Gem aan de overkant zat toe te kijken hoe de anderen het eraf brachten. „Holadidee, holadido, goed gaat ie zo,” galmde Marientje overmoedig.

„Hela jij, houd je met twee handen vast!” riep Ernie.

Te laat!

Marble maakte een onverwachte beweging omdat een hoef van een steen gleeed. Daardoor struikelde zij en zakte even door de knieën. Voor Marientje begreep wat er aan de hand was, was ze uit het zadel gegleden en dook ze het snelstromende water in. Marble was alweer overeind en liep door.

„Oh!” riep Lisa verschrikt en sloeg de handen voor haar gezicht. Mams hield al haar aandacht op Pinto gericht. En merkte daardoor niet wat er achter haar gebeurde. Evenmin als oom Leslie. Het bruisende water maakte zo'n lawaai tegen de stenen, dat ze de plons van

Marientje niet hoorden.

Maar Bob, Lisa en tante Hilda zagen haar kopje-onder gaan. Bob stuurde Kicky al naar de waterkant.

Maar Ernie, die vlak achter Marientje was, riep: „Sta King!” Waarop King stokstijf bleef staan en Ernie in een oogwenk zelf in het water was. Het water kwam tot ver boven z'n middel. Hij pakte Marientje, die proestend met een dodelijk verschrikt gezicht weer bovenkwam, aan haar broekriem beet. Toen sjoerde hij haar uit het water.

Oom en mams hadden nu ook gemerkt dat er wat aan de hand was. Ze keken achterom en zagen net hoe een drupend Marientje door Ernie uit de Creek getild werd. Verschrikt hielden ze Gloss en Pinto in en daardoor bleef Marble ook staan. Ernie waadde op haar af en tilde Marientje met een opgelucht gevoel weer in 't zadel.

„You wottewot,” zei hij, half boos, half lachend, nu de eerste schrik voorbij was.

Marientje lachte zuurzoet. Ze schaamde zich voor haar dom gedrag. Wat was ze gelukkig weer veilig op Marble's rug te zitten. Ze had wel kneusplekken en schrammen op de benen, doordat ze zich aan een steen gestoten had, maar verder was ze er goed afgekomen. Haar natte kleren dropen en plakten tegen haar lichaam.

Toen de hele karavaan veilig aan de overkant was, werd beraadslaagd wat ze met de kletsnatte kleding moesten doen. Er was geen extra stel kleren meegenomen, omdat de bagage beperkt moest zijn. De overkant lag in de volle zon en daarom zei Bob dat Ernie en Marientje maar het best de natte boel aan konden houden. Het zou in korte tijd in die droge warme lucht wel drogen. Het kon geen kwaad in die hitte.

„'n Geluk bij een ongeluk dat dit schoon water is. In de Colorado zou je als een modderbeeld eruit gekomen zijn.”

Met haar halsdoek droogde mams Marientjes gezicht en haren. Mams zei niet veel. Ze was erg geschrokken. Dat vond Marientje het ergste. Ze had liever een (verdiend!) standje gehad. Nu had ze alweer anderen schrik bezorgd.

Lisa zei dat ze ook wel even in het koele water zou willen, maar Ernie vond dat één „waterdog” al genoeg voor vandaag was geweest.

„Dat was dát,” zei Bob. „Heb ik niet gezegd dat iedere tocht verrassingen oplevert? Laten we verder gaan. Maar,” en hier keek hij vooral Marientje aan, „luister goed naar ons, wát er ook gebeurt. Er komt nog een eindje waar het opletten geblazen is. Okee?”

„Okee,” zeiden ze en de karavaan zette zich weer in beweging.

De dieren waren opgefrist uit de rivier gekomen. Het was erg heet nu en de natte kleren waren dan ook al vrij gauw weer droog.

Ze kwamen nu aan de rand van de Tonto-vlakte. Daar liet Bob even halt houden, zodat ze van het prachtige uitzicht konden genieten.

Tot nog toe hadden ze steeds tussen de rotsen door gereden. Maar hier lag de ruimte voor hen. En – je durfde haast niet langs de steile rotswand naar beneden te kijken – meer dan vierhonderd meter lager stroomde de rivier. Ze waren er stil van.

Bob haalde diep adem. Dit was een van zijn lievelingsplekjes op zijn tochten. Je zag de mesa's oprijzen naast en tegenover je. De uitbun-

digheid van de kleuren was hem al bekend. Maar de open wijde van de Canyon tot over de rivier was nieuw en maakte indruk.

Nu moesten ze in korte tijd nog van die vierhonderd meter hoogte tot de rivier afdalen. Hadden ze aan het begin van de tocht die bochtige, steile Jakobs Ladder gehad, nu kwamen haarspeldbochten die er ook niet om logen . . . Niet voor niets droeg dat stuk de naam: de Duivelskurketrekker! Maar ondanks de spanning en de hitte was het wel de moeite waard. En het einde van de heenreis was in 't zicht.

11. Aan de oever van de Colorado

Ze konden al gauw af en toe het bruisen van het watergeweld in de rivier horen.

Tegen halfzes reed de karavaan eindelijk de oevers van de Colorado op.

Vermoeid, maar blij dat de tocht volbracht was, kwamen ze bij de schuilhut. Het was een gebouwtje waarvan de binnenmuren gevormd werden door de rotswand. Het terras, het muurtje daar omheen en de voorgevel waren uit grote brokken rotssteen opgebouwd. Binnen was je eigenlijk in de rotswand.

„Jullie worden voor één nacht holbewoners,” zei Bob, „net als de Indianen. Laten we eerst de dieren verzorgen en koffie drinken. Voordat de zon uit de Canyon verdwijnt, kunnen we dan nog even naar de rivier gaan, daarna eten en slapen.”

Ernie, Bob en oom tuigden de dieren af. De zadeltassen waren in de hut gezet. Mams en tante pakten ze uit. Lisa en Marientje hielpen ijverig mee alles op de goede plaats te leggen.

De hut had maar één vertrek. Aan de voorkant naar het terras was de muur bijna helemaal open. Dat was een nieuwe belevenis.

„Eigenlijk slapen we dus in de open lucht,” ontdekte Marientje. „We zijn net pioniers! 'k Hoop trouwens niet dat er chuckwalla's of andere griezels naar binnen komen.”

„Of een bergleeuw . . .” zei Lisa.

„Houd op, ik krijg er kippevel van,” griezelde Marientje.

Ernie hoorde dat net toen hij het terras opliep. „Ze krijgen geen kans,” zei hij. „Bob en ik slapen als waakhonden bij de ingang van het terras.”

„En ik word de derde waakhond,” zei oom. „Ik ga ook net als op m'n

veldtochten weer eens heerlijk onder de sterrenhemel slapen.”

Al gauw was er een pan water op een gasstelletje gekookt en koffie gezet. De mokken werden gevuld en op het muurtje als zitplaats zaten ze gezellig met elkaar uit te blazen.

De schaduwen werden al dieper. Het zou niet lang meer duren of de zon zou in het westen zo ver gedaald zijn, dat het ravijn in de schaduw van hoge rotsen aan de overkant kwam te liggen. Daarom gingen ze eerst samen naar de rivier.

Over grote en kleine rotsblokken moesten ze klimmen voor ze aan het water stonden. Rechts kwam de rivier in een scherpe bocht om een steile, heel hoge rotswand heen aanrazen. Schuimend klotsten de golven tegen de harde rotsen met een oorverdovend geraas om weer tegen omhoogstekende stenen in het water op te botsen. Hier en daar viel het water een paar meter naar beneden. Bij zo'n stroomversnelling zag je ook draaikolken, die meedogenloos alles wat in het water dreef naar de diepte zogen.

Ze konden zich haast niet verstaanbaar maken door het overweldigend gebruis.

„Geen wonder dat de Havasupai-Indianen het hier De Plaats van het Oorverdovend Geluid noemden,” zei Bob. „We staan hier een mijl onder de zuidrand. Het water stroomt dus met ook zo'n hoogteverschil naar beneden. En kijk eens wat het niet al in z'n kracht meesleept!”

„Telkens als ik hier sta,” zei Ernie, „krijg ik weer opnieuw bewondering voor wat Powell klaarspeelde met zijn groep. Denk je zelf eens even in dat je daar in een open roeiboot ronddreef. Wij weten nu wat achter elke bocht van de rivier komt. Uit de lucht is alles nauwkeurig gefotografeerd en in kaart gebracht. Maar die kerels wisten niet wat voor stroomversnellingen of watervallen een volgende kromming verborgen hield. Af en toe klommen ze wel eens omhoog om te proberen de loop van de rivier te verkennen. Maar die was vaak onzichtbaar, verscholen in de diepte achter de rotsen. Kijk maar eens naar die steile granieten wand daar rechts. Je kunt niet zien wat daarachter is. Toen ze ongeveer bij deze plaats waren, hadden ze alleen nog maar voor ongeveer een week voedsel: bedorven meel, wat gedroogde appels en koffie. En ze wisten toen niet hoeveel dagen ze nog voor de boeg hadden. Hier beklom Powell op z'n eentje de wand. Zo hoog, dat de rivier nog maar een beekje leek, dat opgesloten was in een gevangenis van honderden meters hoog graniet, met nog hogere rotsen daarachter.”

„Als Ernie eenmaal over zijn held Powell begint, houdt hij niet weer op,” zei Bob plagend. „Dan staan we hier morgenvroeg nog! Maar we

moeten toch maar eens terug!”

„Jammer,” zei Lisa, „ik vind het zo spannend. Vertel je vanavond nog verder, Ernie?”

„Misschien,” zei Ernie, „als het jullie niet verveelt. Ik heb zijn dagboek van die tocht al zo vaak gelezen. En telkens krijg ik meer bewondering voor hem. Het is mijn wensdroom om eens, als ik geld genoeg gespaard heb, in een moderne rubberboot met een gids dezelfde tocht te maken. Dat kan alleen maar met een erkende rivierkenner. En met toestemming van het Grand Canyonbestuur. De uitrusting van zo'n boot is nogal duur en daarom kost het veel geld. Maar eens hoop ik al de hoogten en zijcanyons te zien zoals hij ze zag. En de rotswoningen en verlaten grotten die hij ontdekte. Kamperen op de plaatsen waar de groep dat deed. Misschien duurt het nog jaren. Maar ik werk er hard voor!”

„Wat zou ik graag met je meegaan,” zei oom. „Er zijn ook voor mij nog zoveel dingen te ontdekken.”

„Dan gaan wij ook mee,” riep Marietje.

„En ik jou dan zeker maar steeds uit het water opvissen, wottewot,” lachte Ernie.

Marietje zei maar niets meer . . .

Op het open terras werd het eten klaargemaakt. Dat was gauw genoeg gebeurd, alles kwam uit blikken. Het smaakte als een koningsmaal, daar in de open lucht. De Colorado bulderde een „muziekje” erbij . . .

De zon was nu weg. Ze konden in de diepe kloof maar een stukje van de donkerblauwe avondlucht zien. En maar een paar pinkelende sterren. De maan was nog niet te ontdekken, hoewel die al wel scheen. Sommige van de muirdieren waren er al bij gaan liggen.

De grootste hitte was weg. Maar toch was het nog warm. In de vuurpot stak Ernie het vuur aan van hout dat daar door de parkdienst opgestapeld was. De schuilhut werd eigenlijk alleen maar in geval van nood gebruikt bij plotseling slecht weer of een ongeluk.

„Maar,” zei Bob, „ik als oudste Canyongids mag er, zoals in dit geval en bij uitzondering, ook gebruik van maken.”

„Wij zijn boffers,” zei oom. „Ik ben Billy zo dankbaar dat hij dat briefje meegaf. Anders hadden we hier niet gezeten. Morgen, voor we afscheid nemen, zullen we hem samen een kaart sturen met alle namen erop. Hoe zou zijn tocht afgelopen zijn?”

De Roadrunners zagen hem weer voor zich op Quickfoot, eenzaam in die wijde wereld op de uitgestrekte ranch.

De vlammen in de vuurpot deden de Roadrunners denken aan de avonden rond het kampvuur aan het grote meer in Michigan. Het

was zo genoeglijk in de duisternis met elkaar rondom de vlammen, die hun gezicht rossig belichtten, te zitten.

„Bij een kampvuur hoort een verhaal,” zei Marientje. „Toe Ernie, vertel ons nog wat over Powell.”

„Hè ja, Ernie,” bedelde Lisa.

Ernie keek Bob vragend aan.

Maar die zei: „Liever morgen. Ik wou proberen morgen naar de overkant te komen. Als we tot aan de Bright Angel Creek komen, kan Ernie onder de rusttijd vertellen. We moeten nu gaan slapen om morgen heel vroeg verder te gaan. Laten we liever nog iets zingen. Misschien is er een lied dat we allemaal kennen?”

Dat werd even een puzzel, tot Bob vroeg: „Kennen jullie het tap-toe-lied?”

Ja, de „taps” kenden mams, Marientje en de anderen ook.

Met begeleiding van de bulderende Colorado zongen ze:

Fading light dims the sight
and a star gems the sky,
gleaming bright.
From afar, drawing nigh
falls the night.

Then goodnight, a restful night
till the light of the dawn
shines bright.
God is near, do not fear
friends, good night. ¹

„Je had geen toepasselijker lied kunnen bedenken, Bob,” zei tante. „Wel,” zei Bob, „nergens voel ik God dichterbij me dan hier in zijn scheppingswonder. De wijde ruimten in Texas zijn me ook dierbaar. Maar hier voel ik me nog meer thuis. Iedere dag maakt me weer een beetje wijzer over een stukje van de geschiedenis van de wereld. En dan groeien mijn bewondering en ontzag.”

„Zo gaat het mij ook,” zei Ernie ernstig.

„Wat doe je 's winters, Ernie?”

„Ik werk ook op de Brown's Ranch bij Bob en Billy. Het inrijden van de bronco's en de jonge paarden is mijn werk.”

De meisjes keken met nog meer ontzag naar hem.

Nog even zaten ze rondom de vuurpot. Boven hen pinkelden de enkele zichtbare sterren. De maan was inmiddels zo ver geklommen, dat het licht hoog op de rotsmuur aan de overkant scheen.

„Maar nu gaan we werkelijk slapen,” zei Bob.

De mannen gingen nog even kijken of bij de dieren alles in orde was. Daarna zochten ze hun slaappleats op bij de ingang van het terras, tussen de dieren en de „squaws”. Binnen, tegen de achterwand, lagen mams, tante en de meisjes.

Het vuur was gedoofd. Je hoorde uit de verte het gedempte brullen van de rivier. Maar daar wende je gauw aan. Het was heerlijk dat de ruimte open was, want het was nog behoorlijk warm. Je kon van binnen door de opening zien dat het maanlicht steeds helderder scheen. In de struiken zongen de krekels hun schrille zang. Het hoge geluid leek soms wel op dat van een zaagmachine!

Ze babbelden zachtjes nog wat met elkaar. Maar daarna werd het al gauw stil. De inspanning van de tocht en de andere lucht die ze inademden, gaven hun een diepe slaap.

Tegen de morgen werd Marientje verschrikt wakker. Kwam het doordat ze droomde dat ze op Marble door de woeste Colorado moest? Marble werd juist door een draaikolk gegrepen . . .

„O! Neel” riep ze angstig.

Mams was meteen wakker. Marientje zat overeind. Mams knipte de zaklantaarn aan.

„Wat is er?” fluisterde ze.

„Ik was met Marble in de Colorado,” zei Marientje zachtjes, „maar ’t was een droom gelukkig.”

„Sst, we gaan weer slapen,” zei mams, „anders worden de anderen ook wakker. Overdag gekke dingen uithalen is al genoeg, hoor!”

Marientje kroop weer diep in haar slaapzak. Maar toen mams nog even naar buiten keek, gingen ook haar ogen wijd open.

In het maanlicht zag ze een dier met een heel lange staart op de stenen van de terrasmuur springen. Het had een spitse snuit en duidelijk was de licht-en-donker gestreepte staart zichtbaar. Ze schrok, maar hield zich doodstil. Het dier – ’t leek wel een wasbeertje – snuffelde aan de blikken die ze op de terrasmuur hadden laten staan. Een groot blik viel met rinkelend geluid naar beneden.

Marientje vloog weer overeind en zij zag het dier ook.

„Sst,” fluisterde mams weer, „niet bang zijn.”

Door het lawaai waren tante en Lisa ook wakker geworden. Vóórdat die begrepen wat er aan de hand was, zagen ze in het maanlicht een schaduw over het terras glijden. Het was Bob, die onraad gemerkt had. Ze hoorden hem mompelen: „Ga weg, mal beest, voor iedereen wakker wordt.”

„Dat zijn we al,” riep mams zacht.

„Wel, kom dan maar even kijken,” zei Bob zachtjes, „’t is werkelijk

de moeite waard!”

Ze kropen uit de slaapzakken.

Het beest, zelf geschrokken, was van de terrasmuur gesprongen. Bob leunde er overheen en wenkte de anderen. Voorzichtig, op hun blote voeten, slopen die naar hem toe. Ze zouden wat gemist hebben als ze dat niet gedaan hadden.

Een eindje van de terrasmuur af speelden drie jonge dieren met elkaar tot hun moeder rennend bij hen aankwam en hen met een eigenaardig geluid tot vluchten aanmaande. Het hele troepje verdween snel in de schaduw.

„Wat voor een beest was dat?” vroeg Lisa.

„Alleen maar een nieuwsgierige ringstaart,” zei Bob. „Die doet geen kwaad. Ga allemaal maar weer rustig slapen. Hij zal niet weer komen.”

„Over waakhonden gesproken,” lachte tante, „hoor me die Ernie en Leslie eens snurken . . .”

Slapen in een open ruimte was toch ook weer niet alles. Wie weet wat voor bezoek ze nog meer kregen . . . Maar hoewel ze er alle vier opgewonden van waren, overmande de slaap hen toch al gauw weer. Oom en Ernie hadden er niets van gemerkt. Wat werden ze de volgende morgen geplaagd door de vier „squaws”!

„En maar doorsnurken als wij een ringstaart op bezoek krijgen,” spotte Marientje. „Waakhonden . . .”

„Ik denk dat ik oververmoeid was omdat ik als extra werk een „waterdog” uit de Garden Creek heb moeten vissen,” zei Ernie met een ernstig gezicht. „En maar goed dat de muidieren niets gemerkt hebben. Want als die een nummertje balken waren gaan weggeven, was het „Oorverdovend Geluid” daarbij nog maar een fluisterstemmetje geweest!”

12 Aan alle mooie dingen komt een eind

In alle vroegte vervolgden ze hun tocht.

Nu ging het langs de River Trail die, hoog boven de rivier, langs de Colorado liep. Het was een nieuwe belevenis, dat schuimende modderige water diep beneden je te zien.

De dieren, goed gevoederd en uitgerust, stapten langzaam maar regelmatig door. Omdat het pad nogal steeg, moesten ze ze vaak laten rusten.

De Canyon was hier vrij smal. Als je omhoogkeek, kon je de bovenrand van de rotswanden niet eens zien. Maar ook hier was het weer een kleurrijk geheel. Waar de River Trail overging in de Kaibab Trail, was het even wat breder.

Ze wachten daar de komst van twee karavanen af, die van beneden op weg naar boven waren. Die konden ze het best hier laten passeren.

„O ho,” riep Ernie, die z'n kijker gebruikte, „bereiden jullie je maar voor op een fijn nummertje balkmuziek. Daar zijn een paar bijzonder goede kameraden van King, Kicky en Burro bij. Als die mekaar ontmoeten, balken ze altijd van ontroering. Hou de teugels maar even goed vast.”

En ja hoor, zodra die drie hun vriendjes in de gaten kregen – „ze ruiken het,” zei Bob – zette King het balkkoor in.

't Was een ontstellend lelijk, oorverdovend kabaal. Want de andere muil dieren vielen het koor bij. Het „hîhîw-hîhîw” duurde tot de karavanen met hun lachend groetende gidsen en ruiters voorbij waren. En de teugels moesten wel even strak gehouden worden. Anders waren hun dieren de andere gevolgd naar boven. Daardoor konden ze niet eens de vingers in de oren stoppen . . . En alsof er nog niet genoeg kabaal was, echode het geluid ook nog tegen de rotswand! Het klonk alsof er nog meer balkende dieren waren.

Hun vrolijk gelach werd helemaal door het balkconcert overstemd. „Goeie tijd,” zei mams, toen het eindelijk over was, „hinniken vind ik mooier, hoor. Ik zou zeggen, als ze toch van paarden afstammen, hadden ze beter dat geluid mee kunnen krijgen.”

Maar het was nu eenmaal niet anders. De ezelsnatuur die ze ook geerfd hadden, deed hen balken.

Na deze muzikale onderbreking ging het nu, langs de Kaibab Trail, weer erg steil naar beneden, op de rivier af.

Bob had hen al ingelicht over het doel van de reis. Ze zouden over de Hangbrug naar de overkant rijden. Dan de rivier volgen tot de Bright Angel Canyon en daar rusten en eten. Daarna weer over de brug terug om dan langs de Kaibab Trail tot boven naar de zuidrand te klimmen.

Het was een wonder van een bouwwerk, die lange brug die van rotswand tot rotswand boven de rivier hing. Gebouwd door knappe kerels. Ze moesten eerst door een korte tunnel, die ontstaan was door een stukje granieten rotswand op te blazen. Toen kwamen ze bij de stevige maar smalle brug. De enige in de hele Canyon. Sterke stalen kabels droegen die honderd dertig meter lange brug, die maar anderhalve meter breed was. Je kon de zijkantten aanraken als je de beide

armen uitstak.

De dieren stapten er rustig over.

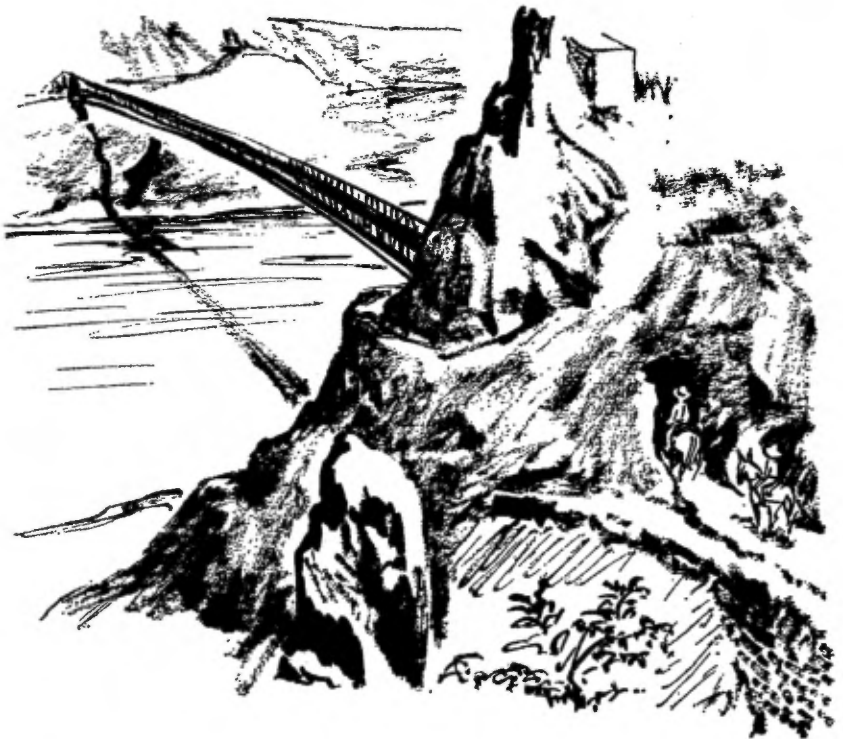
Bijna twintig meter lager stroomde met razende snelheid de rivier onder hen door. Het gekliptklop van de hoeven op de brug hoorde je haast niet. Je kreeg een gevoel alsof je hoog in de lucht zweefde . . . De donkere schaduw van de brug lag als een zwarte streep over de rivier van oever tot oever.

Vrij gauw na de brug, met de rivier weer naast hen, kwamen ze aan de voet van de Bright Angel Canyon, waar ook Powell's „Heldere Engel” zich in de Colorado stortte.

Gistermorgen hadden ze die nog vanuit het Yavapai-museum gezien door de kijkers. Maar toen wisten ze nog niet dat Bob hen er heen zou brengen.

Een heerlijk eindpunt van de heenreis.

Hier stopten ze voor een goede rust. Want de Kaibab Trail was weliswaar veel korter, maar daardoor was de klim naar boven ook veel steiler dan de daling op de heenreis.

„Als we meer tijd hadden, gingen we nog even een kijkje op de Phantom Ranch¹ nemen,” zei Bob. „Dat is een hotel, een eindje de Canyon in, met een groot zwembad erbij. Het ligt er zo prachtig, in de schaduw van veel bomen. En een spook is er niet, hoor. Maar dan moet je er eigenlijk ook kunnen overnachten. En jullie moeten morgen verder. Ernie en ik zijn bovendien al besproken door een volgende groep.”

„Nou,” zei oom, „dat zou natuurlijk fijn zijn, maar we zijn echt erg tevreden over deze anderhalve dag. Er moet altijd iets te wensen overblijven . . .”

En daar waren de andere Roadrunners het mee eens.

„Als ik groot ben,” zei Marietje, „kom ik nog eens terug. Dan kunnen we daarheen gaan. Gaan jullie dan weer mee, Bob en Ernie?”

„Al zijn we dan ook zo stokoud dat we er op onze knieën naar toe moeten kruipen,” lachte Bob, „we gaan mee!”

„Okee,” zei Marietje, „ik breng dan al m'n kinderen mee. Die moeten dit ook zien!”

Ernie ontkwam er niet aan het verhaal over zijn held te ver- volgen.

En spannend dat het was! Hij vertelde:

„Verder naar het noorden hadden de onderzoekers een rots ontdekt die als een schiereiland in de Colorado vooruitstak. Ze bleven er drie dagen. In een kamp er tegenover. Die rots weerkaatste hun stemmen soms wel tien keer. Daarom noemden ze hem de Echorots, zoals hij nu nog heet.

Bradley², die een uitstekende bergbeklimmer was, ging met Powell de eerste dag een onderzoekingsstocht maken op de rots boven hun kamp, om vandaar de Echorots te verkennen. Ze zagen een grote kudde bergschapen en bewonderden de snelheid en zekerheid waarmee de dieren over ravijnen en rotsen sprongen. En hoe snel die tegen een steile wand op konden klauteren.

's Avonds daalden ze af naar het kamp. Een fijn kamp, dat onder wilgen en esdoorns lag. Powell ging daar de sterren bestuderen. Daardoor kon hij uitvinden op welke lengte- en breedtegraad ze zich bevonden. Om dan zijn uitkomsten in kaart te brengen.

De anderen hielden zich bezig met het herstellen van de beschadigde boten. En het maken van nieuwe roeispanten, want ze hadden al een paar verloren in de strijd tegen de stroomversnellingen.

De volgende morgen beklommen Powell en Bradley de Echorots. Op de top wilden ze ook metingen doen, om de kaart zo volledig mogelijk te maken.

De rots bleek veel moeilijker te beklimmen dan ze eigenlijk gedacht

hadden. Ze klauterden wat rond tot ze op een vooruitstekend randje moeizaam een eind verder konden. Over puntige rotsen en nog meer uitstekende randen klommen ze met veel inspanning langzaam omhoog. Het meetinstrument, een groot, zwaar ding in een etui, moest ook mee. Dat maakte het nu juist niet gemakkelijker.

Ze kwamen bij een loodrechte rotswand, nadat ze al een behoorlijk stuk naar boven geklommen waren. Ze besloten toch door te zetten. Powell klom voorop. Telkens als hij een beetje hoger gekomen was op die steile wand – en denken jullie het je eens goed in dat hij zich maar met één hand ergens aan vast kon klemmen – gaf Bradley hem het instrument aan. Klom hem dan na.

Zo waren ze bijna bij de top. Toen kon Powell alleen maar verder door over een spleet te springen. En dat deed hij. Z'n voeten kwamen op een smalle richel terecht. Hij kon nog net een rotspunt vastgrijpen! Maar toen kon hij niet verder! De rots boven hem was te hoog. Hij durfde z'n hand niet los te laten. En nergens anders kon hij z'n voeten een betere steun geven zonder juist die ene hand los te laten... Hij schreeuwde naar Bradley om hulp.

Die klom, zo snel hij kon, langs een andere weg naar een rots boven Powell. Daar zat hij weliswaar precies boven z'n vriend, maar helaas nog te hoog. Plat op zijn buik liggend, kon hij Powell's hand net niet grijpen...

't Was een benarde toestand! Z'n angstige ogen zochten een tak of een stok, maar er was niets op die kale rots.

Toen vroeg hij Powell of hij zich misschien aan het etui van de barometer zou kunnen vasthouden. Maar Powell was bang dat het ding te groot was, zodat hij er met één hand geen voldoende houvast aan zou hebben.

Wat waren dat angstige ogenblikken. Powell voelde z'n krachten afnemen. Hij moest op z'n tenen staan om zich vast te kunnen houden. Die begonnen te trillen van moeheid. Als hij losliet, zou hij naar beneden vallen. En dan hoogstwaarschijnlijk verder de helling afrollen, een wisse dood tegemoet.

Bradley keek vertwijfeld rond. Waarmee kon hij het leven van z'n vriend toch redden?

Hij kreeg een plotselinge ingeving. In een wip trok hij z'n bovenbroek uit, slingerde één broekspijp om z'n pols en hield die stevig vast. De andere liet hij naar beneden bengelen tot naast Powell's hand. Met de moed der wanhoop liet Powell één ogenblik zijn hand los om de broekspijp te grijpen...

Het lukte! Met grote inspanning kon Bradley Powell stukje voor stukje tot op de rots hijsen. Hij was gered!"

De meisjes, die gespannen hadden zitten luisteren, slaakten een zucht van verlichting.

Maar niet minder geboeid hadden de anderen meegeluisterd. Ze zagen in hun gedachten die eenarmige man hoog in de lucht boven de afgrond hangen, met één hand aan die broekspijp, . . .

Zelfs Bob, die het verhaal al vaker gehoord had, vond het opnieuw de moeite van het meeluisteren waard.

„Dat moet wel een heel sterke broek geweest zijn,” merkte Lisa op.

„Wat gebeurde er verder, Ernie?”

„In z'n dagboek eindigt zijn verhaal van die dag – dat hij overigens in eenvoudige woorden zonder ophef beschreef – met de nuchtere opmerking dat zij verder gingen. Ze deden hun metingen. Toen zij de hoogte vanaf de top tot het kamp beneden gemeten hadden, keerden ze terug. Nadat ze, zoals er staat, een gemakkelijker weg terug gevonden hadden.”

„En nu moeten wij naar ons kamp terug,” besliste Bob.

Op de terugtocht, langs de Kaibab Trail, beleefden ze zelf ook nog een angstig moment. Dat kwam zo:

Het ging erg steil naar boven. Daarom moesten de dieren heel vaak rusten. Die gingen dan liefst dwars op het pad staan. Het hoofd boven en de voorbenen vlak bij de rand. Je moest er wel even aan wennen om links en rechts van dat hoofd en er overheen behoorlijke diepten onder je te zien.

Toen ze al aardig dichtbij de zuidrand gekomen waren, liet Bob de vermoeide dieren nog eenmaal, een beetje langer nu, rusten, om de laatste steile klim te kunnen volbrengen. De dieren stonden rustig naast elkaar. Zijzelf hadden een zuurtje genomen tegen de dorst.

Grinny begon ermee. Onrustig schudde die haar hoofd op en neer. Tante Hilda pakte de teugels en probeerde haar, op de hals kloppend, te bedaren. Maar Grinny liet zich niet tot rust brengen. Plotseeling begon zij naar links uit te wijken, bijna tegen Gem, die op z'n beurt zich omdraaide en tegen Kicky stootte. En die zou er van door gegaan zijn, als Bob niet stevig aan de teugels had getrokken.

Hij keek achterom en zag hoe roerig de hele karavaan werd. De dieren schenen haast te hebben elkaar voorbij te komen. Alsof ze door angst in paniek geraakt waren.

„De teugels pakken en doorrijden!” riep Bob.

Ernie, die ook nog Jolly en Burro achter zich zag opdringen, herhaalde wat Bob riep.

Met moeite de dieren in bedwang houdend volgden allen Bob.

„k Weet niet wat er aan de hand was opeens,” zei Ernie, toen de dieren weer bedaard waren en rustig als voorheen doorstapten. „’t Leek wel of Grinny schrok van iets. Maar waarvan? k Heb geen slang of schorpioen of zo iets gezien.”

Een eindje verder liet Bob de karavaan nog even stilhouden. Om te kijken of alles weer in orde was.

Hij keek vooral Grinny’s tuig goed na. En haar huid. Hij vroeg tante Hilda even af te stappen. Dan kon hij zien of het dier soms onder het zadel door een insect gestoken was. Maar alles leek in orde. Toch gingen Ernie en hij de hele karavaan even bij langs om alles na te kijken en de dieren toe te spreken.

En meteen wisten ze ook wát Grinny zo onrustig en bang gemaakt had. Boven de plek waar de karavaan tevoren gerust had, kwam nu, met veel lawaai, bolderend over richels, met gekraak takken en struiken met zich meesleurend, een groot brok rots naar beneden rollen. Van heel hoog kwam het met steeds meer lawaai aandenderen en plofte op het pad neer.

Grinny’s scherpe oren hadden het gerucht al opgevangen vóór zij iets hoorden. En door haar gedrag had zij ook de andere dieren en daardoor hen, de ruiters, gewaarschuwd.

Ze keken elkaar zwijgend aan.

Als Grinny rustig was blijven staan, zou de ramp groot geweest zijn. Ze waren voor iets heel ernstigs bewaard gebleven.

„En dan noemen ze deze dieren nog „die stomme muilen”,” zei Bob. Hij klopte Grinny goedkeurend op de hals en streekte de neus.

Grinny’s snuit grijnsde nog meer dan anders.

Ernie zocht met z’n kijker naar een karavaan, die, een eind dieper nog, ook naar boven trok.

„Die ruiters zijn allemaal mannen,” zei hij. „We kunnen het beter aan hen overlaten het pad vrij te maken en zelf doorrijden.”

Bob beklom Kicky weer en gaf het teken verder te gaan.

De laatste haarspeldbochten moesten nog genomen worden. Maar omdat het pad steil opliep, was dat lang niet zo eng als bij die op de Jakobs Ladder en in de Duivelskurketrekker. Wat leek dat lang geleden. Toch was dat nog maar gistermiddag en vanmorgen geweest. Zoveel hadden ze gezien, zoveel beleefd, dat er voor hun gevoel dagen tussen moesten liggen.

Bij Yaki Point kwamen ze weer op de zuidrand. Voorbij het Yava-pai-museum, langs de kortste weg, reden ze naar de kraal.

Daar nam de jonge cowboy van gisteren de dieren van hen over.

„Hoe reden de langoor-taxi’s?” vroeg hij.

„Geweldig!” riep Lisa en voegde eraan toe: „Behalve dan dat ze te

dol zijn op water en dat dan de motor toch weigert . . .”

„Net zo dol op water als dit meisje,” zei Ernie. Hij wees op Marientje.

„Dat is een echte Hollandse „wottewot”.

De meisjes lachten om z'n gekheid. Ernie legde de cowboy uit waarom. Ze gaven alle dieren nog wat suikerklontjes.

„Eergisteren stonden we hier nog te bibberen van angst,” bedacht Lisa. „Nu zou ik zó wel terug willen, net als dat meisje.”

Bob en Ernie hielpen nog even mee de spullen in de auto te dragen, die op de parkeerplaats stond.

Oom vroeg of ze zin hadden met hen in Bright Angel Lodge nog wat te drinken op de goede afloop van de prachtige tocht.

„Okee,” zei Bob, „en dan kunnen we nog even die kaart naar Billy schrijven. Hij zal nieuwsgierig zijn hoe alles gegaan is. Het spijt me niets dat we de vrije dagen opgaven.”

„Mij ook niet,” voegde Ernie eraan toe, „ik vond het zelfs erg fijn.” „Gelukkig,” zei oom, „dan hebben we allemaal genoten.”

En zo kwam er een eind aan dit geweldig mooie avontuur.

Oom gaf Bob en Ernie, behalve de kosten, een extra beloning. Als waardering voor hun fijne begeleiding.

Ze keken wel verrast. Ernie zei: „Dat gaat meteen in m'n spaarpot voor de Colorado-boottocht!”

„Schrijf me wanneer je dat ooit gaat doen,” zei oom. „Als ik dan nog niet te oud ben, ga ik meel!”

„Afgesproken,” lachte Ernie.

Oom gaf hem z'n adres.

Ze schreven op de kaart voor Billy: „It was grand in the Grand! Thanks to you!”³ En hun handtekeningen.

Natuurlijk bedelden de meisjes nog gauw even om de handtekening van de gidsen. Hun adres wisten ze al. 's Winters de Brown's Ranch in Texas. 's Zomers het gidsenkamp van de Grand Canyon in Arizona. Ernie werd hartelijk bedankt voor het redden van Marientje.

„No more wottewotten,” lachte hij.

Nu moest er afscheid genomen worden.

„Laten we hopen, tot ziens!” zei Bob.

En dat kon je altijd doen. Wie weet hoe en wanneer ze hier nog eens terugkwamen. Vergeten zouden ze deze avontuurlijke tocht in ieder geval nooit van hun leven!

Het wereldwonder niet.

En ook niet dat en hoe het uit de hand van de Grote Schepper gekomen was.

NOTEN

(de g altijd als zachte k uitspreken)

HOOFDSTUK 1

- 1 Grènpa, grènpa: opa en oma
- 2 Klèn: stam, familie
- 3 Deddie: paps, pappa
- 4 Njoe Meksieko: Nieuw Mexico
- 5 Wetenschap die nagaat hoe de aardkorst is en hoe hij ontstaan is
- 6 Peppóés: baby
- 7 Grend Kenjen: groot, diep ravijn

HOOFDSTUK 2

- 1 Prerrie: uitgestrekte kale grasvlakte
- 2 Tommehòkz: strijdbijlen
- 3 Rokkie Mountens: rotsgebergte
- 4 Pónnies, Koomèntsjes

HOOFDSTUK 3

- 1 Penhendel: de steel van de pan
- 2 Joe aa(r) nou in Tekses! Welkam! U bent nu in Texas! Welkom!
- 3 Brouns Rentsj: veeboerderij van Brown
- 4 Round-aps: het bijeendrijven van de kudde
- 5 Rentsjhaus: boerderij (meestal een villa van één verdieping)
- 6 Spreek uit: bakking
- 7 Kougurls: koeienmeisjes

HOOFDSTUK 4

- 1 Kwikfoet: Snelvoet
- 2 Kwikfoet, furst e raaskel, nou mai feesfoel pel: Quickfoot, eerst een deugnet, nu mijn trouwe kameraad
- 3 Kwikwiels: snelle wielen

HOOFDSTUK 5

- 1 Steet trie: boom van de staat (Elke staat in Amerika heeft als eigen symbool een boom, een vogel en een bloem.)
- 2 Roodranners (letterlijk wegrenners): renners op de weg
- 3 Steet bu(r)d (u lang aanhouden): vogel van de staat
- 4 Hônd tood: gehoornde pad
- 5 Pwèbblo: Indianendorp
- 6 Edóbie: geelbruine uit woestijnklei gevormde in de zon gedroogde stenen
- 7 Joeke, steetflour: bloem van de staat
- 8 Tsju(r)tsj Ròk: Kerk Rots
- 9 Hostien Tso: forse sterke man
- 10 Skwó: vrouw van Indiaan
- 11 Peentid Dèzzert: Gekleurde Woestijn

HOOFDSTUK 6

- 1 Loek out: uitkijkpost
- 2 Treel: smal pad, spoor
- 3 Sie joe toemorro: tot ziens morgen
- 4 Wizzout sôrrô? zonder verdriet?

HOOFDSTUK 7

- 1 Brait eendzjel lôdzj
- 2 Kriek: riviertje

HOOFDSTUK 8

- 1 Dak-on-de-rôk: eend op de rots
- 2 Durti devvel: smerige duivel
- 3 Point: punt, plaats
- 4 Een yard is ruim negentig centimeter

HOOFDSTUK 9

- 1 Maarbel: marmel
- 2 Datsjie: Hollandertje
- 3 Dzem: juweel
- 4 Kikkie: schopper
- 5 Grinnie: grijnslach
- 6 Glôs: glans
- 7 King ôv de treel: de koning van het pad
- 8 Dzjollie: vrolijkheid
- 9 Burro: ezel (vaak in 't wild in het zuidwesten)
- 10 Kam on, Maarbel, get go-ing: vooruit Marble, schiet op
- 11 Indiején Gardens: tuinen van Indianen
- 12 Tsjakwalle: grote hagedis
- 13 Goed oold tsjakkie: die goeie ouwe Chucky
- 14 Prikkie pèr: prik peer

HOOFDSTUK 10

- 1 Dooz toe nôttl wôtterdogs: die twee ondeugende 'waterhonden'
- 2 Ôlweez de seem trik: altijd hetzelfde grapje
- 3 Meesses: platte rotstoppen (in Arizona en New Mexico)

HOOFDSTUK 11

1 Feding lait dims de sait
end e staa dzjems de skai,
glieming brait.
From efaar, drôwwing nai
fôls de nait.	Verblekend licht verduistert het zicht,
en als een juweel flonkert een ster
helder blinkend.
Van verre, dichterbij komend
valt de nacht.
Den goednait, e restfoel nait
til de lait ov de dôn
sjain(e)s brait.	Goedenacht dan, een rustige nacht
tot het licht van de dageraad
helder schijnt.
God iz nier, doe not fier
frenz, goed nait.	God is nabij, heb geen angst
vrienden, goedenacht.

HOOFDSTUK 12

¹ Fèntem Rentsj: spookranch

² Bredlie

³ It wôz grend in de Grend, senks toe joe: het was groots in de Grote (canyon),
dank zij jou

INHOUD

1. De grote verrassing	7
2. Over Indianen, buffels en buffeltjes	13
3. In het land van de cowboys	20
4. Pechvogels . . . tòch geluksvogels	29
5. Reisverhalen in telegramstijl	38
6. Het wereldwonder	42
7. Geen ogen genoeg	50
8. Van engelen en monsters	55
9. Van de kraal tot de oase	62
10. Van waterhonden en waterrotten	71
11. Aan de oever van de Colorado	76
12. Aan alle mooie dingen komt een eind	82